

Banka e Shqipërisë

RAPORTI TREMUJOR I
POLITIKËS MONETARE
2016/II

*ANALIZA EKONOMIKE DHE MONETARE NË KËTË RAPORT MBËSHTETET MBI TË DHËNAT
STATISTIKORE DHE CILËSORE TË DISPONUARA DERI NË DATËN 22 PRILL 2016.*

Nëse përdorni të dhëna të këtij publikimi, jeni të lutur të citoni burimin.

Botuar nga: Banka e Shqipërisë,

Sheshi "Skënderbej", Nr.1, Tiranë

Tel.: + 355 4 2419301/2/3; + 355 4 2419401/2/3

Faks: + 355 4 2419408

E-mail: public@bankofalbania.org

www.bankofalbania.org

Tirazhi: 270 kopje

Shtypur nga *Gent Grafik sh.p.k.*

P Ë R M B A J T J A

OBJEKTIVI	7
FJALA E GUVERNATORIT	9
1. AMBIENTI I JASHTËM I EKONOMISË	12
1.1. Ekonomia botërore	12
1.2. Ecuria e çmimeve të mallrave kryesore në tregjet botërore	15
1.3. Tregjet financiare	16
2. STABILITETI I ÇMIMEVE DHE POLITIKA MONETARE E BANKËS SË SHQIPËRISË	18
3. TREGJET FINANCIARE DHE ZHVILLIMET MONETARE	24
3.1. Zhvillimet në tregjet financiare	24
3.2. Normat e interesit të depozitave dhe kushtet e financimit në ekonomi	27
3.3. Kreditimi i ekonomisë	30
3.4. Ecuria e treguesve monetarë	32
4. INFLACIONI DHE RRIJTJA EKONOMIKE	36
4.1. Ecuria e inflacionit	36
4.2. Prodhimi i brendshëm bruto dhe ecuria e kërkesës agregate	40
4.3. Gjendja ciklike e ekonomisë dhe presionet e brendshme inflacioniste	55
4.4. Inflacioni i importuar	57
4.5. Pritjet për inflacionin	58
SHTOJCA STATISTIKORE	61

H A P Ë S I R A I N F O R M U E S E

Hapësirë informuese 1:	Faktorët ndikues në rënien e inflacionit	19
Hapësirë informuese 2:	Goditjet e ofertës dhe reagimi i politikës monetare	22
Hapësirë informuese 3:	Rezultatet e vërtetimit të aktivitetit kreditues, tremujori i parë 2016	29
Hapësirë informuese 4:	Ndryshimet strukturore në parandë në ekonomi	34
Hapësirë informuese 5:	Veçoritë kryesore të shportës së re të IÇK-së	38
Hapësirë informuese 6:	Ecuria e çmimeve në tregun e banesave	45
Hapësirë informuese 7:	Zhvillimet në bilancin e pagesave në tremujorin e katërt të vitit 2015	54

P Ë R M B A J T J A E T A B E L A V E

1. <i>Ambienti i jashtëm i ekonomisë</i>		
Tabelë 1.	Disa prej treguesve kryesorë makroekonomikë	12
Tabelë 2.	Tregues ekonomikë për vendet e rajonit	15
2. <i>Stabiliteti i çmimeve dhe politika monetare e Bankës së Shqipërisë</i>		
Tabelë 3.	Kontributi i kategorive ushqim dhe lëndë djegëse në rënien e inflacionit (në pikë përqindje ndaj dhjetorit 2015)	20
4. <i>Inflacioni dhe rritja ekonomike</i>		
Tabelë 4.	Kontributi i kategorive kryesore në inflacionin vjetor (në pikë përqindje)	38
Tabelë 5.	Historiku i ndryshimit të shportave nga 1993-2015 (grupet kryesore)	39
Tabelë 6.	Tregues të bilancit të pagesave	54

P Ë R M B A J T J A E G R A F I K Ë V E

1. Ambianti i jashtëm i ekonomisë	
Grafik 1. Norma e inflacionit dhe rritja e PBB-së në Eurozonë	13
Grafik 2. Ndryshimet vjetore të çmimeve të mallrave bazë	15
Grafik 3. Normat bazë të interesit të disa bankave qendrore	16
Grafik 4. Ecuria e disa treguesve financiarë në tregjet ndërkombëtare	16
2. Stabiliteti i çmimeve dhe politika monetare e Bankës së Shqipërisë	
Grafik 5. Inflacioni dhe objektivi	18
Grafik 6. Kontributet në inflacion sipas kategorive (në pikë përqindje) dhe inflacioni vjetor (%)	19
Grafik 7. Normat e interesit në ekonomi	21
Grafik 8. Operacionet e tregut të hapur të BSh-së dhe ecuria e normave të interesit në tregun ndërbankar	24
3. Tregjet financiare dhe zhvillimet monetare	
Grafik 9. Yield-et e letrave me vlerë të qeverisë në tregun primar	25
Grafik 10. Ndryshimet vjetore të indekseve KREK e KNEK dhe ecuria e kursit të këmbimit	27
Grafik 11. Normat e interesit të depozitave të reja	28
Grafik 12. Normat e interesit për kredinë e re	28
Grafik 13. Ecuria e standardeve dhe e kërkesës për kredi	29
Grafik 14. Kredia për sektorin privat sipas monedhës dhe sipas agentëve ekonomikë	31
Grafik 15. Kredia për biznese sipas qëllimit të përdorimit	31
Grafik 16. Kredia për individë sipas qëllimit të përdorimit	32
Grafik 17. Ecuria e treguesve monetarë	33
Grafik 18. Ecuria e depozitave në sistemin bankar	33
Grafik 19. Kontribute vjetore dhe indekse të instrumenteve të investimit të individëve në ekonomi	34
4. Inflacioni dhe rritja ekonomike	
Grafik 20. Inflacioni vjetor dhe objektivi i Bankës së Shqipërisë dhe ecuria e inflacionit në disa vende të rajonit dhe Bashkimit Evropian	37
Grafik 21. Kontributet sipas kategorive ushqimore dhe joushqimore në inflacionin vjetor total	37
Grafik 22. Ecuria vjetore dhe tremujore e PBB-së	40
Grafik 23. Prodhimi i brendshëm bruto nga ana e prodhimit dhe treguesit e besimit	41
Grafik 24. Kontributet e degëve dhe normat e shfrytëzimit të kapaciteteve në sektorin e shërbimeve	42
Grafik 25. Ecuria e vlerës së shtuar në ndërtim dhe norma e shfrytëzimit të kapaciteteve	43
Grafik 26. Kontributet e degëve në ecurinë e vlerës së shtuar në industri dhe norma e shfrytëzimit të kapaciteteve	44
Grafik 27. Indeksi i çmimit dhe i qirasë së banesave dhe raporti i tyre	45
Grafik 28. Ecuria e çmimeve në sektorin e ndërtimit, vrojtimi i besimit në ndërtim	45
Grafik 29. Struktura e kërkesës së brendshme dhe treguesi i ndjesisë ekonomike, TNE (mesatare afatgjatë=100)	46
Grafik 30. Ecuria e konsumit privat dhe besimit në sektorin e tregtisë	47
Grafik 31. Tregues të tërthortë për ecurinë e konsumit privat në tremujorin e tretë	47
Grafik 32. Ecuria e formimit bruto të kapitalit fiks, ndryshime vjetore	48
Grafik 33. Tregues afatshkurtër të investimeve private	48
Grafik 34. Orientimi i politikës fiskale, i përafshuar nga ndryshimi i deficitit primar	49
Grafik 35. Ndryshimi vjetor i shpenzimeve	49
Grafik 36. Ndryshimi vjetor i të ardhurave	50
Grafik 37. Deficiti buxhetor dhe mënyra e financimit të tij	51
Grafik 38. Kontributi i eksporteve neto në kërkesën agregate (në pikë përqindje)	52
Grafik 39. Orientimi i importeve dhe eksporteve sipas kategorive (vlera në milionë lekë)	52
Grafik 40. Ecuria vjetore e çmimit të naftës në tregun Brent, e eksportit të naftës vendase, e indeksit të çmimit të metaleve dhe e eksportit të metaleve vendase	53
Grafik 41. Ndryshimet vjetore mesatare të sheshuara të produktivitetit, të kostove të punës dhe të prodhimit	56
Grafik 42. Tregues të gjendjes ciklike të ekonomisë	56
Grafik 43. Prijet afatgjata të inflacionit dhe prijet afatshkurtra	57
Grafik 44. TPHI-të dhe kontributet e përbërësve të tij dhe kontributi i inflacionit të importuar dhe të brendshëm në atë total vjetor	58
Grafik 45. Pritjet inflacioniste nga agentë të ndryshëm të ekonomisë	59

OBJEKTIVI

Objektivi kryesor i Bankës së Shqipërisë është arritja dhe ruajtja e stabilitetit të çmimeve. Nxitja e investimeve afatgjata, ruajtja e fuqisë blerëse të parasë, rritja e eficiencës së shpërndarjes së fondeve në ekonomi dhe mbështetja e stabilitetit financiar, janë disa nga përfitimet e një mjedisi ekonomik të karakterizuar nga stabiliteti i çmimeve. Ky stabilitet është kontributi më i madh që banka qendrore mund të japë në mbështetje të një rritjeje ekonomike të qëndrueshme dhe afatgjatë.

Në përputhje me strategjinë e miratuar në Dokumentin e Politikës Monetare, Banka e Shqipërisë angazhohet në arritjen dhe ruajtjen e inflacionit vjetor në nivelin 3.0 % në një periudhë afatmesme. Shpallja e objektivit sasior për inflacionin synon ankorimin e pritjeve të agjentëve ekonomikë dhe uljen e primeve të rrezikut.

Në përmbushje të këtij qëllimi dhe për të forcuar transparencën e saj, Banka e Shqipërisë përgatit dhe publikon çdo tre muaj Raportin e Politikës Monetare. Ky Raport është instrumenti kryesor i komunikimit të politikës monetare me publikun. Ai paraqet një tablo gjithëpërfshirëse të zhvillimeve më të fundit makroekonomike dhe të faktorëve që priten të ndikojnë në ecurinë e çmimeve të konsumit në vend.

Raporti Tremujor i Politikës Monetare 2016/II u miratua me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr. 58, datë 04.05.2016. Analiza ekonomike, financiare dhe monetare në këtë raport mbështetet mbi të dhënat më të fundit në dispozicion, deri më 22 prill 2016.

FJALA E GUVERNATORIT

Informacioni i ri ekonomik dhe monetar i muajve të fundit ka qenë përgjithësisht në kahun e poshtëm të pritjeve të Bankës së Shqipërisë. Rritja ekonomike e tremujorit të katërt të vitit 2015 rezultoi disi më e ulët se parashikimi, ndërsa inflacioni i tremujorit të parë të vitit 2016 shënoi një rënie të fortë dhe të papritur si pasojë e goditjeve të ofertës.

Pavarësisht këtyre zhvillimeve, Banka e Shqipërisë gjykon se ekonomia shqiptare vazhdon të mbetet në një trajektore pozitive zhvillimi. Në një horizont afatmesëm, ne presim një rritje ekonomike në përmirësim dhe një kthim gradual të inflacionit në objektiv. Megjithatë, informacioni i ri ilustron rrezikun dhe pasiguritë që ka materializimi i këtij skenari. Në veçanti, ambienti i jashtëm shfaqet i përkeqësuar – si në drejtim të rritjes së eksporteve tona, ashtu edhe në drejtim të presioneve dezinflacioniste që burojnë prej tij – ndërsa besimi dhe klima e biznesit në ekonominë shqiptare vazhdojnë të mbeten të luhatshme. Këto zhvillime tentojnë të ngadalësojnë shpejtësinë e kthimit të ekonomisë në ekuilibër dhe të inflacionit në objektiv.

Në përgjigje të tyre, në vazhdim të analizave dhe parashikimeve të këtij Raporti Tremujor si dhe në linjë me qëndrimin e mëparshëm të politikës monetare, Këshilli Mbikëqyrës vendosi të ulë me 0.25 pikë përqindje normën bazë të interesit. Kjo ulje e normës bazë të interesit synon rritjen e stimullit monetar në ekonomi. Nëpërmjet reduktimit të normave të interesit në tregun financiar, politika monetare synon të mbështesë rritjen e mëtejshme të kredisë, të konsumit dhe të investimeve private. Kjo lëvizje sinjalizon gjithashtu vullnetin e Bankës së Shqipërisë për të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme, për ruajtjen e stabilitetit të çmimeve në përputhje me objektivin e saj të inflacionit.

Në vijim ofrohet një pasqyrë më e detajuar e analizave dhe e konkluzioneve të Bankës së Shqipërisë.

Inflacioni mesatar i tremujorit të parë rezultoi në nivelin 0.7%. Brenda këtij tremujori, inflacioni shënoi një rënie të fortë gjatë dy muajve të parë dhe u stabilizua në nivele të ulëta – prej 0.3% – në muajin mars. Rënia e inflacionit ka ardhur nga goditje të ofertës, në formën e niveleve të ulëta të inflacionit të artikujve ushqimorë dhe të rënies së çmimit të naftës, si dhe nga faktorë teknikë të bazës së lartë krahasuese të së njëjtës periudhë të vitit të kaluar. Këto goditje origjinojnë në masën më të madhe në tregun ndërkombëtar dhe janë reflektuar në rënie të shpejtë të inflacionit në të gjitha vendet e rajonit. Ndikimi i tyre në inflacion pritet të jetë kalimtar. Megjithatë, ky ndikim do të jetë i dukshëm edhe gjatë tremujorit të dytë të vitit, por do të shkojë gradualisht drejt shuarjes në

tremujorin e tretë dhe të katërt. Në përgjigje edhe të rritjes ekonomike, niveli i inflacionit në fund të vitit 2016 pritet të luhatet rreth vlerës 1.9%, një ulje kjo kundrejt parashikimit prej 2.3% të Raportit tonë Tremujor paraardhës.

Ndonëse rënia e inflacionit në tremujorin e parë u ndikua nga goditje të ofertës, presionet e përgjithshme inflacioniste në vend vazhdojnë të mbeten të ulëta. Kërkesa agregate, ekspansioni monetar dhe pritjet inflacioniste, nuk sinjalizojnë rikuperim të shpejtë të inflacionit drejt objektivit.

Edhe pse në rritje, kërkesa agregate nuk është ende e aftë të gjenerojë një shfrytëzim të plotë të kapaciteteve prodhuese, si në tregun e punës dhe në atë të kapitalit. Për rrjedhojë, presionet për rritje të pagave dhe të kostove të prodhimit mbeten të dobëta, çka reflektohet në vlerat e ulëta të inflacionit bazë.

Sipas të dhënave të INSTAT-it, ekonomia shqiptare u rrit me 2.2% gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015. Balanca e informacionit të disponuar sugjeron se ajo ka shënuar norma të ngjashme rritjeje edhe gjatë tremujorit të parë të këtij viti. Nga këndvështrimi sektorial, rritja ekonomike është udhëhequr nga zgjerimi i aktivitetit në sektorin e ndërtimit dhe të shërbimeve, ndërkohë që aktiviteti industrial shfaq dobësi si pasojë e koniunkturës së pafavorshme në tregjet botërore dhe në partnerët tanë tregtarë. Nga këndvështrimi i kërkesës agregate, rritja ekonomike është udhëhequr kryesisht nga zgjerimi i konsumit familjar dhe i investimeve private.

Këto tendenca pritet të shoqërojnë rritjen ekonomike edhe gjatë vitit 2016. Rritja ekonomike e këtij viti pritet të jetë disi më e lartë se norma prej 2.6% e regjistruar në vitin 2015, por disi më e ulët në krahasim me vlerësimet tona paraardhëse. Zgjerimi i aktivitetit ekonomik do të ndihmohet nga vazhdimi i trendit pozitiv të konsumit dhe të investimeve private. Rritja e tyre pritet të financohet në masën më të madhe nga kursimet e sektorit privat dhe nga projektet e investimeve të huaja direkte, por ajo do të përfitojë edhe nga kushtet më të favorshme financiare që priten të ekzistojnë gjatë vitit 2016.

Në përgjigje të politikës monetare stimuluese dhe të reduktimit të huamarrjes publike në tregjet e brendshme, ambienti financiar karakterizohet nga likuiditet i bollshëm dhe nga norma të ulëta interesi. Po kështu, kursi i këmbimit është i qëndrueshëm, bilancet financiare të bizneseve, të familjeve dhe të sektorit bankar shfaqen në përmirësim, ndërsa standardet e kreditimit janë lehtësuar. Megjithatë, këto kushte financiare stimuluese nuk janë përkthyer ende në rritje të qëndrueshme të kredisë, si pasojë e hezitimit të pranishëm në sjelljen e agjentëve ekonomikë dhe financiarë. Duke përjashtuar efektin e rregjistrimit të kredive nga bilancet e bankave, portofoli i kredisë për sektorin privat shënoi një rritje mesatare vjetore prej 2.4% gjatë dy muajve të parë të vitit.

Banka e Shqipërisë gjykon se sistemi bankar duhet të tregohet më realist dhe i guximshëm në vendimet e tij të kreditimit. Transmetimi i plotë i efekteve të politikës monetare në tregjet financiare do të shoqërohet me rritjen e interesimit

të bankave ndaj kreditimit. Gjithashtu, sukcesi i planit të masave për reduktimin e kredive me probleme do të ndihmojë në uljen e rrezikut të perceptuar të kreditit. Të dy këta faktorë krijojnë premisa për një ecuri më të mirë të kredisë në të ardhmen.

Në terma afatmesëm, rritja ekonomike pritet të vijë në përmirësim gjatë viteve 2017 e 2018. Në këtë horizont kohor, ajo pritet të reflektojë më mirë efektet e politikës monetare stimuluese dhe të gjejë një mbështetje më të madhe nga përmirësimi i mjedisit botëror. Ekonomia shqiptare parashikohet të kthehet gradualisht në ekuilibër gjatë vitit 2017, duke ndihmuar në kthimin e inflacionit në objektiv rreth fundit të vitit 2018. Të dy këto projeksione shfaqin një shmangie të lehtë nga parashikimi paraardhës, ndërkohë që balanca e rreziqeve vazhdon të qëndrojë në kahun e poshtëm.

Duke synuar të krijojë kushte më të përshtatshme monetare për respektimin e objektivit të inflacionit, me miratimin e këtij raporti Këshilli Mbikëqyrës vendosi të ulë normën bazë të interesit, në nivelin 1.25%. Gjithashtu, Këshilli Mbikëqyrës vendosi të ruajë normën e interesit të depozitës njëditore në nivelin 0.25% dhe të zbresë normën e interesit të kredisë njëditore në nivelin 2.25%.

Duke gjykuar mbi informacionin e disponuar, Këshilli Mbikëqyrës vlerëson se stimuli monetar mund të rritet më tej gjatë vitit 2016, ndërkohë që cikli rritës i normave të interesit nuk do të fillojë para vitit 2017.

Këshilli Mbikëqyrës gjen me vend të theksojë se politika monetare lehtësuese është një parakusht i nevojshëm por jo i mjaftueshëm për gjenerimin e një rritjeje më të shpejtë dhe më të qëndrueshme ekonomike. Kjo politikë duhet të shoqërohet me forcimin e ritmit të reformave strukturore në ekonomi, si dhe me përpjekje të vazhdueshme për përmirësimin e klimës së biznesit dhe reduktimin e primeve – aktuale apo të perceptuara – të rrezikut në ekonomi.

1. AMBIENTI I JASHTËM I EKONOMISË

Ambienti i jashtëm ekonomik mbetet i dobët dhe presionet inflacioniste në të janë të ulëta. Pritjet për përmirësimin e ekonomive janë parë në rënie dhe pasiguritë për to janë shtuar. Politikat e bankave qendrore mbeten në kahun lehtësues, duke përcjellë rënien e normave të interesit në tregjet e parasë. Tregjet financiare kanë shfaqur luhatje, si pasojë e ndjeshmërisë ndaj ecursë së brishtë të treguesve ekonomikë dhe implikimeve të saj për politikën monetare dhe stabilitetin financiar.

Në përgjithësi, ambienti ekonomik i huaj vazhdon të mbetet sfidues. Zhvillimet në vendet partnere tregtare nuk shfaqen favorizuese për rritjen e eksporteve shqiptare. Gjithashtu, oreksi i tregjeve financiare për të rritur ekspozimin në vendet e rajonit mbetet i dobët. Së fundi, çmimet e ulëta në tregjet ndërkombëtare kanë gjeneruar presione dezinflacioniste në ekonominë shqiptare.

1.1.EKONOMIA BOTËRORE

Ekonomia botërore u rrit me ritme të ngadalësuar në fundin e vitit të kaluar dhe pritet të vijojë të rritet me ritme të moderuara këtë vit. Ekonomitë e zhvilluara pritet të rriten me ritme disi më të shpejta, duke reflektuar kushtet më të mira në tregjet e punës dhe vazhdimin e normave të ulëta të interesit. Aktiviteti ekonomik në vendet në zhvillim pritet të frenojë rritjen ekonomike në nivel botëror. Ngadalësimi i ekonomisë kineze po ndikon negativisht edhe vendet e tjera rrethuese në zhvillim. Rënia e çmimeve të lëndëve të para ka ndikuar negativisht në ekonomitë e vendeve që eksportojnë këto mallra. Parashikimet e ekonomisë botërore janë riparë me ulje dhe pasiguritë për këto parashikime qëndrojnë në anën e poshtme. Çmimet në botë kanë shënuar rritje të lehtë në fillim të vitit 2016, por vazhdojnë të qëndrojnë në nivele të ulëta. Prania e presioneve të ulëta inflacioniste sugjeron se inflacioni botëror do të qëndrojë i dobët edhe në periudhën afatmesme.

Tabelë 1. Disa prej treguesve kryesorë makroekonomikë

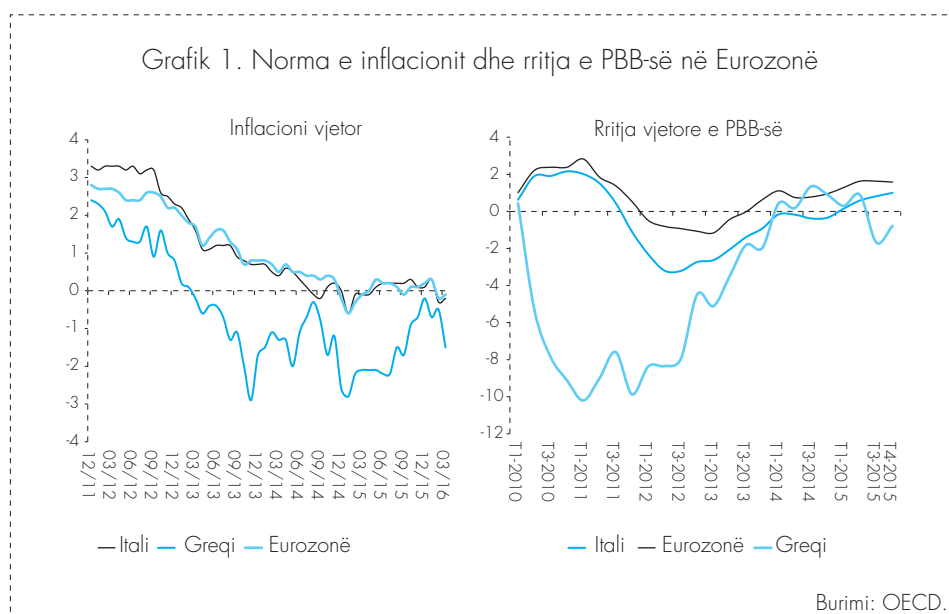
Tabela 11: Dëta prej përcësorës kryesore makroekonomike							
Shtetet	Ndryshimi i PBB-së				Norma e papunësisë	Norma e inflacionit	
	tremujor		vjetor			Shkurt'16	Mars'16/ Shkurt'16
	T4-15	T3-15	T4-15	T3-15			
ShBA	0.3	0.5	1.9	2.1	5.0 ¹	0.1	0.9
Eurozonë	0.3	0.3	1.6	1.6	10.3	1.0	0.0
Gjermani	0.3	0.3	1.3	1.7	4.3	0.8	0.1
Francë	0.3	0.3	1.4	1.1	10.2	0.8	-0.1
Mbretëri e Bashkuar	0.5	0.4	1.9	2.1	5.1 ²	0.4	0.5

Burimi: BQE, FED, Eurostat dhe institutet statistikore përkatëse.

¹ Muaji mars 2015; ² Intervali dhjetor 2015-shkurt 2016.

EKONOMIA E EUROZONËS

Ekonomia e Eurozonës vijoi të rritet në terma pozitivë në tremujorin e fundit të vitit, ndonëse me ritme të rritjes të njëjta me një tremujor më parë. Aktiviteti ekonomik është mbështetur kryesisht nga rritja e investimeve dhe e shpenzimeve qeveritare, ndërsa kontributi i shpenzimeve konsumatore ka qenë pozitiv, por më i zbehtë se një periudhë më parë. Eksportet neto, nën ndikimin e kërkesës së ulët nga ekonomitë në zhvillim, tërhoqën për poshtë rritjen ekonomike. Treguesit me frekuencë të lartë, flasin për një vazhdim të tendencës së rritjes ekonomike edhe në tremujorin e parë të këtij viti. Shitjet me pakicë janë rritur, duke pasqyruar të ardhurat e disponueshme më të larta, si pasojë e rënies së çmimit të naftës dhe stimulit monetar të ndjekur nga BQE-ja. Prodhimi industrial ka shfaqur shenja pozitive, sidomos në ekonomitë e mëdha të Eurozonës, ndërsa treguesit e biznesit, ndonëse më të ulët se një tremujor më parë, qëndrojnë mbi mesataren e tyre historike. Papunësia ka ndjekur një prirje të lehtë rënëse, por vazhdon të qëndrojë mbi nivelin 10%. Inflacioni vjetor shënoi vlerën 0% në muajin mars, me një rritje të lehtë krahasuar me një tremujor më parë, duke vijuar të reflektojë çmimet e ulëta të energjisë dhe të ushqimeve. Presionet e ulëta inflacioniste pritet të mbajnë inflacionin në vlera pozitive dhe afër zeros përgjatë vitit 2016.

EKONOMIA E SHBA-SË

Ekonomia e ShBA-së vijoi të përjetojë norma rritjeje pozitive në tremujorin e katërt të vitit, por ritmi i rritjes ka ndjekur një trajektore në ngadalësim. Ekonomia është mbështetur kryesisht në faktorët e brendshëm, si rritja e shpenzimeve konsumatore, atyre të qeverisë qendrore dhe e investimeve rezidenciale. Treguesit me ndikim negativ në aktivitetin ekonomik kanë qenë shpenzimet e qeverive lokale, eksportet neto dhe investimet jorezidenciale. Të dhënat me frekuencë më të lartë sugjerojnë një përmirësim të ekonomisë në tremujorin e

parë të vitit, pasi përmirësimi i tregut të punës ka nxitur shpenzime më të larta konsumatore dhe përmirësimi i tregut të banesave bashkë me një zgjerim të politikës fiskale, do të reflektohen në treguesit e ekonomisë së brendshme. Në kahun tjetër, shtërëngimi i lehtë i kushteve të kreditimit pritet të frenojë investimet dhe mbiçmimi i monedhës vendase mendohet se ka ulur kërkesën e huaj.

EKONOMITË E RAJONIT

Ekonomia e **Italisë** ka përjetuar një rritje të shpejtë në tremujorin e katërt të vitit të kaluar. Aktiviteti i rritur ekonomik është mbështetur në kontributin e shpenzimeve konsumatore dhe investimeve. Kërkesa e dobët e huaj ka sjellë një kontribut negativ të eksporteve neto. Të dhënat paraprake tregojnë se ekonomia ka vijuar të rritet me ritme pozitive gjatë tremujorit të parë të vitit, e mbështetur kryesisht në kërkesën e brendshme. Prodhimi industrial ka treguar rritje në dy muajt e parë të vitit, bashkë me shitjet me pakicë. Përmirësimi i tregut të banesave ka sjellë një rritje të investimeve në këtë sektor. Papunësia në muajin shkurt ka shfaqur një rritje të lehtë. Inflacioni ka shënuar një rritje të lehtë, falë efektit në zbehje të çmimeve të energjisë.

Ekonomia e **Greqisë** ka vijuar tkurrjen edhe në tremujorin e fundit të vitit 2015, por me ritme më të moderuara. Kontributi i vetëm pozitiv ka ardhur nga eksportet neto, diktuar nga tkurrja e importeve. Shpenzimet konsumatore janë zvogëluar lehtësisht, ndërsa investimet kanë frenuar ritmin e tkurrjes. Inflacioni është rikthyer në territor negativ në muajin mars, pas një përmirësimi të lehtë një muaj më parë. Treguesit e tërthortë sugjerojnë se situata e vështirë ekonomike do të vazhdojë edhe këtë vit.

Aktiviteti ekonomik në **Turqi** shënoi një rritje të shpejtë në tremujorin e fundit të vitit. Rritja është mbështetur në të gjithë përbërësit e kërkesës. Kështu, shpenzimet konsumatore ruajtën ritmin e shpejtë të një tremujori më parë, ndërsa investimet dhe shpenzimet qeveritare kanë përshpejtuar ritmin e rritjes. Eksportet neto gjithashtu kontribuan pozitivisht, duke u shtyrë nga rritja e eksporteve dhe zvogëlimi i importeve. Inflacioni ka ndjekur një prirje rënëse, por vijon të mbetet në nivele të larta.

Ekonomia e **Maqedonisë** ka përshpejtuar ritmin e rritjes në tremujorin e katërt të vitit, mbështetur kryesisht nga rritja e investimeve dhe shpenzimet konsumatore. Shpenzimet qeveritare janë rritur, por më ngadalë se në të njëjtën periudhë të një viti më parë. Zgjerimi i eksporteve është kompensuar nga rritja e importeve. Të dhënat nga prodhimi industrial tregojnë për një vazhdim të rritjes edhe në tremujorin e parë të vitit. Inflacioni vijon të tregojë norma negative.

Aktiviteti ekonomik në **Kosovë** është rritur me shpejtësi në tremujorin e tretë të vitit 2015. Nxitësi kryesor i rritjes kanë qenë investimet, ndërsa shpenzimet konsumatore dhe ato qeveritare janë tkurrur. Eksportet neto kanë shfaqur një ecuri negative, shtyrë nga tkurrja e fortë e eksporteve. Inflacioni në muajin mars vijoi të qëndrojë në vlera lehtësisht pozitive.

Tabelë 2. Tregues ekonomike për vendet e rajonit

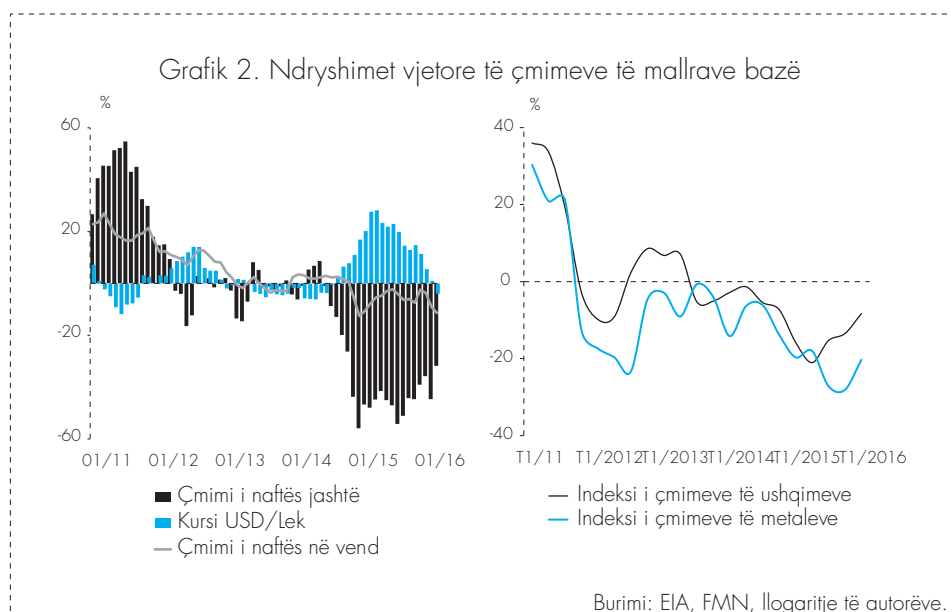
Vendet	Ndryshimi i PBB-së T4:15/T4:14	Inflacioni vjetor Mars 2016	Norma e papunësisë Janar 2015
Itali	1.0	-0.2	11.7 ³
Greqi	-0.8	-0.7	24.4
Maqedoni	3.9	0.3	24.6 ²
Serbi	1.2	0.6	17.9 ²
Kroaci	2.0	-0.9	16.4
Turqi	5.7	7.5	11.1
Kosovë	4.0 ¹	0.1	35.3 ⁴
Shqipëri	2.2	0.3	17.7 ²

¹ Vlera për T3 2015; ² Vlera për muajin dhjetor 2015; ³ Vlera për muajin shkurt 2016; ⁴ Vlera për vitin 2014.

1.2. ECURIA E ÇMIMEVE TË MALLRAVE KRYESORE NË TREGJET BOTËRORE

Rënia e çmimeve të mallrave kryesore ka vijuar edhe përgjatë tremujorit të parë të vitit 2016. Faktorët përcaktues të kësaj ecurie ishin oferta e bollshme për këto mallra dhe ngadalësimi i ekonomisë kineze.

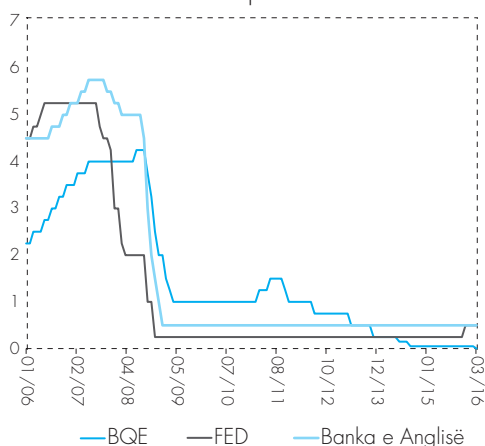
Sipas indeksit evropian Brent, çmimi mesatar i naftës gjatë periudhës në analizë u luhet brenda intervalit 26 - 41 dollarë/fuçi. Në tremujorin e parë të vitit, çmimi i naftës u tkurr me 37% në terma vjetorë. Përpos ofertës së shtuar, ngadalësimi i kërkesës për këtë produkt reflektoi edhe kushtet veçanërisht të ngrohta për periudhën. Zhvillimet brenda tremujorit, diktojnë për një rritje të çmimit të naftës në muajt shkurt-mars, në sinkron me përpjekjet e vendeve të OPEC-ut për një bllokim të mundshëm të kuotave të prodhimit. Dinamikat në tregjet ndërkombëtare janë reflektuar edhe në tregun vendas, ku çmimi i naftës ka vijuar të shënojë rënie edhe në këtë tremujor. Pavarësisht luhatshmërisë së lartë që karakterizon këtë treg, çmimi mesatar për vitet 2016 dhe 2017 vlerësohet të arrijë përkatësisht 35 dhe 41 dollarë/fuçi.¹

¹ Energy Information Administration Report, prill 2016.

Çmimet e ushqimeve dhe të metaleve kanë ndjekur kahun rënës (përkatësisht -8.30% dhe -20.3% në terma vjetorë), ndonëse me ritme më të moderuara në fund të periudhës së konsideruar. Vendimi i FED-it në muajin mars për ndjekjen e një trajektoreje më të moderuar të rritjes së normave të interesit ndikoi në dobësimin e dollarit amerikan, e për rrjedhojë, në tendencën rritëse të këtyre çmimeve brenda tremujorit.

Grafik 3. Normat bazë të interesit të disa bankave qendrore

Burimi: Bankat qendrore (BQE, Fed dhe BA).

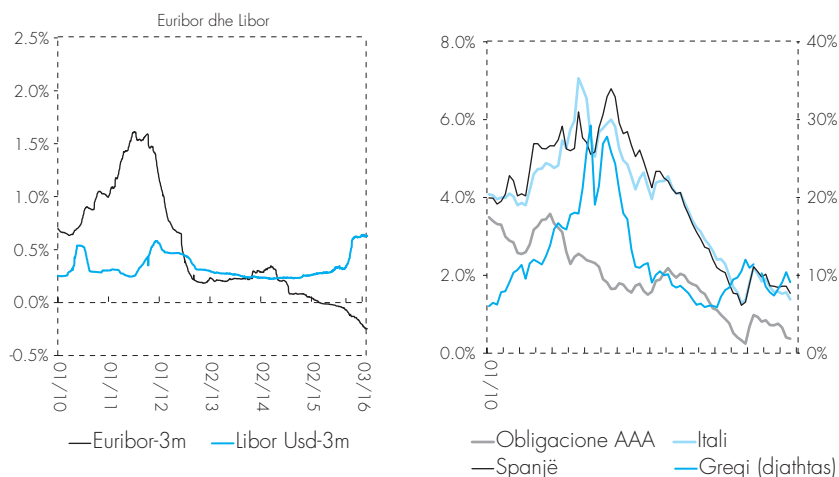
1.3. TREGJET FINANCIARE

Në mbledhjen e muajit mars 2016, Këshilli Drejtues i BQE-së vendosi uljen e normës bazë në 0%. Bankat e tjera qendrore kryesore i kanë lënë të pandryshuara normat e tyre bazë të interesit përkatësisht në 0.25-0.50% Rezerva Federale e SHBA-së, dhe në 0.5% Banka e Anglisë.

Politika lehtësuese monetare si dhe programet e blerjes së titujve u forcuan më tej në mbledhjen e Këshillit Drejtues të BQE-së në mars. Vendimet e BQE-së u fokusuan në dy drejtime kryesore: uljen e mëtejshme të normave të interesit, si dhe forcimin e lehtësimit sasior dhe zgjerimin e universit të tij. Norma e depozitave njëditore pranë BQE-së u ul nga -0.3% në -0.4%, dhe norma bazë u ul në nivelin 0%, me

qëllim dekurajimin e mbajtjes së fondeve të papërdorura nga ana e bankave të sistemit dhe nxitjen e kreditimit të ekonomisë. Nga ana sasiore, (i) u njoftua kryerja e katër ankandesh financimi afatgjatë me objektiv kreditimin e ekonomisë (TLTRO), (ii) u vendos rritja e sasisë së injektuar nëpërmjet programit ekzistues për lehtësimin sasior (QE), si dhe (iii) u zgjerua lloji i aktiveve të pranuar si kolateral nga BQE-ja, duke përfshirë edhe obligacionet e kompanive.

Grafik 4. Ecuria e disa treguesve financiarë në tregjet ndërkombëtare

Burimi: Bloomberg, Reuters dhe Eurostat.

Në tregjet e parasë të Eurozonës, normat euribor vijojnë të ulen në reflektim të politikës lehtësuese të BQE-së. Në tregjet e kapitaleve, *yield*-et e obligacioneve qeveritare janë shfaqur rënëse, por me luhatshmëri të shtuar. Në dy muajt e parë të vitit publikimi i treguesve ekonomikë poshtë pritjeve të agjentëve ka influencuar sjelljen e tyre, duke krijuar luhatje të lartë. Gjithsesi, pas vendimeve të BQE-së në muajin mars, *yield*-et e obligacioneve të Eurozonës janë ulur për kategoritë publike dhe private.

Euroja është mbiçmuar ndaj dollarit amerikan dhe ndaj monedhave kryesore (përveç jenit japonez). Në terma tremujorë, euroja u mbiçmua 1% ndaj dollarit amerikan në tremujorin e parë. Një euro u këmbye me 1.1103 dollarë amerikanë në muajin mars, duke u mbiçmuar me 0.1% kundrejt muajit shkurt dhe 2.4% kundrejt një viti më parë.

2. STABILITETI I ÇMIMEVE DHE POLITIKA MONETARE E BANKËS SË SHQIPËRISË

Politika monetare e Bankës së Shqipërisë hartohet dhe zbatohet në përmbushje të objektivit të ruajtjes së stabilitetit të çmimeve. Dobësia ciklike e ekonomisë dhe presionet e dobëta inflacioniste kanë kërkuar ndjekjen e një politike monetare stimuluese gjatë viteve të fundit. Kjo politikë synon: (i) të ulë kostot e financimit në ekonomi dhe të stimulojë rritjen nëpërmjet nxitjes së konsumit dhe të investimeve; (ii) të përmirësojë fluksin e parasë të agjentëve ekonomikë, duke çliruar fonde financiare të cilat mund të përdoren po ashtu për rritje konsumi e investimesh; dhe, (iii) të mbajë të ankoruara pritjet inflacioniste të agjentëve ekonomikë. Gjithashtu, politika monetare lehtësuese stimulon përmirësimin e bilancit tregtar, duke ofruar një kanal tjetër për rritjen e kërkesës agregate. Rritja e kërkesës agregate dhe kthimi i ekonomisë në ekuilibër është parakusht për rikthimin e qëndrueshëm të inflacionit në objektiv.

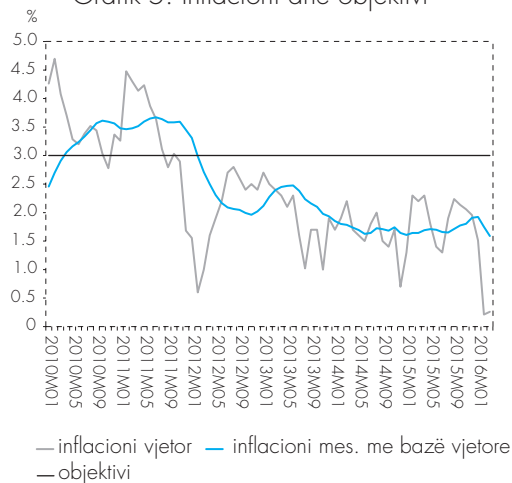
Politika jonë monetare ka marrë një natyrë gjithnjë e më stimuluese gjatë muajve të fundit. Uljet e normës bazë të interesit kanë forcuar stimulin monetar, duke synuar të nxitin rritjen ekonomike dhe të garantojnë kthimin e inflacionit në objektiv në afatin e mesëm. Duke gjykuar mbi informacionin e disponuar, Banka e Shqipërisë vlerëson se stimuli monetar nuk do të dobësohet kundrejt niveleve aktuale, për gjithë vitin 2016.

Informacioni i ri i disponuar gjatë muajve të parë të vitit 2016 dominohet nga rënia e shpejtë e inflacionit në tremujorin e parë dhe nga ngadalësimi i ritmit të rritjes në tremujorin e katërt të vitit të shkuar. Nga ana tjetër, tregjet financiare vazhdojnë të karakterizohen nga lëvizje rënëse të normave të interesit, nga likuiditeti i bollshëm dhe nga lehtësimi i standardeve të kreditimit bankar. Analizat

tona sugjerojnë se rënia e shpejtë e inflacionit është ndikuar nga faktorë kalimtarë, efekti i të cilëve do të zhduket gradualisht gjatë vitit në vazhdim. Paralelisht me të, ambienti i huaj shfaqet më sfidues për ekonominë shqiptare dhe pasiguria e agjentëve ekonomikë në vend mbetet e lartë. Këta faktorë do të ndikojnë rritjen afatshkurtër ekonomike dhe tentojnë të frenojnë shpejtësinë e kthimit të inflacionit në objektiv. Këto rrethana e bënë të nevojshme një rritje të stimullit monetar në ekonomi. Reduktimi në 1.25% i normës bazë të interesit dhe likuiditeti i bollshëm në tregjet financiare pritet të krijojnë kushte të përshtatshme për respektimin e objektivit tonë të inflacionit në afatin e mesëm².

Inflacioni vjetor u luhet rreth nivelit mesatar prej 0.7% në tremujorin e parë, duke shënuar një reduktim të

Grafik 5. Inflacioni dhe objektiv

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

² Me miratimin e këtij raporti, Këshilli Mbikëqyrës vendosi të ulë normën bazë të interesit me 0.25 pikë përqindje në nivelin 1.25%.

papritur në muajt shkurt (0.2%) dhe mars (0.3%). Rënia e inflacionit u ndikua nga niveli i ulët i çmimit të ushqimeve në tregjet botërore, nga rënia e çmimit të naftës në tregjet botërore dhe përcjellja e saj në artikujt e tjerë të shportës së konsumit, si dhe nga mbiçmimi i kursit të këmbimit. Këta faktorë sollën një rënie të shpejtë të inflacionit të importuar. Gjithashtu, rënia e inflacionit u ndikua edhe nga efekti bazë, i përcaktuar nga nivelet relativisht të larta të inflacionit në të njëjtën periudhë të vitit të shkuar.

Në plotësim të presioneve dezinflacioniste nga ambienti i huaj, presionet e përgjithshme inflacioniste vazhdojnë të mbeten të ulëta. Këto presione lidhen me rritjen e ekonomisë nën potencial dhe me natyrën adaptive të pritjeve inflacioniste. Për rrjedhojë, inflacioni bazë mbeti në territor negativ.

HAPËSIRË INFORMUESE 1: FAKTORËT NDIKUES NË RËNIEN E INFLACIONIT

Normat më të ulëta të inflacionit në muajt e parë të vitit 2016 (veçanërisht në shkurt dhe mars) mendohet të jenë të lidhura me faktorë kryesisht të ofertës. Rënia e çmimeve të ushqimeve dhe lëndës djegëse përbëjnë kontribuesit më të rëndësishëm. Këto ndikime gjykohej të jenë të përkohshme. Gjithashtu, për t'u përmendur është efekti bazë i lidhur me norma relativisht të larta të inflacionit në muajt e parë të vitit të kaluar (edhe në këtë rast ndikuar nga fenomene të ofertës). Këta elementë janë përmbledhur në këtë hapësirë informuese.

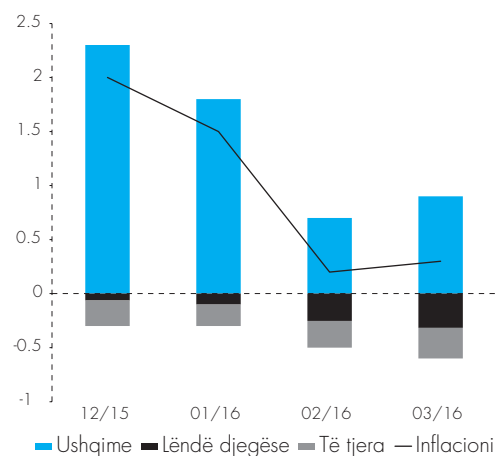
1. Efekti bazë

Efekti bazë ka qenë i pranishëm në vlerat e inflacionit të muajve shkurt dhe mars. Ky efekt kap shmangiet nga sjellja sezonale të inflacionit mujor gjatë vitit të shkuar. Përmblytet dhe moti i ftohtë goditën ofertën dhe rritën kostot e transportit gjatë vitit të kaluar. Ky fenomen shkaktoi rritjen në 2.3% të inflacionit mujor të shkurtit 2015. Efekti përkatës u mbart edhe në muajin mars 2015, pavarësisht ndryshimeve mujore brenda parametrave normalë. Nëse të gjithë faktorët e tjerë nuk do të ndryshonin, efekti i bazës së lartë krahasuese të tremujorit të parë të vitit të kaluar, do të ndikonte në reduktimin e inflacionit vjetor me 0.6 pikë përqindje. Norma e inflacionit vjetor në tremujorin e parë të vitit 2016 rezultoi 0.7%, ndërkohë që në mungesë të efektit bazë ajo do të ishte 1.3%.

2. Çmimet e ushqimeve në rajon dhe me gjerë

Inflacioni i ushqimeve në vendet e rajonit ka demonstruar tendenca rënëse gjatë vitit 2015, tendencë kjo që u theksua dukshëm gjatë tremujorit të parë 2016. Në ekonominë e Ballkanit (pa Shqipërinë)*, inflacioni mesatar vjetor i kategorisë "Ushqime" ishte 1.2% për vitin 2015, ndërkohë që në tremujorin e parë të vitit 2016 ajo shënoi një vlerë negative prej -0.6%. E njëjta tendencë vihet re edhe në inflacionin ushqimor në Shqipëri. Inflacioni i grupit "Ushqime" rezultoi 5.4% në dhjetor 2015, por zbriti në nivelet 2.1% dhe 2.5% respektivisht në muajt shkurt dhe mars 2016. Kontributi i kësaj kategorie në inflacionin total zbriti nga 2.3 pikë përqindje në muajin dhjetor 2015, në 0.7 dhe 0.9 pikë përqindje në shkurt dhe mars të vitit 2016.

Grafik 6. Kontributet në inflacion sipas kategorive (në pikë përqindje) dhe inflacioni vjetor (%)

Burimi: Instat dhe llogaritje të stafit të Bankës së Shqipërisë

3. Ndikimi i rënies së çmimit të lëndës djegëse

Matja e këtij ndikimi përfshin efektin e tij direkt dhe indirekt. Efekti direkt buron drejtpërdrejt nga statistikat e Indeksit të Çmimit të Konsumit, ku zëri "Karburante dhe lubrifikantë për mjete personale transporti" përfshihet i veçantë me ndryshime përkatëse të indeksit dhe kontributin në inflacion. Veç këtij ndikimi, duke u nisur nga të dhënat e llogarive kombëtare për Tabelën e Përdorimeve të vitit 2012, është realizuar një vlerësim i ndikimit indirekt të çmimeve të naftës përmes kostove të prodhimit. Nga kjo tabelë përftohet struktura e kostos së inputeve për secilën nga 21 degët e përfshira, ku një prej zërave është konsumi i ndërmjetëm i lëndës djegëse. Nën supozimin e inflacionit vjetor për kategorinë "Karburante dhe lubrifikantë për mjete personale transporti" (nga statistika e IÇK-së) është llogaritur ndryshimi (rënia) e kostos së inputeve sipas degëve. Në hapin tjetër është supozuar që degët (me përjashtim të atyre që karakterizohen nga çmime të administruara) do të pasqyrojnë në shkallë të ndryshme këto kosto më të ulëta në çmime më të ulëta të konsumit final të popullatës. Në bazë të strukturës së konsumit sipas degëve (gjithashtu e përfshirë në tabelën e përdorimeve) është llogaritur ndryshimi i inflacionit që buron nga efekti i tërthortë i kostos më të ulët të lëndës djegëse.

Inflacioni vjetor për kategorinë "Karburante dhe lubrifikantë për mjete personale transporti" (sipas statistikave të IÇK-së) shfaq vlera negative, i ndikuar nga rënia ndërkombëtare e çmimit të lëndës djegëse. Pasqyrimi i çmimeve të huaja në ato vendase është përshpejtuar prej shtatorit të vitit të kaluar, dhe veçanërisht në muajt shkurt dhe mars të vitit 2016. Për rrjedhojë, kontributi i inflacionit të kategorisë (duke përfshirë së bashku efektin direkt nga shporta dhe indirekt përmes kostove të prodhimit) në inflacionin total është thelluar nga -0.2 pikë përqindje në dhjetor 2015, në -0.9 dhe -1.1 pikë përqindje në shkurt dhe mars 2016.

Tabela në vijim përmbledh efektin rënës në inflacion të çmimeve të ushqimeve dhe të lëndëve djegëse.

Tabelë 3. Kontributi i kategorive ushqim dhe lëndë djegëse në rënien e inflacionit (në pikë përqindje ndaj dhjetorit 2015)

Kategoria	Shkurt 2016	Mars 2016
Ushqime	-1.6	-1.4
Karburante - efekti direkt	-0.2	-0.3
Karburante - efekti indirekt	-0.5	-0.7

Burimi: Instat dhe llogaritje të stafit të Bankës së Shqipërisë.

* Përfshihen Serbia, Maqedonia, Kosova, Mali i Zi dhe Kroacia.

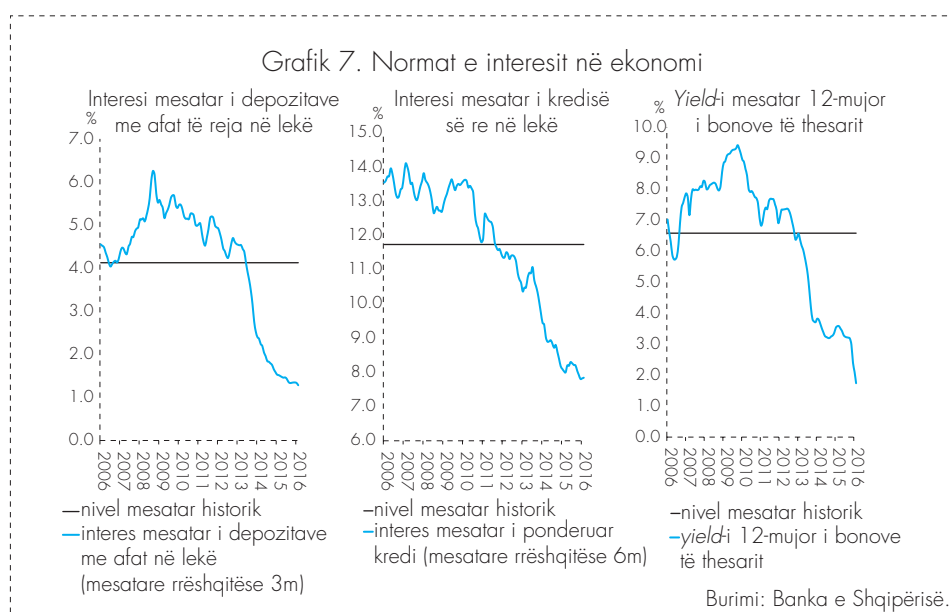
* Kjo HI u përgatit nga E.Çela, E.Çeliku dhe G.Hashorva, Departamenti i Politikës Monetare.

Analizat dhe vlerësimet tona sugjerojnë një natyrë kalimtare të goditjeve të ofertës, megjithëse inflacioni pritet të mbetet i ulët edhe gjatë tremujorit në vazhdim. Inflacioni vjetor parashikohet të rritet gradualisht në gjashtëmujorin e dytë të vitit, duke qëndruar në nivelin 1.9% në fund të tij. Ky vlerësim faktorizon zhdukjen e pritit të efektit të goditjeve të ofertës dhe vlerësimet për një kërkesë agregate në rritje gjatë periudhës në vijim.

Në këtë drejtim, uljet e mëparshme të normës bazë të interesit dhe komunikimi i ruajtjes së intensitetit të stimulit monetar edhe për vitin 2016, kanë ndihmuar në krijimin e kushteve më të përshtatshme të financimit për ekonominë. Njëkohësisht, operacionet monetare kanë konsistuar në injektimin e likuiditetit, duke ndihmuar

përcjelljen e politikës monetare. Për të përmirësuar këtë të fundit, korridori i lehtësirave të përhershme u ngushtua në 2.00 pikë përqindje ($\pm 1.00\%$ kundrejt normës bazë), nga 3.50 pikë përqindje ($\pm 1.75\%$ kundrejt normës bazë). Ngushtimi i korridorit mundëson uljen e luhatshmërisë së normave të interesit në tregun ndërbankar dhe ndihmon ankorimin e tyre pranë normës bazë.

Politika monetare lehtësuese e ndjekur prej disa vitesh është transmetuar në uljen e normave të interesit të huadhënies në monedhën vendase. Rrjedhimisht, kredia në lekë është zgjeruar në mënyrë të vazhdueshme, duke qenë udhëheqësi kryesor i kreditimit në dy vitet e fundit. Megjithatë, aktiviteti kreditues nuk tregon akoma përmirësim të qëndrueshëm. Kërkesa për kredi mbetet e ulët dhe oferta për kredi mbetet e shtrënguar, e reflektuar në kushtet e kreditimit në këtë periudhë.

Normat e ulëta të interesit në tregjet financiare dhe reduktimi i huamarrjes publike në tregun e brendshëm kanë sjellë rritje të likuiditetit në sistem dhe sheshim të kurbës së *yield*-eve. Rënia e mëtejshme e interesave, përfshirë ato afatgjata, reduktimi i huamarrjes së brendshme, si dhe zbatimi i programit të masave për reduktimin e kredive me probleme, pritet të ndihmojë rritjen e kreditimit, duke mbështetur në këtë mënyrë konsumin dhe investimet në vend.

Zgjerimi i konsumit dhe i investimeve private pritet të jetë burimi kryesor i rritjes së ekonomisë për vitin 2016. Zgjerimi i kërkesës private pritet të jetë i mjaftueshëm për të gjeneruar punëzënie më të lartë dhe shfrytëzim më të mirë të kapaciteteve prodhuese, pavarësisht mbështetjes së pakët që vjen nga sektori publik dhe ai i jashtëm i ekonomisë. Rritja ekonomike e këtij viti pritet të jetë më e lartë se ajo e vitit 2015. Megjithatë, ritmet e rritjes pritet të jenë më të ulëta se në vlerësimet tona të mëparshme, në sajë të pritjeve për një ecuri më të dobët të ekonomisë së Eurozonës, dobësisë së shfaqur nga disa

sektorë të ekonomisë shqiptare dhe pasigurisë ende të lartë, sikurse reflektohet nga treguesit e besimit. Rrjedhimisht, ekonomia pritet të qëndrojë më gjatë nën potencial, duke vonuar kthimin e inflacionit në objektiv. Inflacioni parashikohet të qëndrojë në objektiv në tremujorin e katërt të vitit 2018.

Nisur nga këto konsiderata, si dhe për të parandaluar reduktimin e mëtejshëm të pritjeve inflacioniste, me miratimin e këtij raporti, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë vendosi të forcojë stimulimin monetar në ekonomi dhe të ulë me 0.25 pikë përqindje normën bazë të interesit. Lehtësimi i politikës monetare synon të mbështesë rritjen e konsumit dhe të investimeve, nëpërmjet uljes së kostonë së financimit. Rritja e tyre do të sjellë në vijim përmirësimin e shfrytëzimit të kapaciteteve prodhuese në ekonomi dhe rritjen e presioneve inflacioniste.

Paralelisht me këtë ulje, Këshilli Mbikëqyrës vlerëson se kthimi i qëndrueshëm i inflacionit në objektiv do të kërkojë ndjekjen e një politike monetare stimuluese edhe në periudhën në vijim. Duke u nisur nga informacioni i disponuar, Banka e Shqipërisë gjykon se cikli rritës i normave të interesit nuk do të fillojë më herët se viti 2017.

HAPËSIRË INFORMUESE 2: GODITJET E OFERTËS DHE REAGIMI I POLITIKËS MONETARE

Inflacioni i ofertës (i njohur edhe si inflacion i kostove) përjetohet në rastet e rritjes apo zvogëlimit të kostove. Ekzistojnë një sërë faktorësh që mund të sjellin goditje në kostonë e prodhimit. Të tilla mund të jenë: rritja / reduktimi i kostove të lëndëve të para; rritja / reduktimi i kostonë së punës për njësi (si pasojë e rritjes / reduktimit të pagave apo të rritjes / reduktimit të produktivitetit të punës); rritja / reduktimi i taksave dhe tatimeve; rritja / reduktimi i kostove të transportit etj. Në ekonominë e vogla dhe të hapura, ku produktet e importit zënë një peshë relativisht të madhe në strukturën e mallrave të konsumit përfundimtar, goditjet e ofertës mund të marrin edhe formën e rritjes së mallrave të konsumit në partnerët tregtarë apo të goditjeve në kursin e këmbimit.

Rënia e shpejtë e inflacionit në Shqipëri gjatë tremujorit të parë duket se reflekton në masën dërmuese goditje të ofertës (shih Hapësinë informuese 1, në këtë Raport). Duke reaguar ndaj këtij zhvillimi, Banka e Shqipërisë rriti intensitetin e stimulit monetar, duke reduktuar me [0.5 pikë përqindje] normën bazë të interesit. Ky reagim vlerësohet të jetë i mjaftueshëm për të garantuar respektimin e objektivit tonë të inflacionit në afat të mesëm, ndonëse goditja aktuale në inflacion duket të jetë relativisht e lartë. Kjo hapësi informuese synon të hedhë dritë mbi konsideratat teorike që janë marrë parasysh në formulimin e reagimit të politikës monetare.

Ndërsa reagimi i politikës monetare ndaj goditjeve të kërkesës është relativisht i qartë – një goditje pozitive apo negative mbi kërkesën agregate tenton të prodhojë përkatësisht një shtrëngim apo një lehtësim të politikës monetare – reagimi ndaj goditjeve të ofertës kushtëzohet nga një gamë më e gjerë rrethanash dhe objektivash.

Në analizë të parë, politika monetare tenton të injorojë goditjet e ofertës. Ky (mos) reagim lidhet me të paktën tre arsye. Së pari, goditjet e ofertës janë përgjithësisht

kalimtare. Si të tilla, ato nuk lenë gjurmë afatmesme dhe afatgjata në trajektoret e rritjes ekonomike dhe të inflacionit ose nuk mund të adresohen nga politika monetare për arsye të kohëvonesave të mekanizmit të transmetimit të saj. Së dyti, në ndryshim nga goditjet e kërkesës, goditjet e ofertës përmbajnë në vetvete edhe një mekanizëm vetëkorigjues. Kështu, një goditje e ofertës që ul kostot e prodhimit (dhe inflacionin), rrit nga ana tjetër fuqinë blerëse të konsumatorëve dhe kërkesën agregate, duke vetë-kompensuar një pjesë të efektit të saj direkt. Në rast të goditjeve rritëse të kostove të prodhimit dhe inflacionit, mekanizmi i mësipërm vepron në kahun e kundërt. Së treti, efekti në kahe të kundërta që japin këto goditje mbi inflacionin dhe rritjen ekonomike shtron edhe dilema mbi funksionin e reagimit të politikës monetare, i cili zakonisht iu jep peshë si shmangieve të inflacionit nga objektivi, ashtu edhe shmangieve të ekonomisë nga ekuilibri.

Pavarësisht këtyre konsideratave, goditjet e ofertës mund të gjenerojnë presione më afatgjata inflacioniste dhe të jenë legjitimisht subjekt i reagimit të politikës monetare, në të paktën dy raste. Së pari, këto goditje mund të dëmtojnë (të ulin apo të rritin) pritjet inflacioniste. Kjo mund të vijë si në rastin e zgjatjes në kohë të tyre, ashtu edhe në rast të një natyre adaptive (apo të orientuar nga e shkuara) të pritjeve inflacioniste (siç është dhe rasti i Shqipërisë). Dëmtimi (ulja apo rritja) i pritjeve inflacioniste është i barasvlershëm me një ndryshim të kushteve monetare në ekonomi përkatësisht, me shtrëngim apo lehtësim të tyre. Së dyti, prania e mekanizmave indeksues në ekonomi (indeksim i ndërsjellë i çmimeve të konsumit dhe pagave) mund të gjenerojë efekte zinxhir në nivelin e kostove dhe çmimeve në ekonomi. Të dy këta kanale mund të sjellin lindjen e fenomeneve të ashtuquajtura të raundit të dytë, të cilat tentojnë t'i bëjnë të qëndrueshme në kohë efektet e goditjeve të ofertës.

Nisur nga sa më sipër, analiza dhe kuptimi i drejtë i shtrirjes, intensitetit dhe efekteve dytësore të goditjeve të ofertës merr rëndësi parësore për politikën monetare. Sa më të fortë të jenë këta elementë, aq më i fortë mund të jetë reagimi i politikës monetare. Në rastin e Shqipërisë, efektet e raundit të dytë nuk pritet të jenë domethënëse: zgjatja në kohë e goditjeve të ofertës pritet të jetë e pakët dhe mekanizmat indeksues nuk janë të pranishëm. Në këto rrethana, kontrolli i pritjeve inflacioniste merr një rëndësi parësore në kontrollin e efekteve dytësore të goditjeve të ofertës.

Për këto arsye, Banka e Shqipërisë e ka shoqëruar rritjen e stimulit monetar edhe me një komunikim të qartë dhe transparent të efekteve të pritura të tyre.

* Kjo HI u përgatit nga E.Themeli, E.Çela, Departamenti i Politikës Monetare.

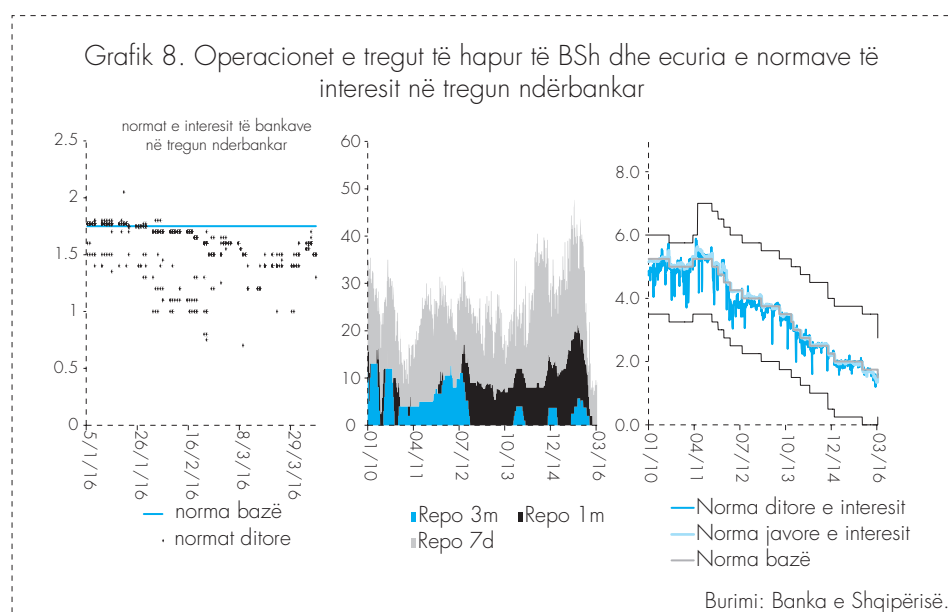
3. TREGJET FINANCIARE DHE ZHVILLIMET MONETARE

Politika monetare lehtësuese dhe reduktimi i huamarrjes publike në tregjet e brendshme financiare nga qeveria kanë krijuar kushte të favorshme në tregjet financiare. Likuiditeti është rritur dhe normat e interesit kanë shënuar ulje të mëtejshme, në veçanti yield-et e letrave me vlerë të qeverisë. Në rënie janë shfaqur edhe interesat e depozitave, sidomos ato në segmentin afatgjatë. Në tregun e kredive, normat e interesit mbeten të luhatshme dhe janë më të larta se në tremujorin e fundit të vitit 2015, duke sinjalizuar për prime të larta të rrezikut të kredisë, veçanërisht për bizneset. Megjithatë, bankat kanë vazhduar të lehtësojnë kushtet e kreditimit joçmim, si për bizneset, ashtu edhe për individët. Ndërkohë, kërkesa për financim nga sektori privat ka qenë e dobët dhe e kushtëzuar, si nga hezitimi për të marrë përsipër rrezik, ashtu edhe nga dobësia e aktivitetit ekonomik.

3.1 .ZHVILLIMET NË TREGJET FINANCIARE

TREGU NDËRBANKAR

Normat e interesit në tregun ndërbankar kanë vijuar të ulen në tremujorin e parë të këtij viti. Likuiditeti në treg ka qenë i lartë dhe vëllimet e tregtuara janë rritur dukshëm nga viti i kaluar. Krahas maturiteteve kryesore (ditor dhe javor) janë shtuar edhe transaksionet 2- apo 3-ditore, duke konfirmuar një pjesëmarrje më aktive të bankave në këtë segment të tregut financiar. Banka e Shqipërisë ka vijuar të ofrojë likuiditet me anë të instrumentit të saj kryesor, repos 7-ditore, si dhe nëpërmjet marrëveshjeve repo me maturitet 1-mujor. Shuma e injektuar ka qenë më e vogël se mesatarja e vitit 2015, ndërkohë që norma e interesit e kërkuar nga sistemi ka qenë afër normës bazë.

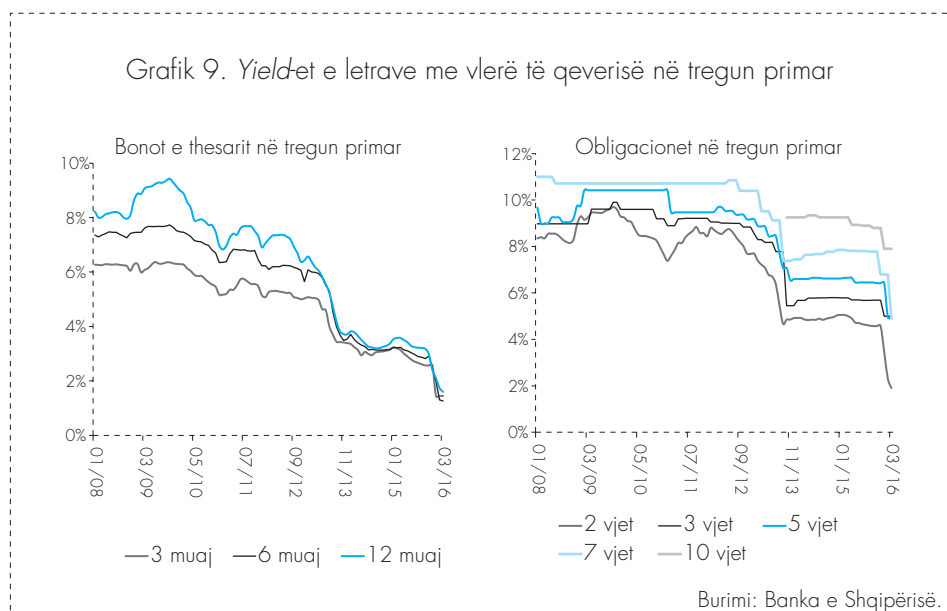

Bankat kanë ulur normat e interesit në tregun e parasë, në kushtet e likuiditetit të lartë dhe të perceptimit të ruajtjes së kahut lehtësues të politikës monetare nga autoriteti qendror. Në fillimin e muajit prill, Banka e Shqipërisë uli normën bazë me 0.25 pikë përqindje, në nivelin 1.50%. Ulja e normës bazë u reflektua menjëherë tek interesat e transaksioneve ndërbankare në periudhën në vijim. Normat e interesit gjatë tremujorit të parë janë luhatur³ kryesisht poshtë normës bazë. Treguesit e luhatshmërisë⁴ për këto tre muaj paraqiten afërsisht në të njëjtat nivele me intervalin e kaluar dhe mbeten gjithsesi në vlera të ulëta. Mesatarisht, norma e interesave njëditore rezultoi 1.58% në tremujorin e parë ose 0.23 pikë përqindje më poshtë nga ajo e tremujorit të mëparshëm, ndërsa ajo 7-ditore zbriti në 1.57% nga 1.75%. Vëllimi i tregtuar nga bankat pothuajse u dyfishua për të dyja maturitetet në krahasim me tremujorin e kaluar. Transaksionet me maturitet ditor rezultuan mesatarisht 3.6 miliardë (nga 1.8 miliardë lekë), ndërsa ato javore 7.0 miliardë lekë (nga 4.7 miliardë lekë).

TREGU PRIMAR

Ecuria e *yield*-eve të letrave me vlerë të qeverisë në tre muajt e parë të vitit ka vijuar të jetë rënëse. Ulja e *yield*-eve është shtrirë në të gjithë spektrin e maturiteteve të përdorura në treg (nga afatshkurtër në atë afatgjatë). *Yield*-et e kërkuara nga bankat në tregun primar janë zvogëluar në çdo ankand, ndërkohë që kërkesa e tyre për këto instrumente ka rezultuar e lartë⁵. Ecuria e tyre është reflektuar në zhvendosjen poshtë të kurbës së *yield*-eve dhe në zbutjen e pjerrësisë së saj.

Në fillimin e muajit prill, interesi i bonove 6-mujore zbriti në 1.15%, nga 2.46% që ishte në muajin dhjetor. Edhe *yield*-i i bonos 12-mujore, instrument

³ Diferenca e normës së interesit ditor me normën bazë u zgjerua në 19 pikë bazë në tremujorin e parë, nga 3 pikë bazë në tremujorin e fundit të 2015-ës.

⁴ Devijimi standard i interesit ditor në tregun ndërbankar për tremujorin e parë rezultoi 0.14, nga 0.15 një tremujor më parë.

⁵ Raporti i shumës së kërkuar nga bankat ndaj asaj të emetuar ka qenë dukshëm mbi 1 pothuajse në të gjitha instrumentet.

ky i përdorur gjerësisht si referencë në përcaktimin e interesave për produktet financiare nga bankat, ka treguar të njëjtën sjellje në këto tre muaj. Ai zbriti në 1.55% në fillimin e prillit nga 2.4% në muajin dhjetor. Politika monetare lehtësuese e ndjekur nga Banka e Shqipërisë ka mbështetur kahun rënës të *yield*-eve. Përpos kësaj, kërkesa e ulët e qeverisë për financim në kushtet e një likuiditeti të lartë ka ndikuar më tej në prirjen rënëse të *yield*-eve gjatë këtyre muajve të fundit.

Situatë e njëjtë është paraqitur edhe tek segmenti afatgjatë, ku ecuria e *yield*-eve të obligacioneve ka qenë rënëse gjatë këtyre tre muajve të fundit. *Yield*-i i obligacionit 2-vjeçar zbriti në 1.65% në ankandin e fundit (prill), nga 3.45% që ishte në muajin janar. Në ankandet e obligacioneve 5- dhe 7- vjeçare gjithashtu u regjistruan ulje, ku *yield*-et përkatës zbritën në 4.95% dhe 4.90%, nga 6.42% dhe 6.79% që ishin në tremujorin e kaluar. Pjesëmarrja në ankandet e obligacioneve ashtu si dhe tek bonot e thesarit ka qenë e lartë, sidomos në ankandet e instrumenteve me interes fiks. Ulja e normës bazë nga Banka e Shqipërisë në muajin prill pritet të shtojë presionet rënëse të *yield*-eve dhe të mbështesë vijimin e kësaj prirjeje edhe në muajt në vijim.

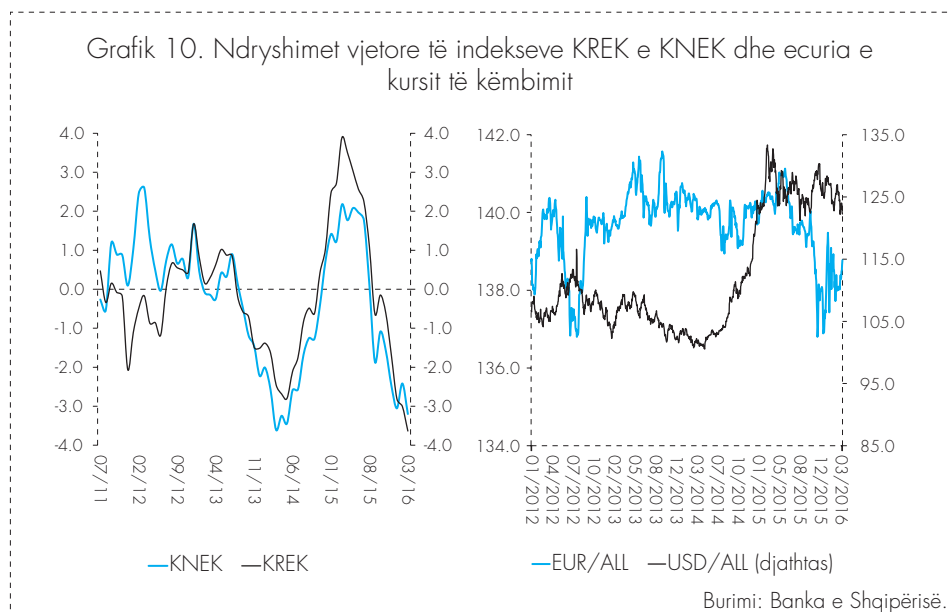
TREGU VALUTOR

Tregu valutor është karakterizuar nga një ecuri mbiçmuese e monedhës vendase edhe në tremujorin e parë të vitit. Indeksi KNEK shënoi një mbiçmim vjetor prej 3.15%, duke reflektuar kryesisht mbiçmimin e lekut ndaj lirës turke dhe renminbit kinez, si dhe mbiçmimin e lekut ndaj euros⁶. Mbiçmimi vjetor më modest i lekut në terma realë (2.9%) në krahasim me ato nominalë ka qenë rezultante e ngushtimit të diferencës së inflacionit vendas me atë të partnerëve evropianë, veçanërisht në muajt shkurt dhe mars.

Gjatë tremujorit në analizë, kursi eur/lek u luhet në intervalin 137.4 - 139.5 lekë/euro, duke shfaqur luhatshmëri të shtuar në tregun e brendshëm. Në krahasim me një vit më parë, një euro u shkëmbye mesatarisht rreth 1.4% më lirë. Ndonëse deficitit tregtar është zgjeruar gjatë periudhës janar-shkurt, oferta për euro në tregun vendas duket të ketë rezultuar më e lartë se kërkesa, duke favorizuar monedhën vendase. Kështu, pavarësisht prirjes sezonale të kompanive të huaja për riatdhësimin e fitimeve të tyre gjatë javës së fundit të muajit mars, kursi mesatar eur/lek nuk shfaqi prirje të theksuara nënçmuese.

⁶ Ankandi për këtë maturitet u krye në muajin mars, ndërsa ai i maturitetit 5-vjeçar u zhvillua në muajin shkurt. Kjo ka ndikuar në fiksimin e *yield*-it më të vogël për maturitetin 7-vjeçar, si dhe konfirmon prirjen e theksuar rënëse të *yield*-eve muaj pas muaji.

⁷ Kursi nominal efektiv i këmbimit (KNEK/ NEER) llogaritet kundrejt monedhave të pesë partnerëve tregtarë kryesorë, të cilët janë Italia, Greqia, Gjermania, Turqia dhe Kina. Për të llogaritur kursin lira/lek dhe renminbi/lek, përdoret kursi zyrtar i lirës turke dhe renminbit kinez ndaj dollarit amerikan. Në tremujorin e parë, lira turke është nënçmuar mesatarisht në terma vjetorë ndaj dollarit amerikan me 19.6%, ndërkohë që nënçmimi i lekut ka qenë mesatarisht 0.7%. Si rezultat, monedha vendase është mbiçmuar ndaj lirës turke me rreth 15.8% v-m-v, duke ndikuar dukshëm ecurinë e lekut në terma nominalë dhe realë, pavarësisht peshës prej 10% të aktivitetit tonë tregtar me Turqinë. Duke ndjekur të njëjtën logjikë, mbiçmimi i lekut ndaj renminbit kinez për të njëjtën periudhë rezultoi rreth 4.0%. Kështu, mbiçmimi i lekut ndaj valutave të mësipërme kontribuoi me rreth 60% në ecurinë mbiçmuese të monedhës vendase në terma të indeksit KNEK.

Leku ka vijuar të nënçmohet ndaj dollarit amerikan edhe në këtë fillimvit, ndonëse me ritme ndjeshëm më të moderuara se ato të vitit 2015. Në linjë edhe me zhvillimet e kursit eur/usd, leku u nënçmua në terma vjetorë ndaj dollarit amerikan edhe në muajt janar dhe shkurt, me përkatësisht 5.5% dhe 1.0%. Në të kundërt, në muajin mars, monedha vendase u mbiçmua me 3.9% ndaj dollarit amerikan në krahasim me një vit më parë.

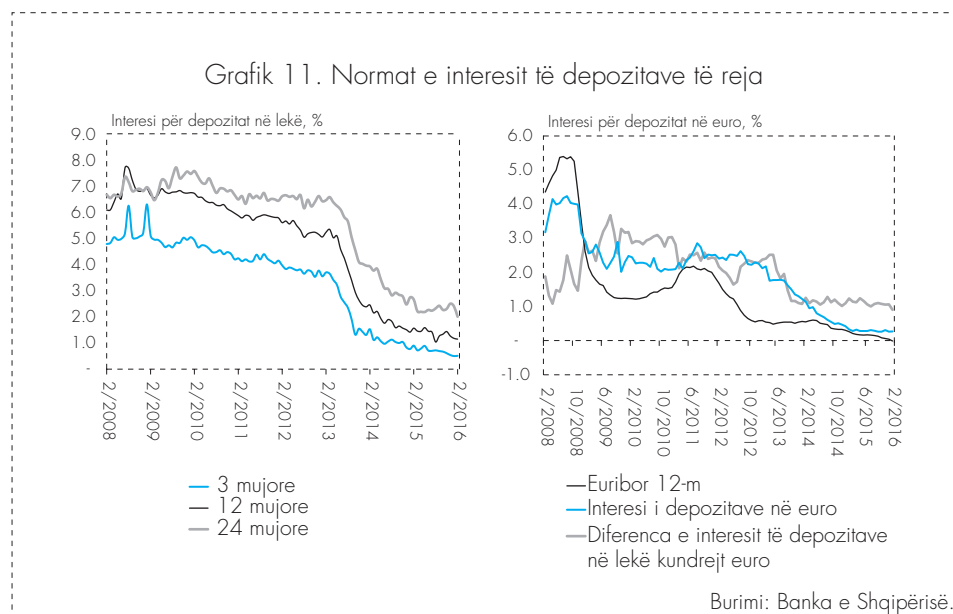
3.2. NORMAT E INTERESIT TË DEPOZITAVE DHE KUSHTET E FINANCIMIT NË EKONOMI⁸

Zhvillimet në normat e interesit për kreditë dhe depozitat tregojnë një rritje të lehtë të kostos së kredisë në dy muajt e parë të vitit dhe vijimësi të trendit rënës të çmimit të depozitave. Normat e interesit të kredisë mbeten më të ngurta në afat të shkurtër, dhe, në kushtet e niveleve të ulëta të kredisë së re, ndikohen edhe nga norma interesi jotipike të zbatuara nga banka individuale për kredi të veçanta. Përtej luhatjeve mujore, normat e interesit të kredisë mbeten në rënie, veçanërisht në segmentin e individëve. Kjo është në linjë edhe me lehtësimin e standardeve të kreditimit për individët, sikurse raportohet në Vrojtimin e Aktivitetit Kreditues. Angazhimi në kredi për bizneset vijon të shihet si më me rrezik nga ana e bankave, çka reflektohet edhe në ecurinë e çmimit të huasë për këtë segment.

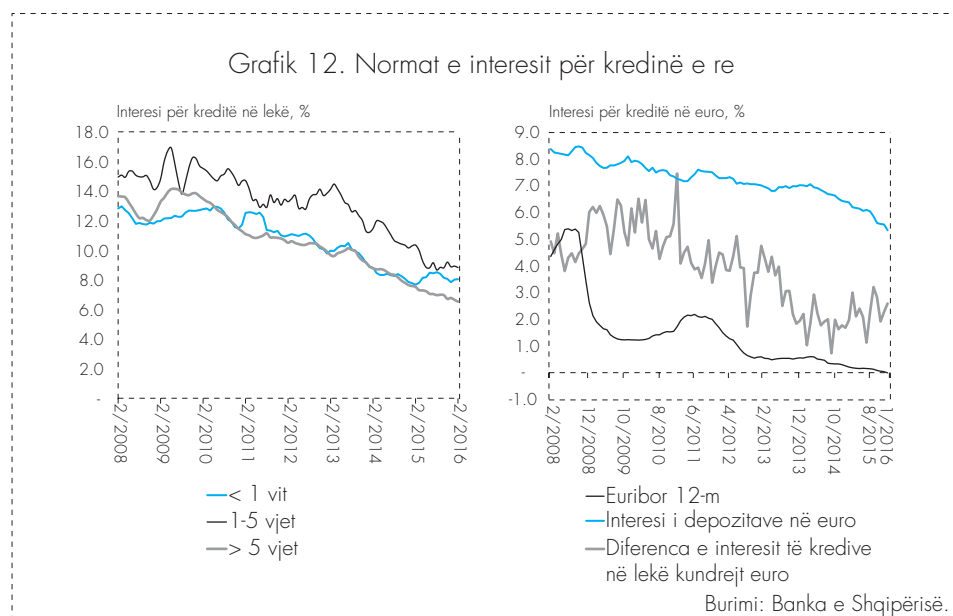
Interesi mesatar për **depozitat e reja në lekë** ka rënë në dy muajt e parë të vitit, dhe në mënyrë të spikatur në muajin shkurt. Norma mesatare rezultoi 1.17% në këtë muaj, nga 1.35% që shënonte në tremujorin e fundit të vitit të kaluar. Rënia është e evidente në thuajse të gjitha maturitetet, veçanërisht në ato afatgjata.

⁸ Të dhënat më të fundit zyrtare për normat e interesit për kreditë dhe depozitat e reja i përkasin muajit shkurt 2016.

Normat e interesit për depozitat në monedhën euro nuk kanë pësuar ndryshime të ndjeshme në dy muajt e parë të këtij viti, duke vijuar të qëndrojnë në nivele të ulëta historike (0.27%).

Interesat e **kredisë së re në lekë** kanë shënuar rritje në muajin janar dhe kanë rënë në muajin shkurt, por pa zbritur në nivelet e vërejtura në tremujorin e fundit të vitit të kaluar. Norma mesatare e interesit rezultoi mesatarisht 7.91% për këta dy muaj⁹. Kjo sjellje është përcaktuar kryesisht nga normat e interesit për kreditë afatshkurtra, ndërkohë që interesi mesatar për kredinë afatmesme (1-5 vjet) ka mbetur thuajse i pandryshuar dhe ai për kredinë afatgjatë (mbi 5 vjet) ka shënuar rënie. Në një vështrim më të gjatë në kohë, çmimi i kredisë në lekë në këta dy muaj është sa ai i regjistruar në tremujorin e tretë të vitit të kaluar

⁹ Norma e interesit të kredisë përfaqëson normën mesatare të ponderuar të totalit të kredisë së re (përfshirë ato për qëllime investimi, likuiditeti, hipotekare, konsumatore, etj.).

dhe me rënie kundrejt një viti më parë. Sipas klientit dhe qëllimit të përdorimit të huasë, rritje e normave të interesit vërehet në kredinë për investime dhënë bizneseve, ndërkohë që normat e interesit në segmentin e individëve janë karakterizuar nga rënie e përgjithshme për të gjitha qëllimet e përdorimit.

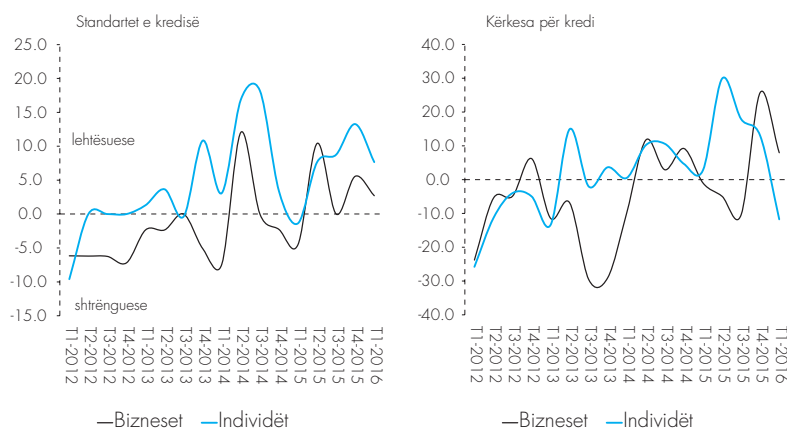
Interesat për kredinë e re në euro në dy muajt e parë të vitit kanë rezultuar më të larta se ato të regjistruara në tremujorin e katërt të vitit të kaluar. Megjithatë, këto të fundit ishin veçanërisht të ulëta të ndikuara nga kredi jotipike të dhëna nga banka të caktuara. Duke mënjeluar këtë efekt, normat e interesit të kredive në euro shfaqen në rënie, si për bizneset, ashtu edhe për individët. Reduktimi i tyre është më i ndjeshëm në segmentin afatgjatë, të lidhur me financimin e investimeve dhe pasurive të paluajtshme. Në terma mesatarë, ato llogariten në 5.48% në dy muajt e parë të vitit, nga 5.10% dhe 6.06% që rezultuan përkatësisht në tremujorin e katërt dhe të tretë të vitit 2015.

HAPËSIRË INFORMUESE 3: REZULTATET E VROJTIMIT TË AKTIVITETIT KREDITUES, TREMUJORI I PARË 2016*

Standardet e kredisë dhënë bizneseve u lehtësuan edhe gjatë tremujorit të parë të vitit 2016, si për ndërmarrjet e vogla e të mesme, ashtu edhe për ndërmarrjet e mëdha. Po kështu, edhe standardet e kredisë për individë vijuan të ndjekin prirjen lehtësuese të shfaqur për disa tremujorë radhazi. Standardet e kredisë dhënë individëve u lehtësuan në të dyja segmentet, për kredinë për blerje banese dhe për kredinë konsumatore.

Faktorët që kanë ndikuar në lehtësimin e standardeve të bankave mbeten thuajse të ngjashëm me një tremujor më parë. Konkurrenca në sistemin bankar, mjaftueshmëria e kapitalit, vendimet e Bankës së Shqipërisë dhe niveli i likuiditetit të bankave kanë vepruar të gjithë në kahun lehtësues. Në të kundërt, kreditë me probleme, situata makroekonomike dhe problemet specifike të sektorit janë disa nga faktorët që kanë vepruar në kahun shtrëngues.

Grafik 13. Ecuria e standardeve dhe e kërkesës së bizneseve për kredi

Bankat zbatuan një politikë lehtësuese kreditimi për bizneset dhe për individët, kryesisht nëpërmjet ngushtimit të marzhit mesatar për kreditë dhe zvogëlimit të komisioneve.

Kërkesa për kredi e bizneseve të vogla dhe të mesme, sipas raportimeve të bankave, është rritur në tremujorin e parë të vitit, ndërsa kërkesa e ndërmarrjeve të mëdha ka rënë. Për individët, ndryshe nga pritjet e bankave në vrojtimin e kaluar, kërkesa për kredi është raportuar me rënie, si për kredinë për blerje banese, ashtu edhe për kredinë konsumatore.

Bankat presin lehtësim të standardeve të kreditimit për segmentin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme dhe shtrëngim të standardeve për ndërmarrjet e mëdha. Kërkesa për kredi e bizneseve pritët të ketë gjithashtu sjellje të ngjashme, ku kërkesa për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme pritët me rritje, ndërsa ajo për ndërmarrjet e mëdha me rënie. Standardet e kredisë për individët pritët të mbeten në kahun lehtësues, si për financimin e blerjes së banesës, ashtu edhe për financimin e konsumit. Kërkesa për kredi e individëve pritët të shënojë rritje në të dy këto segmente.

* Për më shumë referohuni analizës së vrojtit të aktivitetit kreditues: https://www.bankofalbania.org/web/Vrojtimi_per_aktivitetin_kreditues_T1_2016_7490_1.php?kc=0,22,15,2,0

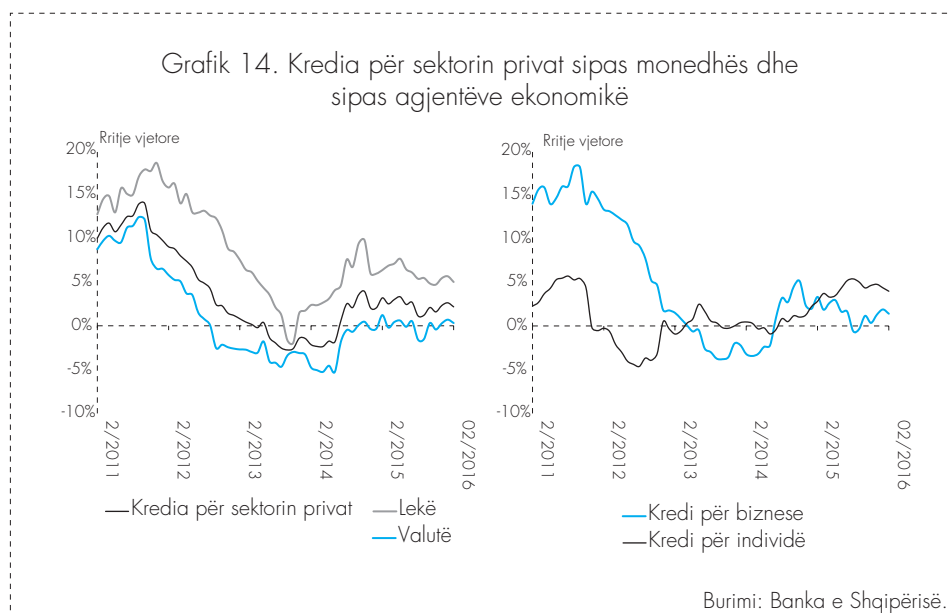
3.3.KREDITIMI I EKONOMISË¹⁰

Zhvillimet në dy muajt e parë të vitit tregojnë për një ecuri ende të plogësht të kredisë për sektorin privat. Rimëkëmbja e qëndrueshme e saj frenohet nga hezitimi i agjentëve ekonomikë për të ndërmarrë rrezik dhe nga shfrytëzimi jo i plotë i kapaciteteve ekzistuese të prodhimit. Kjo sjellje shprehet në një përjasje të kujdesshme të bankave ndaj kreditimit të bizneseve dhe në një kërkesë anemike të këtyre të fundit për kredi. Situata paraqitet më pozitive në kredinë për individë, por edhe në këtë segment lehtësimet e vazhdueshme të kushteve nuk kanë nxitur sa pritej kërkesën për kredi.

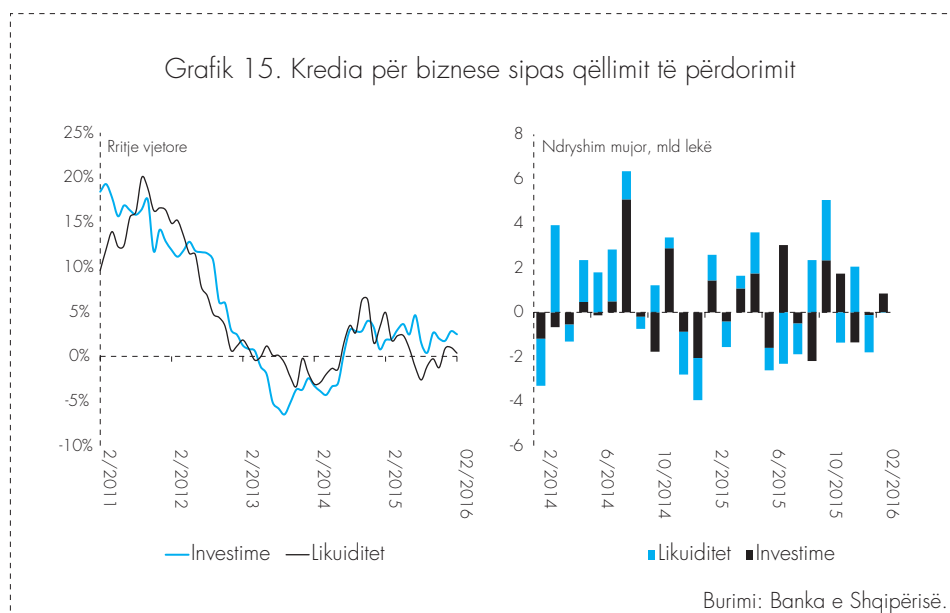
Kredia për sektorin privat, pastruar nga efekti i kredive të nxjerra jashtë bilancit, u tkurr me rreth 0.5 miliardë lekë në muajt janar dhe shkurt, në linjë me sjelljen sezonale të fillimvitit. Ndryshimi vjetor i saj vijon të luhetet ndër muajt në një interval të ngushtë vlerash të ulëta; rritja vjetore e kredisë për sektorin privat rezultoi mesatarisht 2.4% në muajt janar dhe shkurt, duke qëndruar pranë mesatares së regjistruar në vitin e kaluar. Kredia në lekë vijon të rritet me norma të larta vjetore, të cilat në këta dy muajt rezultuan mesatarisht 5.3%. Nga ana

¹⁰ Analiza e mëposhtme e portofolit të kredisë bazohet në të dhënat monetare të rregulluara për kreditë e nxjerra nga bilanci. Totali i kredive të nxjerra nga bilanci në dy muajt e parë të vitit është rreth 1.5 miliardë lekë.

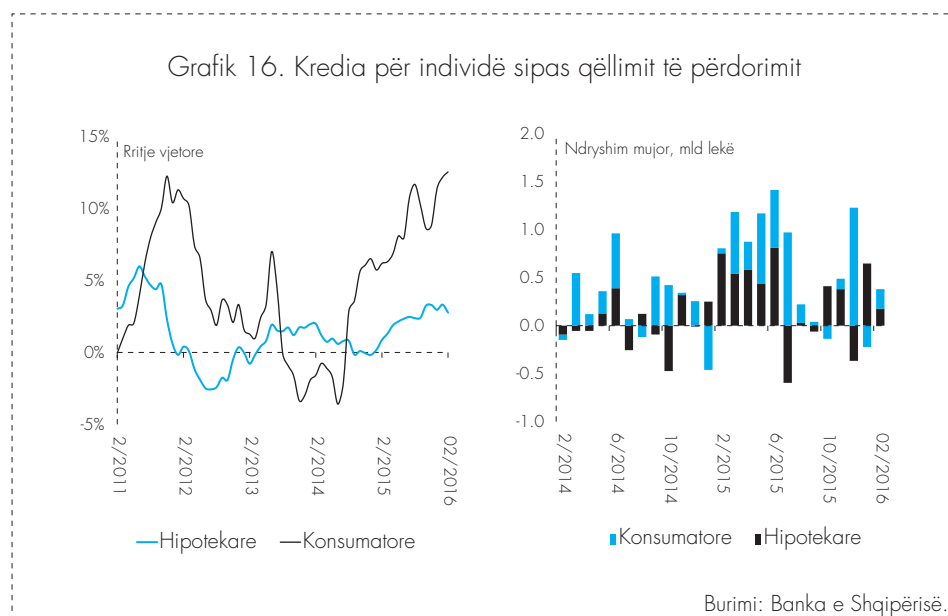
tjetër, edhe kredia në valutë i është kthyer vlerave pozitive të rritjes vjetore në këta dy muaj, prej mesatarisht 0.5%.

Kreditimi i plogësht i bizneseve mbetet faktori kryesor pas ecures së dobët të kredisë për sektorin privat. Sikurse gjatë vitit të kaluar, ai shfaq ecure të dobët edhe gjatë dy muajve të parë të këtij viti. Në fund të muajit shkurt, portofoli i kredisë për biznese është rreth 1 miliardë lekë më i ulët kundrejt fundit të vitit 2015, duke reflektuar tkurrjen e kredisë për likuiditet. Dinamika vjetore e kredisë për biznese dhe e komponentëve të saj paraqitet e përmirësuar, si rrjedhojë e efektit bazë të ardhur prej tkurrjes së saj në dy muajt e parë të vitit të kaluar. Në terma mesatarë vjetorë, kredia për biznese u rrit me 1.6%, ajo për likuiditet me 0.7% dhe ajo për investime me 2.6%.

Kredia për individë ka shfaqur ecuri të mirë në muajt janar dhe shkurt, duke mbartur tendencën e gjallërimit të vërejtur në vitin e kaluar. Individët kanë përfituar nga lehtësimi i vazhdueshëm i kushteve të financimit nga bankat dhe nga reduktimi i normave të interesit. Rritja e financimit bankar të tyre gjatë këtyre dy muajve ka qenë tërësisht për blerje të pasurive të patundshme, ndërkohë që teprica e kredisë për konsum në fund të muajit shkurt nuk ka ndryshuar nga niveli i fundvitit të kaluar. Rritja vjetore e kredisë hipotekare në këta dy muaj rezultoi pranë niveleve të tremujorit të katërt të vitit të kaluar, në mesatarisht 3.1%. Kredia për financimin e konsumit ka vijuar të shfaqë ritme të larta të rritjes vjetore, të cilat rezultuan mesatarisht 12.4% për këtë periudhë.

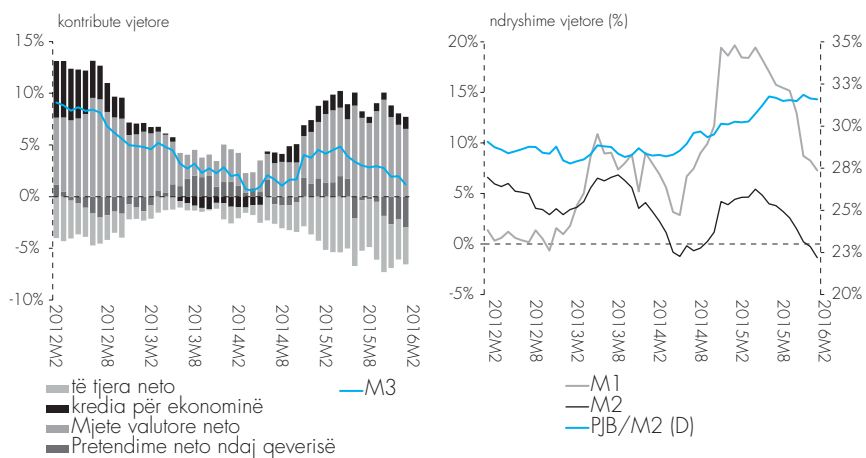

3.4. ECURIA E TREGUESVE MONETARË

Oferta monetare ka vijuar të zgjerohet me ritme të moderuara në periudhën janar-shkurt. Agregati M3 shënoi ngadalësim të normës së rritjes në 1.2% në terma vjetorë në muajin shkurt, kundrejt vlerës 1.9% në fund të tremujorit të kaluar. Zgjerimi i masës monetare ka vijuar të mbështetet kryesisht nga përbërësi valutor, ndërsa ulja e financimit të brendshëm të qeverisë dhe aktiviteti i dobët kreditues i sektorit privat kanë ndikuar në reduktimin e ritmeve të tij. Ngadalësimi i krijimit të parasë në ekonomi ka reflektuar ecurinë e agregatit të parasë në lekë, M2. Ky tregues ka shënuar rënie në muajt janar-shkurt, me rreth 0.8% në terma mesatarë vjetorë, kundrejt zgjerimit prej 1.4% në tremujorin paraardhës. Agregati i parasë likuide, M1, ka vijuar gjithashtu prirjen ngadalësuese, duke regjistruar një normë vjetore prej 7.3% në muajin shkurt. Raporti i parasë jashtë bankave ndaj M2 është ulur gjithashtu në 31.6%, pas një rritjeje sezonale që pësoi në muajin dhjetor.

Stoku i depozitave në sistemin bankar, në fund të muajit shkurt, rezulton rreth 2.1% më i lartë se një vit më parë. Në terma absolutë, ecuria e depozitave në dy muajt e parë të vitit tregon për rënie të stokut me rreth 1.6 miliardë

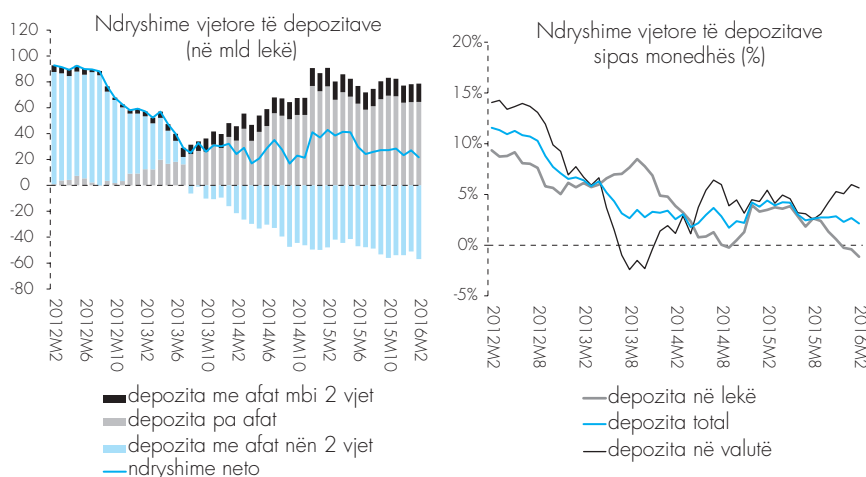
Grafik 17. Ecuria e treguesve monetarë

Burimi: Banka e Shqipërisë.

lekë. Këto zhvillime kanë reflektuar kryesisht tkurrjen e depozitave në monedhë vendase, të cilat gjatë kësaj periudhe u reduktuan me rreth 6.5 miliardë lekë. Ecuria e depozitave në lekë ka reflektuar krijimin e ulët të parasë në monedhë vendase, i ndikuar nga suficiti i lartë buxhetor i krijuar gjatë kësaj periudhe. Ndryshe nga depozitat në lekë, depozitat në valutë kanë vijuar prirjen rritëse (5.7% në terma vjetorë), duke pasqyruar ndër të tjera mungesën e instrumenteve alternativë financiare të kursimit jashtë sistemit bankar, të cilat ofrohen kryesisht në monedhë vendase.

Grafik 18. Ecuria e depozitave në sistemin bankar

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Struktura kohore e depozitave vijon të shfaqë prirje të zhvendosjes drejt instrumenteve më likuide. Depozitat pa afat zënë një peshë prej 33.6% të stokut total të depozitave në fund të muajit shkurt, kundrejt 28% në të njëjtën periudhë të vitit të kaluar. Njëkohësisht, ka vijuar zhvendosja e kursimeve drejt depozitave me afat maturimi mbi dy vjet. Stoku i tyre u zgjerua me rreth 3.4 miliardë lekë gjatë periudhës janar-shkurt. Ecuria sipas agjentëve ekonomikë

evidenton zgjerim të depozitave të individëve me 1.6% vit mbi vit. Depozitat e bizneseve karakterizohen nga një ecuri më e luhatshme, duke u shfaqur me rënie gjatë kësaj periudhe.

HAPËSIRË INFORMUESE 4: NDRYSHIMET STRUKTURORE NË PARANË NË EKONOMI

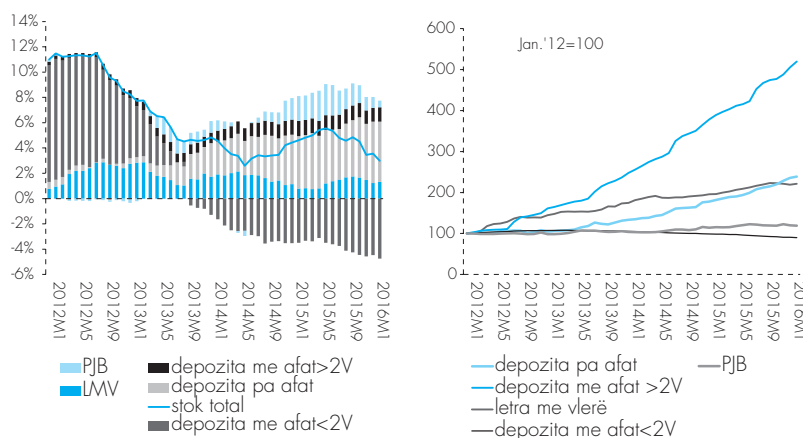
Dinamika e zhvillimeve monetare ka shënuar ndryshime gjatë viteve të fundit, si në aspektin sasior, ashtu edhe në atë cilësor. Në raportet dhe materialet tona periodike kemi analizuar vazhdimisht prirjen ngadalësuese të agregatëve të parasë. Nga ana e aktiveve të sistemit bankar, kreditimi i pakët i sektorit privat dhe nevoja e ulët e qeverisë për financim, kanë ndikuar në ngadalësimin e mekanizmit të krijimit të parasë. Kjo reflektohet edhe në rritjen e ngadalë të depozitave dhe të kursimeve financiare. Paralelisht me këtë tendencë ngadalësimi, edhe vetë struktura e kursimeve financiare ka pësuar ndryshime: pesha e instrumentit tradicional të kursimit – depozitës bankare me afat deri në një vit – ka ardhur duke u ulur.

Në një hapësirë informuese të Raportit të Politikës Monetare për tremujorin e parë të vitit 2013, kemi analizuar më në detaje prezantimin e instrumenteve dhe ndërmjetësve të rinj financiarë dhe ndikimin që ata kanë në paranë e gjerë. Në atë hapësirë diskutohet zhvendosja e pjesshme e kursimeve financiare të agjentëve ekonomikë, nga depozita bankare në letra me vlerë të qeverisë dhe në aksione të fondeve të investimit, të cilat nuk përfshihen në llogaritjen e agregatit M3.*

Kjo sjellje ka vijuar të jetë e pranishme edhe në periudhën në vijim. Përtej ecurisë së ngadalë të kredisë dhe rritjes së ulët të parasë në ekonomi, ecuria e depozitave është ndikuar gjithashtu nga normat e ulëta të interesit dhe nga prania në treg e instrumenteve afatgjata të borxhit të qeverisë, me norma relativisht tërheqëse kundrejt depozitave bankare. Struktura kohore e depozitave monetare evidenton zhvendosje drejt komponentëve më likuidë: llogarive rrjedhëse dhe depozitave pa afat. Në një masë më të ulët, depozitat monetare janë zhvendosur edhe drejt depozitave me afate maturimi mbi dy vjet, të cilat nuk përfshihen në llogaritjen e M3.

Krahas ndryshimit të strukturës së depozitave bankare, një pjesë e kursimeve financiare janë zhvendosur jashtë sistemit bankar. Kjo ecuri reflekton një sjellje racionale të agjentëve ekonomikë, të ndjeshëm ndaj normave të interesit të depozitave. Prania

Grafik 19. Kontribute vjetore dhe indekse të instrumenteve të investimit të individëve në ekonomi

e instrumenteve të tjera financiare, si letrat me vlerë të qeverisë, ka shërbyer si një treg alternativ për kursimtarët në kërkim të normave më të favorshme të interesit. Kjo zhvendosje ka prekur kryesisht stokun e depozitave në monedhë vendase.

Ndryshimet në stokun e parasë në ekonomi reflektojnë si zhvendosjet e depozitave në maturitete mbi dy vjet, ashtu edhe rrjedhjet drejt instrumenteve të tjera financiare jashtë sistemit bankar. Përfshirja e instrumenteve të tjera në llogaritjen e një agregati monetar më të gjerë do të evidentonte këtë stok më të lartë të masës monetare në ekonomi.

Banka e Shqipërisë vazhdimisht monitoron tregues të tillë monetarë, më gjithëpërfshirës, për të kuptuar më mirë mekanizmin e krijimit të parasë, origjinën dhe lëvizjen e flukseve monetare në ekonomi. Kjo analizë plotëson gjykimin mbi veprimin e politikës monetare në ekonomi dhe në tregjet financiare.

Konkluzionet e kësaj analize, në situatën aktuale, sugjerojnë se ndryshimet në strukturën e depozitave janë një dukuri e pritshme dhe e pranueshme, në kushtet e zgjerimit të gamës së instrumenteve në tregun financiar dhe të politikës monetare lehtësuese të Bankës së Shqipërisë.

* Për një diskutim teknik të metodologjisë së llogaritjes së agregatëve monetarë referohuni hapësirës informuese në raportin e lartpërmendur ose Metodikës së Statistikave Monetare dhe Financiare të Bankës së Shqipërisë. https://www.bankofalbania.org/web/pub/Metodika_e_SMF_Banka_e_Shqiperise_Korrik_2003_902_1.pdf

* Kjo Hl u përgatit nga O.Manjani, Departamenti i Politikës Monetare.

4. INFLACIONI DHE RITJA EKONOMIKE

Inflacioni mesatar vjetor rezultoi 0.7% në tremujorin e parë të vitit 2016, duke shënuar një rënie të shpejtë nga fundi i vitit të kaluar. Ky reduktim ka ardhur nga forcimi i impulseve dezinflacioniste nga ambienti i jashtëm dhe nga përcjellja më e plotë e me bazë më të gjerë e tyre tek çmimet e konsumit në vend. Këto efekte pritet të jenë të pranishme edhe gjatë tremujorit në vijim, duke kushtëzuar një rritje të ulët të çmimeve gjatë vitit 2016.

Aktiviteti ekonomik ngadalësoi ritmin e rritjes në tremujorin e fundit të vitit 2015. Bazuar në të dhënat e INSTAT-it, rritja ekonomike rezultoi 2.2% për tremujorin e katërt dhe llogaritet në 2.6% për vitin 2015. Aktiviteti ndërtues dhe ai i shërbimeve janë kontribuesit kryesorë në rritjen e prodhimit, ndërsa investimet dhe eksportet neto janë komponentët me kontributin kryesor në rritjen e kërkesës agregate. Shpenzimet konsumatore erdhën në rritje gjatë dy tremujorëve të fundit të vitit, ndërsa konsumi i administratës publike mbeti i dobët. Këto zhvillime pritet të jenë të pranishme edhe gjatë vitit 2016.

Ekonomia shqiptare pritet të shënojë rritje ekonomike lehtësisht më të shpejtë gjatë vitit 2016, krahasuar me vitin paraardhës. Megjithatë, ritmi i prituri i rritjes rezulton më i ulët në krahasim me vlerësimet e mëparshme. Rrjedhimisht, ekonomia do të mbetet nën potencial deri në mesin e vitit 2017. Kthimi më i ngadaltë i ekonomisë në ekuilibër dhe prania e presioneve më të forta dezinflacioniste në tregjet botërore, do të sjellin një kthim më të ngadaltë të inflacionit në objektiv. Inflacioni parashikohet të rritet gradualisht dhe të kthehet në objektivin e Bankës së Shqipërisë në tremujorin e katërt të vitit 2018. Politika monetare mbetet e angazhuar dhe disponon instrumentet e duhura për ruajtjen e stabilitetit të çmimeve.

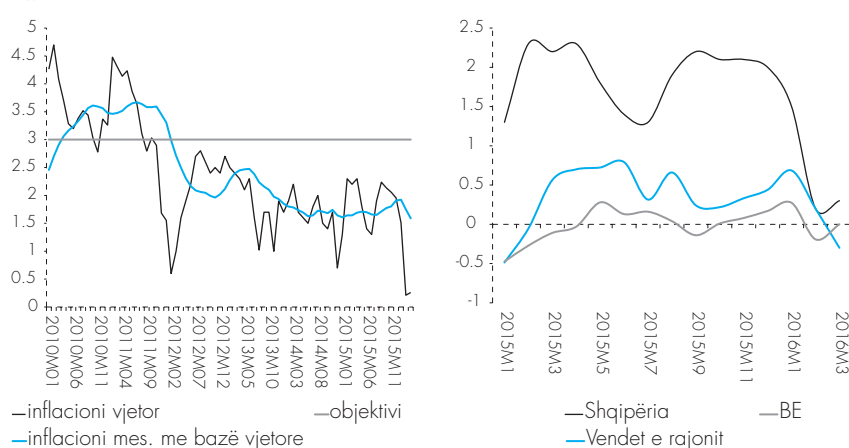
4.1 .ECURIA E INFLACIONIT

Inflacioni vjetor në tremujorin e parë të vitit 2016 shënoi nivelin mesatar prej 0.7%, i ndikuar kryesisht nga vlerat e ulëta të inflacionit në muajt shkurt (0.2%) dhe mars (0.3%). Analizat dhe vlerësimet tona tregojnë se reduktimi i inflacionit në këto muaj i atribuohet kryesisht goditjeve të ofertës, të shprehura në rënien e inflacionit të çmimeve të ushqimeve të papërpunuara, të naftës dhe të shërbimeve të lidhura me të. Gjithashtu, rënia e inflacionit u ndikua edhe nga një efekt bazë, i lidhur me nivelet relativisht të larta të çmimeve të ushqimeve në të njëjtën periudhë të vitit të kaluar. Ky efekt pritet të jetë i pranishëm edhe gjatë muajve në vazhdim.

Rënia e shpejtë e inflacionit në fillim të vitit nuk ishte një dukuri e veçantë e ekonomisë shqiptare. Inflacioni i Eurozonës dhe i vendeve të rajonit është luhatur në vlera shumë të ulëta, madje negative në muajt e fundit. Rënia e çmimit të naftës dhe të ushqimeve të papërpunuara janë faktorët me ndikimin kryesor në reduktimin e inflacionit në këto vende. Përtej faktorëve globalë, rritja

e ekonomisë shqiptare nën potencial dhe niveli i ulët i pritjeve inflacioniste ka vijuar të jetë një burim presionesh të ulëta inflacioniste.

Grafik 20. Inflacioni vjetor dhe objektivi i Bankës së Shqipërisë dhe ecuria e inflacionit në disa vende të rajonit* dhe Bashkimit Evropian

Burimi: INSTAT dhe llogaritjet të Bankës së Shqipërisë.

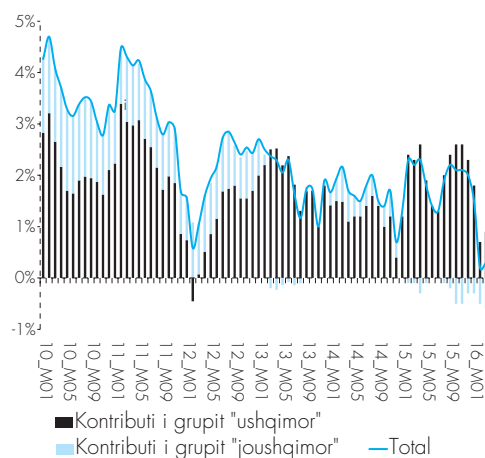
*Vendet e rajonit përfshijnë: Serbinë, Maqedoninë, Kosovën, Kroacinë dhe Malin e Zi

Norma vjetore e inflacionit ka vazhduar të ndikohet nga kontributi i inflacionit të çmimeve të ushqimeve të papërpunuara, megjithë uljen e ndjeshme të tij në muajt shkurt dhe mars të vitit 2016. Rënia e çmimeve të lëndëve të para bazë në tregjet ndërkombëtare është reflektuar në kontribute negative të inflacionit të çmimeve të ushqimeve të përpunuara dhe ato në kategoritë joushqimore të shportës. Gjatë muajve të fundit është vërejtur një përcjellje më e plotë e me bazë më të gjerë e rënies së çmimit të naftës – e ndikuar edhe nga prirja mbiçmuese e kursit të këmbimit – dhe tek artikujt e tjerë të shportës që e kanë këtë zë në strukturën e kostove të tyre.

Inflacioni i kategorisë “Ushqime të papërpunuara”

ndikoi në ruajtjen e vlerave pozitive të inflacionit total, duke kompensuar vlerat negative të inflacionit të kategorive të tjera të shportës së IÇK-së. Kontributi pozitiv i kësaj kategorie u reduktua ndjeshëm gjatë muajve shkurt dhe mars, për shkak të efektit të bazës së lartë krahasuese të vitit të kaluar.¹¹ Ndikimin kryesor e dha reduktimi i kontributit të nëngrupit “perime”. Gjithashtu, pesha e kësaj kategorie në shportën e re të mallrave dhe shërbimeve është ulur, duke sjellë uljen e kontributit pozitiv që ka ajo te norma e inflacionit.¹²

Grafik 21. Kontributet sipas kategorive ushqimore dhe joushqimore në inflacionin vjetor total

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

¹¹ Në muajin shkurt të vitit të kaluar, si rezultat i situatës së motit dhe përmbajtjeve që u regjistruan në shkallë të gjerë në të gjithë vendin, çmimet e fruta-perimeve u rritën ndjeshëm.

¹² Në shportën e konsumit me bazë dhjetorin e 2007-ës kjo kategori kishte një peshë prej 19.3%, ndërkohë që në shportën e re prezantuar më 8 shkurt 2016, kjo peshë është reduktuar në 17% (INSTAT).

Kategoria **“Ushqime të përpunuara”** ka pasur ndikim negativ te norma totale e inflacionit. Presionet e dobëta inflacioniste nga çmimet e huaja të ushqimeve kanë sjellë rënien e inflacionit të kësaj kategorie gjatë fundit të vitit 2015 dhe në muajt e parë të këtij viti. Inflacioni i kësaj kategorie ra në nivelin -1.5% në tremujorin e parë të vitit 2016. Si pasojë, kontributi i saj në normën totale të inflacionit ra në vlerën -0.4 pikë përqindje. Ndikimin më të madh në çmimet e kësaj kategorie e jep rënia e çmimit të drithërave. Ky artikull, si pasojë e peshës së rritur në shportën e re të inflacionit, përcakton dhe kahun e luhatjeve të çmimeve për këtë kategori.

Kategoria **“Mallrat e konsumit joushqimor”** vazhdon të kontribuojë negativisht në shifrën e inflacionit total, për shkak të rënies së mëtejshme të çmimit të naftës. Në formimin e kontributit të kësaj kategorie ndikoi edhe rënia e çmimeve të produkteve farmaceutike dhe e veshjeve.

Kategoritë e tjera, në përgjithësi, kanë regjistruar luhatje të papërfillshme të çmimeve të mallrave dhe të shërbimeve që i përbëjnë ato. Kategoria **“Strehim”** vazhdon të ndikojë negativisht te norma e inflacionit (-0.2 p.p), duke ruajtur tendencën rënëse të gjashtëmujorit të dytë të vitit të kaluar.

Tabelë 4. Kontributi i kategorive kryesore në inflacionin vjetor (në pikë përqindje)*

	T1:14	T2:14	T3:14	T4:14	T1:15	T2:15	T3:15	T4:15	T1:16
Ushqime të përpunuara (pp)	-0.1	-0.2	-0.1	0.2	0.3	0.2	0.1	0.0	-0.4
Bukë dhe drithëra (pp)	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.2
Alkool dhe duhan (pp)	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1
Ushqime të papërpunuara (pp)	1.6	1.3	1.5	0.8	1.7	1.8	1.8	2.6	1.5
Fruta (pp)	0.7	0.7	0.2	0.4	0.5	0.8	0.8	0.9	0.7
Perime(pp)	0.9	0.6	1.2	0.2	1.1	0.9	0.9	1.7	0.8
Shërbime (pp)	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.1
Mallra me çmime të rregulluara (pp)	0.0	0.0	-0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1
Lëndë djegëse dhe energji (pp)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0
Strehim (pp)	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	-0.1	0.0	-0.2	-0.2
Mallra konsumi joushqimor	0.2	0.2	0.2	0.0	-0.4	-0.2	-0.2	-0.3	-0.3
Mallra konsumi afatgjatë (pp)	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Indeksi i çmimeve të konsumit (ndryshim vjetor %)	1.9	1.6	1.7	1.3	1.9	1.8	1.8	2.1	0.7

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

*Në tabelë janë paraqitur disa nga grupet kryesore të kategorive.

HAPËSIRË INFORMUESE 5: VEÇORITË KRYESORE TË SHPORTËS SË RE TË IÇK-SË

Indeksi i çmimeve të konsumit (IÇK) është një prej treguesve më të rëndësishëm makroekonomikë. Nëpërmjet tij mundësohet matja e inflacionit apo e ndryshimit të përgjithshëm të çmimeve të mallrave dhe të shërbimeve të blera nga familjet ndërmjet dy periudhave kohore. Standardet ndërkombëtare dhe praktikatat më të mira statistikore sugjerojnë rishikimin periodik të serisë së IÇK-së. Ky hap ka si objektiv kryesor sigurimin e një përfaqësimi sa më real të modelit të konsumit të familjeve të një vendi. Përditësimi i 'listës' së mallrave dhe të shërbimeve më të konsumuara dhe i peshave të tyre përkatëse në buxhetin e shpenzimeve familjare, njihet si procesi i rikompozimit apo i rishikimit të shportës së konsumit. Nga rishikimi i shportës pritet të rezultojë një profil i ndryshuar i konsumit familjar, i cili mund të konsistojë në

hyrje të artikujve të rinj, në daljen e artikujve më pak të konsumuar nga popullata, në rritjen, rënien apo mosndryshimin e peshës së artikujve të tjerë. Mosrishikimi i shportës për një kohë të gjatë, do të jepte një informacion joreal në lidhje me masën e ndryshimit të përgjithshëm të çmimeve të konsumit në ekonomi.

Që prej viteve 1992-1993, historia e rishikimit të shportës së IÇK-së në Shqipëri numëron katër të tilla, përkatësisht në vitet: 1993, 2001, 2007 dhe së fundi në vitin 2015. Shporta aktuale, e prezantuar në vitin 2015, është bazuar në Anketën e Buxhetit të Familjeve (ABF) për zonat rurale dhe urbane realizuar në vitin 2014. Pritej që shporta e re të sillte ndryshime në përmbajtje dhe në strukturën e konsumit, për shkak të distancës kohore relativisht të gjatë nga njëra ABF (2006-2007) tek tjetra (2014). Kjo për faktin se në këtë hark kohor kanë ndodhur ndryshime të rëndësishme ekonomike në vend.

Në përfundim të procesit statistikor të përpilimit të shportës së re, vërehet një numër i shtuar artikujsh krahasuar me shportën e vitit 2007. Shporta e vitit 2007 përfshinte 271 artikuj, ndërsa shporta e re do të mbledhë çmimet e 333 artikujve. Nga shporta e vjetër janë përjashtuar 6 artikuj. Metoda e matjes së indeksit mbetet Laspeyres (i cili konsideron peshat e pandryshuara).

Ndryshimet më të rëndësishme të peshave në shportën e re (2015) krahasuar me atë të 2007-ës janë si më poshtë:

- ka rënë pesha e kategorisë “Ushqime dhe pije joalkoolike”, ku veçohet rënia e theksuar e peshës së nëngrupit “vajra dhe yndyrna”. Ndërkohë është rritur pesha e nëngrupit “bukë dhe drithëra” (nga 6% në 7.1%);
- është rritur pesha e grupit “Qira, ujë, lëndë djegëse dhe energji”, për shkak të rritjes së peshës së qirasë së imputuar (vlerësuar nga Llogaritë Kombëtare dhe jo nga ABF-të) dhe rritjes së lehtë të peshës së energjisë (nga 2.7% në 3.6%);
- është rritur lehtë pesha e grupit “Transport”, kryesisht për shkak të rritjes së shpenzimeve për karburant (nga 1.9% në 2.8%);
- është rritur konsiderueshëm pesha e shpenzimeve për arsim, për shkak të rritjes së shpenzimeve të familjeve për arsimin universitar;
- kanë rënë shpenzimet për “Hotele, kafene dhe restorante”, si pasojë e rënies së shpenzimeve për restorante.

Tabelë 5. Historiku i ndryshimit të shportave, 1993-2015 (grupet kryesore)

Klasifikimi sipas COICOP	Struktura e shportës 1993 (%)	Struktura e shportës 2001 (%)	Struktura e shportës 2007 (%)	Struktura e shportës 2015 (%)	Ndryshimi 2015 me 2007 (në pp)
01. Ushqime dhe pije joalkoolike	72.4	42.6	39.3	36.1	-3.2
02. Pije alkoolike dhe duhan		3.1	3.6	5	1.4
03. Veshje dhe këpuce	2.8	3.8	5.1	4	-1.1
04. Strehim (qira), ujë, lëndë djegëse dhe energji	6.4	24.4	16.3	20.3	4
05. Mobilim, pajisje dhe mirëmbajtje shtëpie	8.3	4.6	10	7.4	-2.6
06. Shëndeti	0.9	2.1	3.4	3.9	0.5
07. Transport		4.8	6.1	6.3	0.2
08. Komunikim	5.2	1.3	2.6	2.8	0.2
09. Argëtim dhe kulturë		2.6	3.1	2.8	-0.3
10. Shërbim arsimor	3.6	1	1.4	3.9	2.5
11. Hotele, kafene dhe restorante	-	7.3	4.2	2.6	-1.6
12. Mallra dhe shërbime të ndryshme	0.5	2.4	4.9	4.9	0
Totali i shportës	100	100	100	100	

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

* Kjo HI u përgatit nga E.Çeliku dhe G.Hashorva, Departamenti i Politikës Monetare.

4.2.PRODHIMI I BRENDSHËM BRUTO DHE ECURIA E KËRKESËS AGREGATE

Sipas të dhënave të INSTAT-it, ekonomia shqiptare shënoi një rritje vjetore prej 2.15% në tremujorin e katërt të vitit 2015. Ngadalësimi i rritjes ekonomike ishte në linjë me pritjet tona, por norma e rritjes rezultoi më e ulët krahasuar me parashikimet. Burimet kryesore të rritjes së prodhimit ishin sektori i shërbimeve dhe ai i ndërtimit. Nga pikëpamja e shpenzimeve, investimet, konsumi privat dhe eksportet neto mbështetën rritjen e kërkesës agregate¹³.

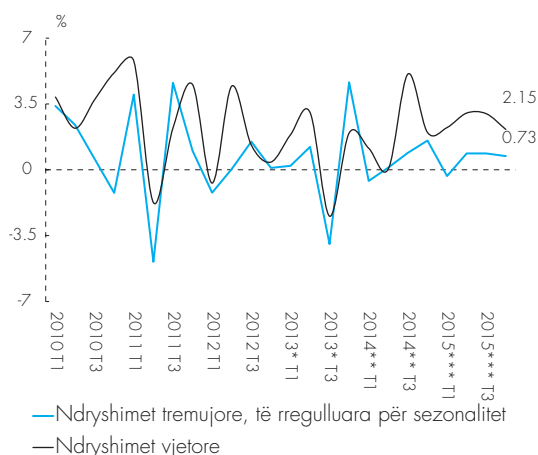
Informacioni i disponuar për tremujorin e parë të vitit 2016 sugjeron për rritjen e ekonomisë me ritme të përafërta me ato të tremujorit paraardhës. Në tremujorët në vazhdim, këto ritme pritet të forcohen, mbështetur kryesisht nga zgjerimi i kërkesës së brendshme private. Kërkesa e sektorit privat pritet të përfitojë nga bilancet e shëndosha të sektorit privat, nga normat e ulëta të interesit dhe nga vazhdimi i tendencës pozitive të investimeve të huaja direkte.

Prodhimi i brendshëm bruto u rrit me 2.15% dhe 0.73%, përkatësisht në nivel vjetor e tremujor¹⁴ në tremujorin e katërt. Norma vjetore e rritjes rezultoi më e ulët krahasuar me tremujorin e kaluar (2.98%). Sektori i ndërtimit dhe ai i shërbimeve dhanë kontributet kryesore pozitive, ndërsa aktiviteti industrial dhe ai bujqësor shënuan rënie. Analiza e komponentëve të kërkesës tregon për kontributin pozitiv të kërkesës së brendshme, të shprehur si në zgjerimin e investimeve, ashtu edhe në zgjerimin e konsumit privat. Nga ana tjetër,

konsumi publik vijoi rënien, duke reduktuar rritjen e ekonomisë. Kërkesa e huaj nuk e mbështeti rritjen, por zvogëlimi i importeve të mallrave e shërbimeve solli një kontribut pozitiv të eksporteve neto.

Në linjë me pritshmëritë tona, rritja ekonomike u përshpejtua në vitin 2015, duke shënuar normën 2.61% nga 2.02% të regjistruar një vit më parë. Sektori prodhues, i ndikuar kryesisht nga zgjerimi i aktivitetit ndërtues, llogaritet të ketë kontribuar me 1.7 pikë përqindje, ndërkohë që kontributi i sektorit të shërbimeve llogaritet rreth 1.3 pikë përqindje. Nga këndvështrimi i kërkesës, investimet dhe eksportet neto kanë mbështetur rritjen e ekonomisë, ndërsa konsumi i popullatës dhe konsumi publik kanë kontribuar negativisht në rritje.

Grafik 22. Ecuria vjetore dhe tremujore e PBB-së

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

¹³ Termi "investime" i referohet "Formimit bruto të kapitalit fiks", komponent i PBB-së nga ana e shpenzimeve.

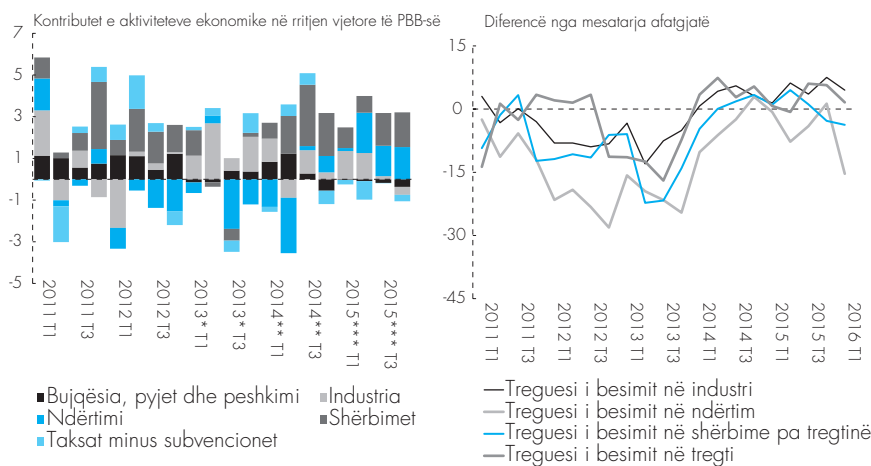
¹⁴ Në datën 11 prill 2016, INSTAT-i publikoi të dhënat e produktit të brendshëm bruto nga ana e prodhimit dhe komponentët e kërkesës agregate deri në tremujorin e katërt të vitit 2015. Të dhënat për vitin 2013 mbeten gjysmë përfundimtare, ato për vitin 2014 paraprake dhe të dhënat për vitin 2015 një publikim i parë, dhe si të tilla, mund të jenë sërish subjekt rishikimi në të ardhmen.

Në balancë, informacioni i disponuar për tremujorin e parë të vitit tregon për vijimësinë e normave pozitive të rritjes ekonomike në fillim të vitit.¹⁵ Dinamika e rritjes pritet të forcohet gradualisht deri në fund të vitit. Profili i rritjes së ekonomisë pritet të jetë i ngjashëm me atë të vitit 2015; kërkesa e brendshme pritet të jetë kontribuesi kryesor në rritje, e financuar nga kursimet e sektorit privat dhe nga investimet e huaja direkte. Nga ana tjetër, konsumi publik pritet të mos mbështesë rritjen e ekonomisë, në përputhje me angazhimet për konsolidimin fiskal. Mbështetja nga kërkesa e huaj pritet të mungojë, në reflektim të parashikimeve për rritje të ulët në tregjet partnere dhe perspektivës jo të mirë të çmimeve ndërkombëtare të mallrave.

4.2.1. PRODHIMI SIPAS SEKTORËVE¹⁶

Ashtu si një tremujor më parë, aktiviteti ekonomik gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015 vijoi të mbështetet në masën më të madhe nga sektori i shërbimeve. Vlera e shtuar në ekonomi nga shërbimet vijoi të rritet në tremujorin në analizë, duke kontribuar me 1.66 pikë përqindje në rritjen vjetore të PBB-së. Rritja e sektorit me 3.5% rezultoi 0.1 pikë përqindje më e lartë se gjatë tremujorit të mëparshëm dhe mbi normën mesatare historike të rritjes prej 2.6%.

Grafik 23. Prodhimi i brendshëm bruto nga ana e prodhimit dhe treguesit e besimit

*Të dhënat janë gjysëm përfundimtare. **Të dhënat janë paraprake. ***Të dhënat janë një vlerësim i parë.

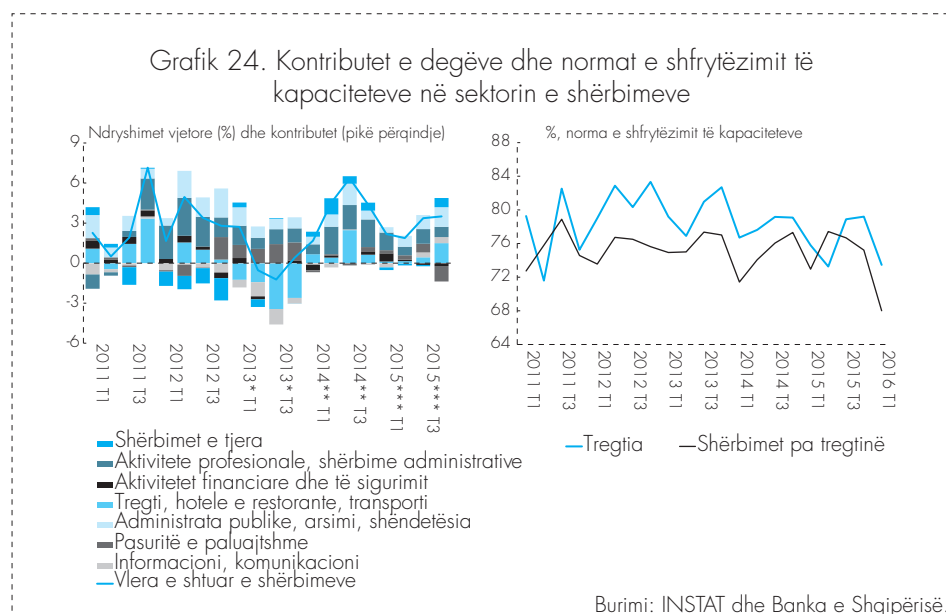
Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

¹⁵ Analiza ekonomike dhe vlerësimet e kërkesës agregate për tremujorin e parë mbështetet mbi treguesit e përditësuar fiskalë, të tregtisë së jashtme, të kredisë dhe të depozitave deri në muajt shkurt-mars dhe të treguesve të besimit për tremujorin e parë të vitit 2016.

¹⁶ Ecuria e PBB-së dhe e vlerës së shtuar bruto sipas sektorëve analizohet në terma të ndryshimeve vjetore reale. Analiza trajton të dhënat më të fundit të PBB-së sipas metodës së prodhimit për tremujorin e katërt të vitit 2015, të publikuara nga INSTAT-i në datën 11 prill 2016. Diferencat midis normave të rritjes së sektorëve të këtij publikimi dhe atyre të analizuara në Raportin e mëparshëm Tremujor të Politikës Monetare janë rezultat i rishikimit të serive. Të dhënat për vitin 2013 janë gjysëm përfundimtare, për vitin 2014 janë paraprake dhe për vitin 2015 janë një vlerësim i parë.

Ecuria e sektorit pasqyroj zhvillimet pozitive në të gjitha aktivitetet e shërbimeve me përjashtim të degëve të "Pasurive të paluajtshme" dhe "Aktiviteteve financiare dhe të sigurimit". Tkurja e vlerës së shtuar të këtyre dy degëve kontribuoi negativisht në rritjen vjetore të sektorit të shërbimeve, me përkatësisht 1.2 pikë përqindje dhe 0.2 pikë përqindje. Ndërkohë, efektin pozitiv në masën më të madhe për rritjen e vlerës së shtuar të sektorit e dhanë degët e "Tregtisë, hoteleve e restoranteve dhe transportit"¹⁷ dhe të "Administratës publike, arsimit dhe shëndetësisë", me nga 1.5 pikë përqindje. Gjithashtu, kontribute pozitive dhanë edhe degët e "Aktiviteteve profesionale dhe shërbimeve administrative"¹⁸ (0.8 pikë përqindje), "Shërbimet e tjera" (0.7 pikë përqindje) dhe "Informacioni dhe komunikacioni" (0.5 pikë përqindje).

Treguesit e besimit, si në tregti, ashtu edhe në aktivitetet e tjera të shërbimeve, rezultuan në nivele më të ulëta gjatë tremujorit të parë të vitit 2016. Ashtu si një tremujor më parë, besimi i shërbimeve të tjera u luhet më poshtë nivelit mesatar historik, ndërsa treguesi i besimit në tregti vijon të qëndrojë mbi mesataren historike. Këto tregues mbështesin vlerësimin për ecuri të përmbajtur të sektorit në tremujorin e parë të këtij viti.

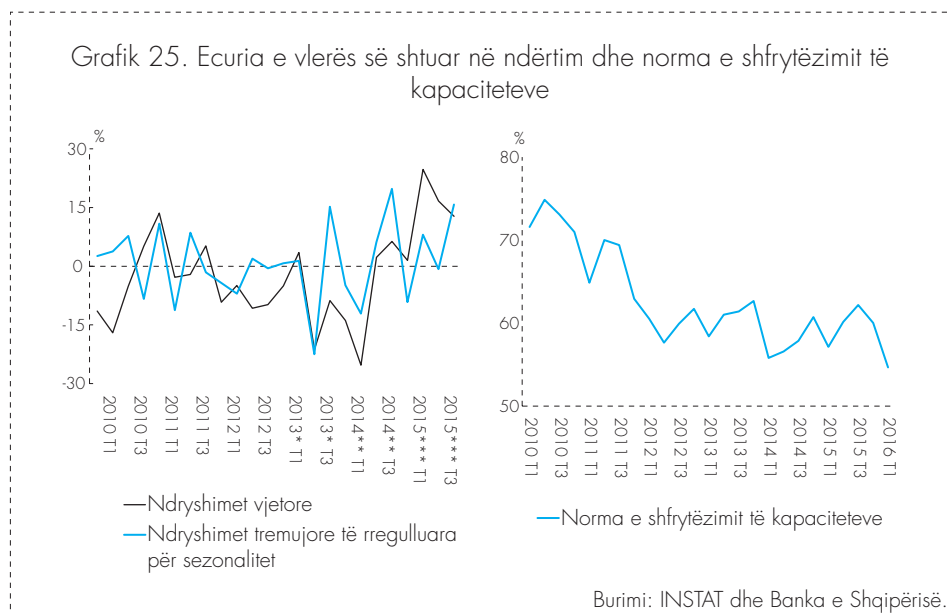

Në tremujorin e katërt, aktiviteti i **sektorit prodhues** vazhdoi të ngadalësojë ritmet e rritjes në 2.0% nga 3.5% një tremujor më parë, duke kontribuar me

¹⁷ Sipas të dhënave të shifrës së afarizmit në vëllim, zhvillime pozitive gjatë tremujorit në analizë u shënuan në aktivitetet e hotelisë (ritje vjetore me 11.3%) dhe të tregtisë me shumicë, me pakicë e riparimit të automjeteve dhe motoçikletave (ritje vjetore me 3.2%). Në aktivitetin tregtar, tregtia me pakicë regjistroi rritje vjetore me 6.8%, pas zgjerimit me 7.8% një tremujor më parë.

¹⁸ Sipas klasifikimit statistikor të aktiviteteve ekonomike në këtë degë grupohen shërbimet e "Aktiviteteve profesionale, shkencore dhe teknike" (seksioni M) dhe "Shërbimet administrative e mbështetëse" (seksioni N). Rritja e shifrës së afarizmit në vëllim nga të dhënat e statistikave afatshkurtra tregon se si shërbimet e ofruara nga agjencitë e udhëtimit, operatorë turistikë dhe të tjera shërbime udhëtimit, pjesë e seksionit N, ashtu edhe aktivitetet e arkitekturës dhe ato inxhinierike, pjesë e seksionit M, vijuan të mbështesin rritjen e degës në tremujorin e katërt.

0.8 pikë përqindje në rritjen ekonomike të tremujorit të katërt. Ecuria e vlerës së shtuar në këtë sektor vijoi të ndikohet pozitivisht nga aktiviteti ndërtues, i cili kontribuoi me 1.54 pikë përqindje në rritjen ekonomike. Në të kundërt, aktivitetet e bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit vazhduan tendencën tkurrëse të shfaqur gjatë vitit, ndërsa aktiviteti industrial pasqyroi kryesisht kontraktimin e vlerës së shtuar së degës "Industri nxjerrëse, energji, ujë dhe trajtimi i mbetjeve". Kontributet e aktiviteteve të bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit dhe të industrisë në ecurinë vjetore të PBB-së rezultuan përkatësisht -0.37 dhe -0.38 pikë përqindje.

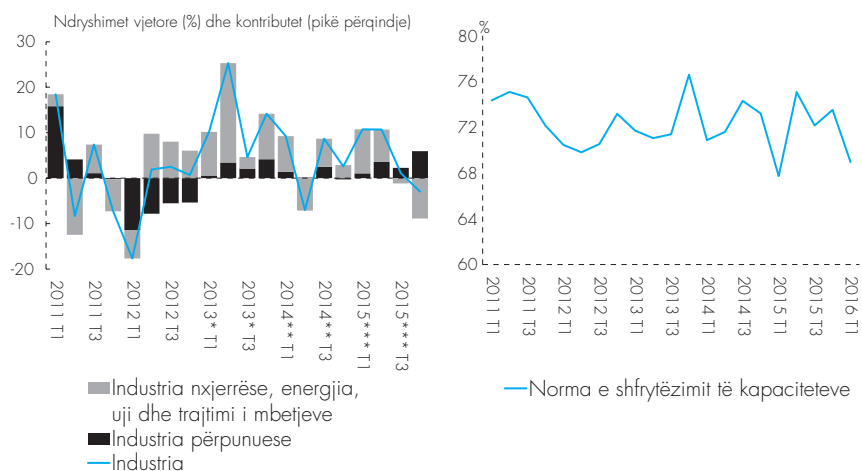

Sektori i ndërtimit vijoi të zgjerohet me ritme të larta edhe gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015, megjithëse tendenca e ndjekur tregon për ngadalësim të aktivitetit. Vlera e shtuar e sektorit u rrit me 12.7% në terma vjetorë në tremujorin në analizë, pas zgjerimit me 24.7% dhe 16.7% përkatësisht gjatë tremujorëve të dytë dhe të tretë të vitit. Analiza e të dhënave të tërthorta të vlerës së përafërt të lejeve të ndërtimit tregon për rritje të tyre, të drejtuar kryesisht nga shtimi i punimeve inxhinierike, me kontribues kryesor sektorin publik, si edhe në një masë më të vogël nga ndërtesat për qëllime banimi¹⁹. Nga ana tjetër, hyrjet e investimeve të huaja direkte kanë dhënë kontribut në kah të kundërt, duke pasur parasysh që rënia në terma vjetorë shënoi 31%.

Niveli ndjeshëm më i ulët i treguesit të besimit në ndërtim, si edhe rënia e normës së shfrytëzimit të kapaciteteve sugjerojnë ngadalësim me ritme më të shpejta të aktivitetit në sektorin e ndërtimit gjatë tremujorit të parë të vitit 2016.

¹⁹ Të dhënat e lejeve të ndërtimit dhe të llojeve të ndërtimeve publikohen në buletin statistikor tremujor të INSTAT-it. Në tremujorin e katërt të vitit 2015, rritja e vlerës së përafërt të lejeve të ndërtimit pasqyroi kryesisht rritjen e punimeve inxhinierike (në masën më të madhe punime të infrastrukturës rrugore dhe linjat e ujësjellësave, ato elektrike dhe të telekomunikacionit), si edhe ndërtesave për banim. Rreth 55% e vlerës së përafërt të lejeve të ndërtimit të miratuara në tremujorin e katërt vlerësohet se realizohet nga klientët publikë, ndërsa 45% e tyre nga klientët privatë. Më në detaje, të dhënat tregojnë se rreth 95% e vlerës së punimeve inxhinierike i takojnë klientit publik, ndërsa për ndërtesat e banimit i takojnë klientit privat.

Grafik 26. Kontributet e degëve në ecurinë e vlerës së shtuar në industri dhe norma e shfrytëzimit të kapaciteteve

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

Vlera e shtuar në **sektorin e industrisë** thelloi tendencën rënëse gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015, duke regjistruar një rënie vjetore me 2.9%. Tkurrja e fortë e vlerës së shtuar të degës “Industria nxjerrëse, energji, ujë dhe trajtimi i mbetjeve”²⁰, me një peshë rreth 61% të vlerës së shtuar të industrisë në total gjatë vitit 2015, udhëhoqi ecurinë e sektorit duke kontribuar negativisht me 8.9 pikë përqindje. Të dhënat e indeksit të vëllimit të prodhimit tregojnë për një rënie më të ndjeshme të prodhimit të industrisë nxjerrëse²¹. Koniunkturat e pafavorshme ndërkombëtare në terma të kërkesës dhe çmimit kanë ndikuar në rënien e prodhimit, veçanërisht në rastin e lëndës djegëse²². Ndërkohë, aktiviteti më dinamik i degëve të industrisë përpunuese e mbështeti sektorin në kahun rritës, duke kontribuar me 5.9 pikë përqindje.

Sinjalet e marra nga rënia e treguesit të besimit dhe norma e shfrytëzimit të kapaciteteve sugjerojnë se ecuria e sektorit mund të vijojë të jetë e dobët edhe në tremujorin e parë të këtij viti.

²⁰ Sipas klasifikimit statistikor të aktiviteteve ekonomike, NVE Rev.2, degët e përfshira i përkojnë seksioneve B, D, E. Pësia e këtyre aktiviteteve në sektorin e industrisë në total llogaritet mbi seritë e vlerës së shtuar me çmime korrente.

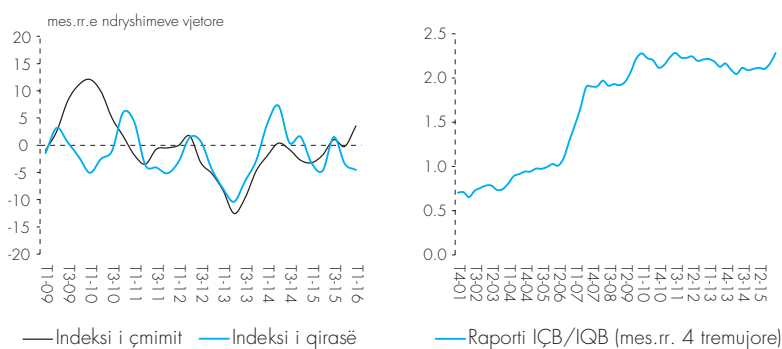
²¹ Indeksi i prodhimit të industrisë nxjerrëse shënoi rënie vjetore me 27.5%, pas një rënie vjetore me mesatarisht 23.6% prej një viti. Duke qenë se kjo industri është gjerësisht e orientuar nga eksportet, të dhënat më të detajuara të tregtisë me jashtë, tregojnë rënie vjetore të eksporteve, si në vlerë, ashtu edhe në sasi, të grupeve “Lëndë djegëse minerale, vajrat minerale dhe produktet e distilimit të tyre” dhe “Kripëra, sulfure, okside, gëlqere dhe çimento”. Ndërkohë, rënia vjetore e prodhimit të degës “Energji elektrike, furnizimi me gaz, avull dhe ajër të kondicionuar” rezultoi më e zbutur, nga 27.9% në tremujorin e tretë në 12.7% në tremujorin e katërt të vitit 2015. Prodhimi i energjisë elektrike rezultoi i pakësuar gjatë gjashtëmujorit të dytë të vitit 2015 (rënie 10.9% vit mbi vit).

²² Sipas të dhënave të Bankers Petroleum Corporate Presentation, prodhimi i lëndës djegëse në terma tremujorë ka filluar të bjerë që prej tremujorit të katërt të vitit 2014 dhe përgjatë gjithë vitit 2015.

HAPËSIRË INFORMUESE 6: ECURIA E ÇMIMEVE NË TREGUN E BANESAVE*

Indeksi i çmimit të banesave, pas rënies së shënuar në tremujorin e katërt, iu rikthye normave rritëse në tremujorin e parë të vitit 2016. Indeksi i çmimit të banesave, i rregulluar për efektin e inflacionit, u rrit 11.3% në këtë tremujor. Nga ana tjetër, indeksi i qirasë së banesave, ra për të dytin tremujor radhazi. Në tremujorin e parë, indeksi i qirasë regjistroi rënie reale prej 10.7%. Si pasojë e luhatjeve afatshkurtra me drejtime të ndryshme të dy indekseve të çmimeve në tregun e banesave, raporti çmim/qira u rrit lehtë pasi kishte mbetur pothuaj i pandryshuar për një periudhë disavjeçare.

Grafik 27. Indeksi i çmimit dhe i qirasë së banesave dhe raporti i tyre

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Sinjale për rritjen e çmimeve në sektorin e ndërtimit vijnë edhe nga vrojtimi i besimit në sektorin e ndërtimit. Bazuar në të dhënat e këtij vrojtimi, balanca e pyetjes mbi çmimet e shitjes së produkteve të bizneseve të këtij sektori është rritur në tremujorin e parë.

Grafik 28. Ecuria e çmimeve në sektorin e ndërtimit, vrojtimi i besimit në ndërtim

Burimi: Banka e Shqipërisë.

* Analiza e çmimit dhe e qirasë së banesave bazohet vetëm në informacionin mbi çmimet dhe qiratë në qytetin e Tiranës.

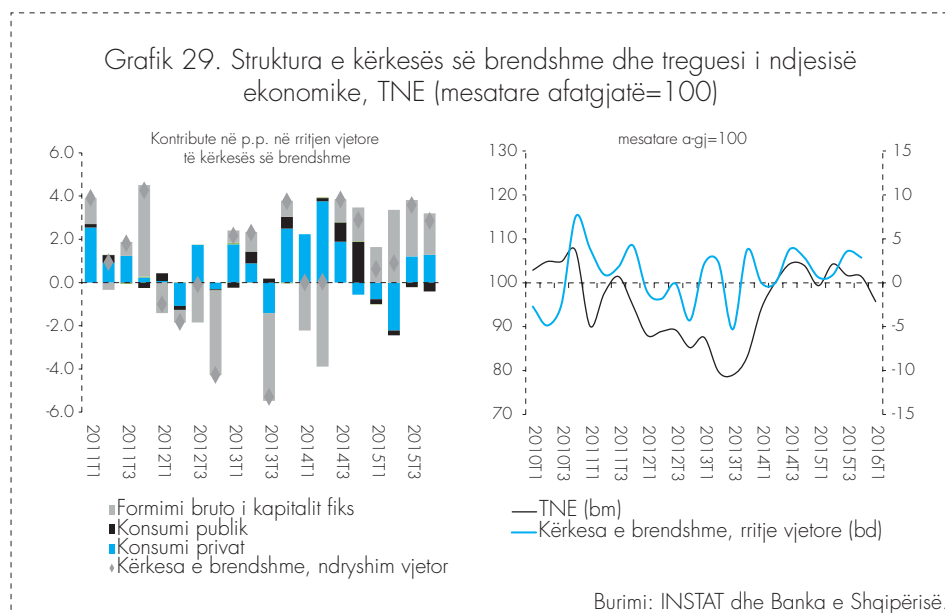
4.2.2. KËRKESA AGREGATE

Kërkesa aggregate u rrit me një ritëm më të ngadaltë në tremujorin e katërt të vitit 2015. Norma e rritjes u formua në masën 70% nga zgjerimi i kërkesës së brendshme dhe 30% nga rritja e kërkesës së huaj neto. Pavarësisht një ritmi më të lartë rritës të konsumit privat, përgjysmimi i normës së rritjes së investimeve ndikoi në ngadalësimin e rritjes në fund të vitit.

Informacioni për zhvillimet në kërkesën aggregate të tremujorit të parë është i pakët. Megjithatë, në bilanci, ai sugjeron për ritme pozitive rritëse, të nxitura kryesisht nga zgjerimi i kërkesës së brendshme.

Kërkesa e brendshme vijoi rritjen në tremujorin e katërt, e mbështetur nga zgjerimi i investimeve dhe të konsumit privat. Konsumi i administratës publike dha kontribut negativ për të katërtin tremujor radhazi. Kërkesa private në ekonomi u mbështet nga politika monetare lehtësuese, nga lehtësimi i kushteve të financimit, nga rritja e shkallës së punësimit në ekonomi dhe përmirësimi i besimit në sektorin prodhues. Gjithashtu, çmimet e ulëta të naftës kanë vepruar në kahun favorizues mbi rritjen e të ardhurave të disponuara të familjarëve dhe në uljen e kostove të bizneseve²³. Megjithatë, rritja e kërkesës së brendshme ishte më e ngadaltë në sajë të zgjerimit më të ulët të investimeve.

Normat rritëse të kërkesës së brendshme vlerësohen të kenë vijuar edhe gjatë tremujorit të parë të vitit 2016. Tregues afatshkurtër sugjerojnë vijim të kontributit pozitiv nga konsumi dhe investimet private, ndërkohë që konsumi publik vlerësohet negativ në fillim të vitit. Dinamika e treguesve sasiorë sugjeron një ecuri më optimiste të konsumit dhe investimeve private në ekonomi në tremujorin e parë, në krahasim me të dhënat e vrojtimeve të besimit për këtë tremujor.

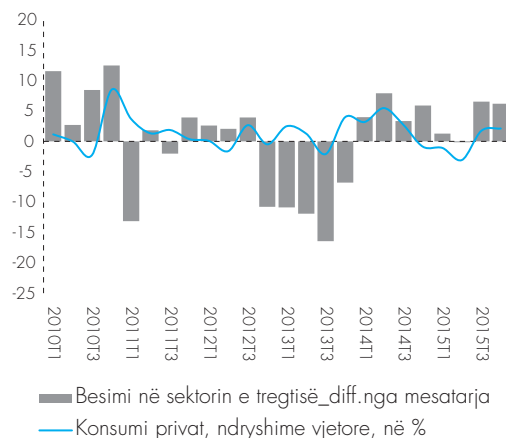

²³ Gjykimi mbi ndikimin pozitiv të uljes së çmimeve të naftës bazohet në të dhëna nga vajtimi i besimit të bizneseve, ku, pavarësisht rënies së treguesve të besimit, balanca e investimeve të reja regjistroi rritje.

Konsumi privat përshpejtoi rritjen në tremujorin e katërt. Në terma vjetorë ky komponent u rrit 2.1% ose rreth 0.4 pikë përqindje më shumë se tremujori paraardhës. Zhvillimet pozitive në tregun e punës, lehtësimi i kushteve të kreditimit dhe rritja e fuqisë blerëse të të ardhurave të disponuara nga çmimet e ulëta të naftës dhe nivelit të përgjithshëm të çmimeve, vlerësohen të jenë faktorët nxitës për rritjen e shpenzimeve familjare.

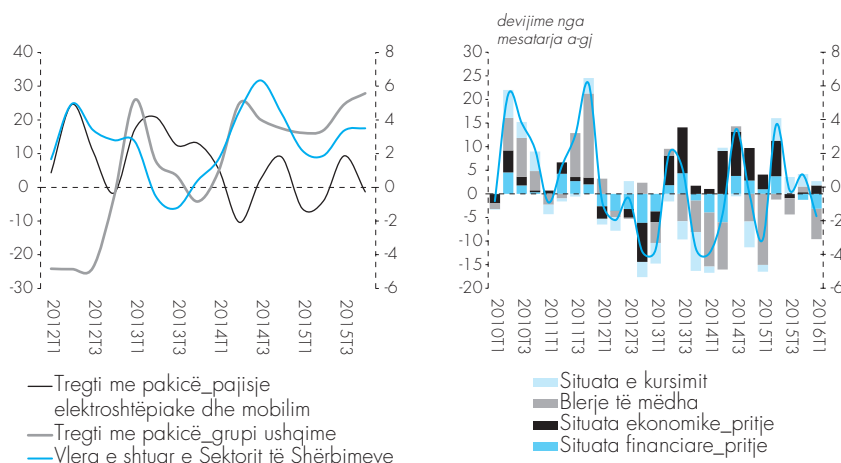
Rritja e konsumit privat në tremujorin e katërt u formua nga rritja e shpenzimeve për shërbime dhe për mallra të konsumit, ndërsa shpenzimet për mallra afatgjatë vijojnë të reduktohen²⁴.

Grafik 30. Ecuria e konsumit privat dhe besimit në sektorin e tregtisë

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

Grafik 31. Tregues të tërthortë për ecurinë e konsumit privat në tremujorin e tretë

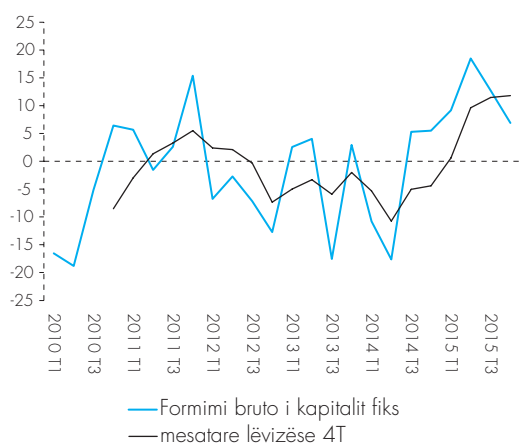
Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

Konsumi privat vlerësohet të jetë rritur edhe gjatë tremujorit të parë të vitit 2016. Të ardhurat nga tatimi mbi vlerën e shtuar u rritën me 10.8%, kredia për individë (në të dyja kategoritë e saj, kredi konsumator dhe hipotekare) ka shënuar rritje në këtë tremujor. Nga ana tjetër, treguesi i besimit konsumator ra me 2.5 pikë përqindje në tremujorin e parë, i ndikuar kryesisht prej rënies së balancës së blerjeve të mëdha (mallra konsumi afatgjatë).

Investimet në ekonomi vijuan rritjen në tremujorin e katërt të vitit, por me ritme më të ngadalta se në dy tremujorët e mëparshëm. Megjithatë, rritja vjetore e tyre prej 6.9% në tremujorin e katërt mbetet mbi mesataren historike. Bazuar në të dhënat e PBB-së të matur nga ana e prodhimit, rritja me 12.8% e vlerës

²⁴ Ndarrja e konsumit privat sipas qëllimit nuk publikohet nga llogaritë kombëtare, por për të gjykohet nga të dhënat e dezagreguara të indeksit të tregtisë me pakicë, vrojtimi i besimit konsumator dhe të dhënat e prodhimit të brendshëm bruto të llogaritur nga metoda e prodhimit.

Grafik 32. Ecuria e formimit bruto të kapitalit fiks, ndryshime vjetore

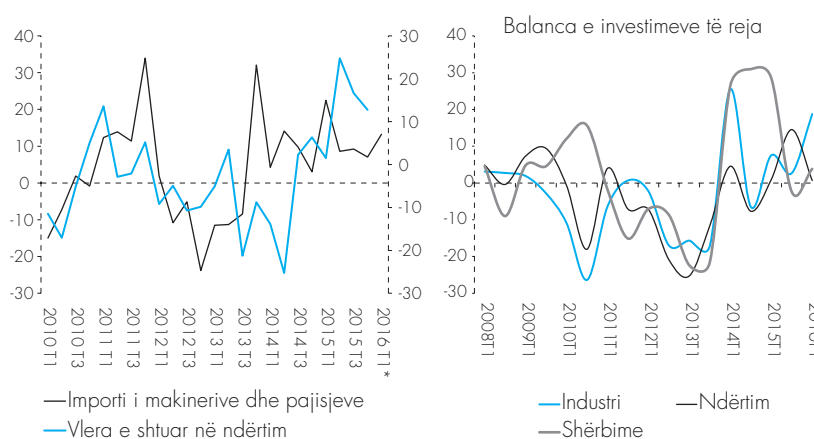

Burimi: INSTAT.

së shtuar në sektorin e ndërtimit në tremujorin e katërt tregon për kontributin e qenësishëm të aktivitetit ndërtues në rritjen e investimeve. Kontribut pozitiv në rritjen e tyre kanë dhënë dhe shpenzimet për makineri dhe pajisje, importi i të cilave është rritur me 7% në fund të vitit.

Vlerësimet tona tregojnë për rritjen e investimeve edhe në tremujorin e parë të vitit. Importi i makinerive dhe pajisjeve u rrit me 13% në dy muajt e parë të vitit. Gjithashtu, kredia e dhënë për qëllime investimesh regjistroi një ndryshim të lehtë, por pozitiv për periudhën janar-shkurt, duke mbështetur rritjen e mëtejshme të investimeve.

Grafik 33. Tregues afatshkurtër të investimeve private

Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

KËRKESA E SEKTORIT PUBLIK DHE POLITIKA FISKALE²⁵

Politika fiskale ka pasur një profil konsolidues në tremujorin e parë të vitit 2016, në përmbushje të objektivave sasiorë të shpallur në planin buxhetor afatmesëm. Përmirësimi i pozicionit fiskal gjatë kësaj periudhe është materializuar në një balancë pozitive buxhetore prej 13.3 miliardë lekësh, më e larta e regjistruar në ndonjë tremujor. Konsolidimi fiskal është mbështetur në masë të madhe tek rritja e të ardhurave, e cila rezultoi rreth 10.5% në terma vjetorë. Nga ana tjetër, shpenzimet buxhetore u tkurrën me rreth 9.5%, si rrjedhojë kryesisht e efektit të shlyerjes së detyrimeve të prapambetura një vit më parë.

Angazhimi i qeverisë për të reduktuar rreziqet fiskale në funksion të garantimit të financave publike të qëndrueshme në afat të gjatë, kushtëzon vijimësinë e

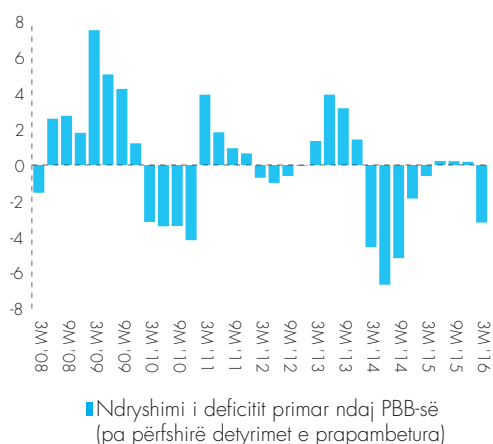
²⁵ Të dhënat fiskale për tremujorin e parë të vitit të publikuara nga Ministria e Financave janë paraprake dhe mund të jenë subjekt rishikimi deri në publikimin e versionit përfundimtar.

politikës fiskale konsoliduese dhe në tremujorët e tjerë të vitit 2016. Megjithatë, intensiteti i konsolidimit fiskal pritet të ulët gjatë tremujorëve në vazhdim.

Shpenzimet buxhetore në tremujorin e parë të vitit 2016 ishin rreth 82.5 miliardë lekë, rreth 9.5% nën nivelin e realizuar në të njëjtën periudhë të një viti më parë. Përfshirë efektin e shlyerjeve të detyrimeve të prapambetura një vit më parë, rënia e totalit të shpenzimeve është më e zbutur, me rreth 1.4% në terma vjetorë.

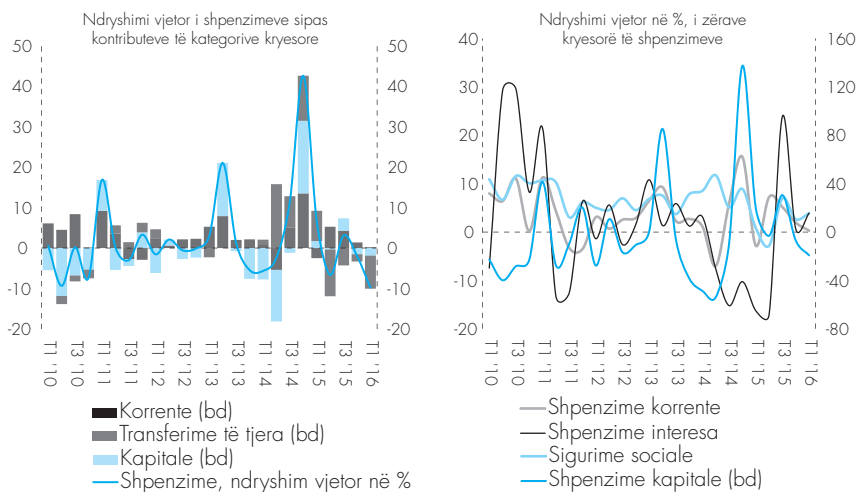
Shpenzimet korrente në tremujorin e parë ishin rreth 75.3 miliardë lekë ose rreth 0.6% më të larta nga e njëjta periudhë e një viti më parë. Kontribut pozitiv në rritjen e tyre kanë pasur pagesat e interesave për borxhin e huaj, shpenzimet për sigurimet sociale dhe ato operative. Shpenzimet kapitale për pushtetin qendror kanë rezultuar rreth 18.5% më të ulëta në terma vjetorë. Pothuajse të gjithë zërat e shpenzimeve që përfshijn konsumin final të qeverisë kanë shënuar rënie nga i njëjti tremujor i një viti më parë. Këto zhvillime në kahun e shpenzimeve përcaktojnë një kontribut direkt negativ të sektorit publik në kërkesën agregate për tremujorin e parë të vitit 2016.

Grafik 34. Orientimi i politikës fiskale, i përafëruar nga ndryshimi i deficitit primar

Burimi: Ministria e Financave, INSTAT, llogaritje të stafit të BSh-së.

Grafik 35. Ndryshimi vjetor i shpenzimeve

Burimi: Ministria e Financave.

Të ardhurat buxhetore, ndryshe nga shpenzimet, kanë shfaqur një dinamikë më të përmirësuar nga një vit më parë. Niveli i realizuar për tremujorin e parë ishte rreth 95.9 miliardë lekë ose rreth 10.5% më i lartë në terma vjetorë. Rritja e të ardhurave është mbështetur nga komponenti tatimor, ku të gjithë zërat përbërës, përjashtuar të ardhurat nga pushteti lokal, kanë dhënë kontribut pozitiv. Kontribut më të lartë në rritjen e të ardhurave totale kanë dhënë të

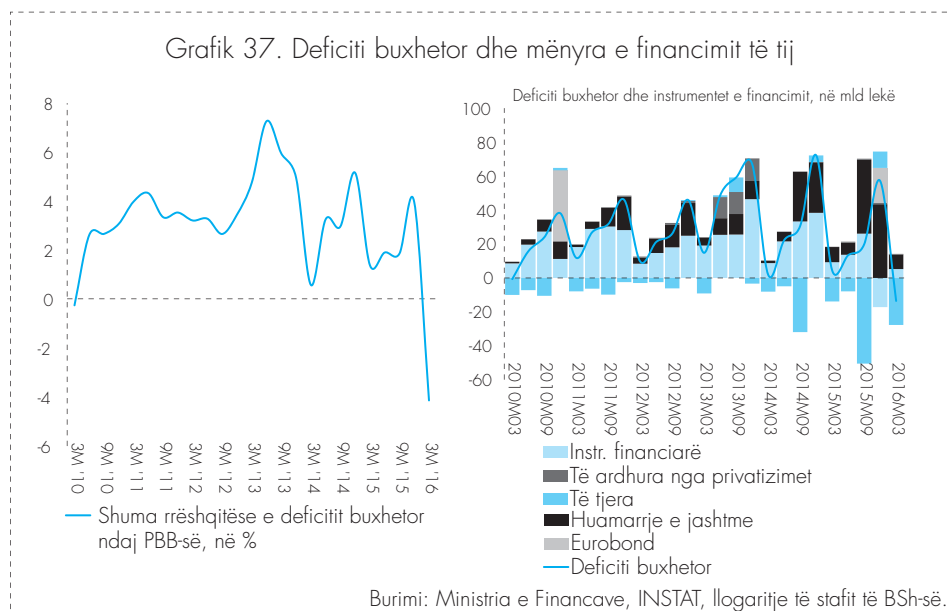

2

2

1

Zhvillimet në kahun e të ardhurave e shpenzimeve në tremujorin e parë të vitit 2016 janë faktuar në një **suficit buxhetor** prej 13.3 miliardë lekësh, i vlerësuar në rreth 4.1% të PBB-së.

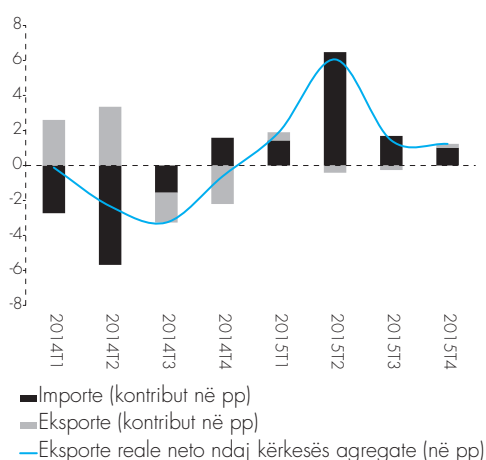
Huamarrja e brendshme gjatë tremujorit të parë të vitit 2016 është rritur me rreth 5.2 miliardë lekë. Shtesa në stokun e borxhit të brendshëm konsiston në komponentin afatgjatë (obligacione 2-, 5-, 7- dhe 10-vjeçare), duke e ulur atë afatshkurtër (bono thesari) me rreth 6.2 miliardë lekë. Huamarrja e huaj neto në tre muajt e parë të vitit ka rezultuar rreth 8.8 miliardë lekë, e cila përbëhet kryesisht nga disbursimi i kështit të radhës nga FMN-ja në kuadër të marrëveshjes së EFF-së. Politika e huamarrjes së qeverisë gjatë kësaj periudhe, e orientuar drejt zgjatjes së maturimit të borxhit, redukton rrezikun e rifinancimit dhe ndikon në zbutjen e primeve të rrezikut në të ardhmen.

KËRKESA E HUAJ DHE TREGTIA E JASHTME

Eksportet neto mbështetën rritjen ekonomike, duke kontribuar me 1.2 pikë përqindje në tremujorin e katërt të vitit 2015. Deficiti i eksporteve neto është ngushtuar me 6.3% në terma realë, i lidhur kryesisht me zvogëlimin e importeve të mallrave. Përsa i përket eksportit, kontributi pozitiv i tyre ka qenë fare i vogël i ndikuar kryesisht nga rritja e eksportit të shërbimeve. Këto të fundit janë rritur me rreth 10.4% në terma vjetorë, duke prodhuar një kontribut prej 2.03 pikë përqindjeje në rritjen reale agregate. Nga ana tjetër, eksporti i mallrave ka vijuar të karakterizohet nga dinamika rënëse (ngushtim me rreth 21% në terma vjetorë).

Panorama për vitin 2015 është e ngjashme me atë të tremujorit të katërt. Kontributi i eksportit neto në rritje ka qenë pozitiv në masën 2.7 pikë përqindje, i formuar kryesisht nga tkurrja e importeve. Eksporti është zvogëluar me rreth 0.04% me

Grafik 38. Kontributi i eksporteve neto në kërkesën agregate (në pikë përqindje)

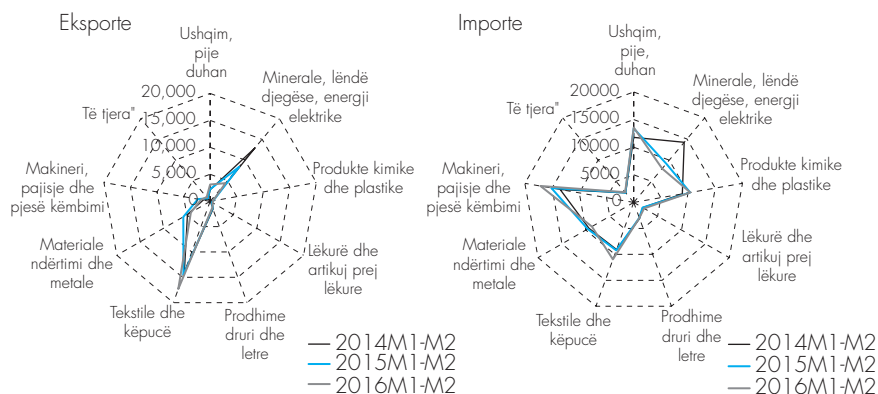

Burimi: INSTAT.

ndikim kryesisht nga rënia e eksportit të mallrave me 17%. Pritjet për kërkesën e huaj dhe perspektivën e çmimeve ndërkombëtare nuk janë shpresëdhënëse për një ringjallje të eksporteve në afatin e shkurtër. Nga ana tjetër, rritja që ka karakterizuar importet në tremujorin e parë të vitit 2016 mund të ndikojë në një përqendrim të deficitit tregtar (në terma nominalë dhe realë) me kontribute negative të eksporteve neto në rritjen ekonomike.

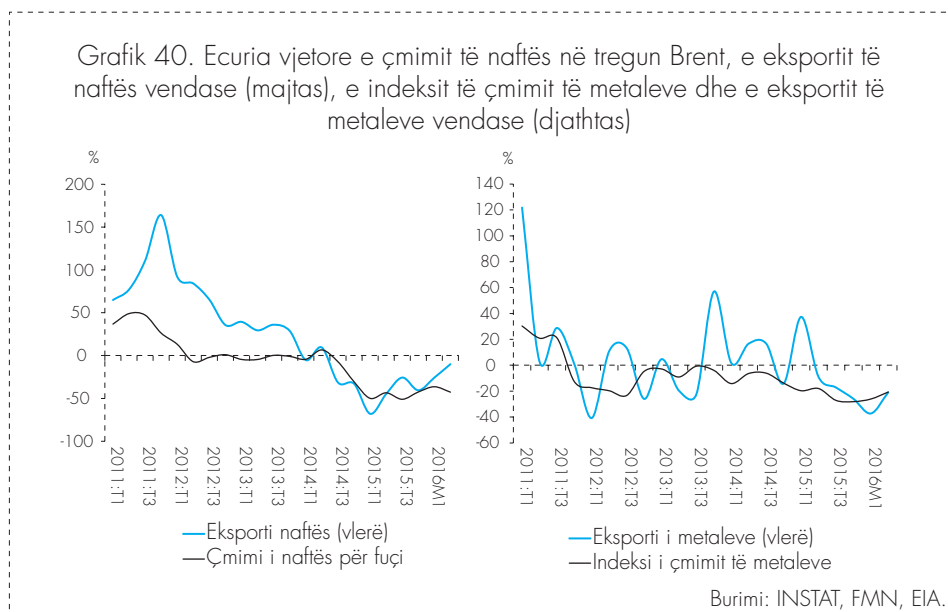
Të dhënat mbi ecurinë e eksporteve neto për vitin 2016 përfshijnë statistikën për muajt janar dhe shkurt. **Deficiti tregtar** në mallra për këto dy muaj u zgjerua me rreth 11.8% në terma vjetorë, ndikuar nga zvogëlimi i eksporteve dhe rritja e importeve.

Grafik 39. Orientimi i importeve dhe eksporteve sipas kategorive (vlera në milionë lekë)

Burimi: INSTAT.

Eksporti i mallrave në vlerë u zvogëlua me rreth 9.2% në nivel vjetor. Kontributin kryesor në këtë ecuri e dhanë rënia e eksportit të kategorive "Minerale, lëndë djegëse dhe energji elektrike" dhe "Materiale ndërtimi dhe metale". Rënia e vazhdueshme e çmimit të naftës dhe e metaleve në tregjet ndërkombëtare ka kushtëzuar rënien e vlerës së eksportit të këtyre dy kategorive. Kështu, eksporti i naftës në vlerë është zvogëluar me rreth 18% në nivel vjetor, ndërsa eksporti i metaleve bazë me 30%. Nga ana tjetër, kontributet pozitive lidhen me kategorinë "Tekstile dhe këpucë", ku rritja vjetore ishte në shifrat 19.1%. Gjithashtu, vijon rritja dhe kontributi pozitiv i kategorisë "Ushqime, pije dhe duhan", e cila shënoi një zgjerim prej 38%. Sipas kategorive të mëdha ekonomike, eksportet e mallrave të konsumit shfaqin rritje të konsiderueshme duke kompensuar për rënien e eksportit të mallrave për konsum të ndërmjetëm.

Aktiviteti importues rezultoi i rritur me rreth 3% në muajt janar e shkurt 2016 krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë. Kontributet kryesore kanë ardhur nga kategoria e “Makinerive, pajisjeve dhe pjesëve të këmbimit”, e cila përfshijti një rritje prej 13.2%. Kjo dëshmon për vijueshmërinë e ciklit të investimeve në vend. Gjithashtu, rritje e lartë vjetore dhe kontribut i qenësishëm pozitiv u vu re edhe në rastin e “Tekstileve dhe veshjeve” (rritje vjetore prej 19%) në mbështetje të rritjes së aktivitetit prodhues (dhe eksporteve më të larta) të këtij sektori të ekonomisë. Ndërkohë, kontributi negativ lidhet me kategorinë “Minerale, lëndë djegëse dhe energji elektrike”, e cila ka shënuar një rënie vjetore prej 12.8%. Ndikimi kryesor në këtë drejtim ka ardhur nga zvogëlimi i importeve në vlerë të naftës në masën 12.1% në terma vjetorë. Faktori për këtë ka qenë rënia e çmimeve ndërkombëtare, pasi sasia e importuar e lëndës djegëse është rritur në masën 54% në terma vjetorë për periudhën janar-shkurt 2016. Statistikat tregtare sipas kategorive të mëdha ekonomike sinjalizojnë për një rritje të importit të mallrave të konsumit final dhe atyre kapitale, ndërkohë që importi i mallrave për konsum të ndërmjetëm është pakësuar (ndikuar kryesisht nga rënia e importit të lëndës djegëse).

Sipas orientimit gjeografik, eksportet vijojnë të jenë të orientuara drejt tregjeve të Italisë, Kosovës, Gjermanisë dhe Greqisë. Ndërsa, origjina e produkteve të importuara paraqitet më e larmishme, ku vendet e BE-së mbajnë peshën kryesore ndaj totalit të importeve (mesatarisht 62% përgjatë muajve janar-shkurt 2016).

HAPËSIRË INFORMUESE 7: ZHVILLIMET NË BILANCIN E PAGESAVE NË TREMUJORIN E KATËRT TË VITIT 2015

Pozicioni neto i llogarisë korrente regjistroi një deficit prej 413.4 milionë eurosh në tremujorin e katërt të vitit 2015, duke u zgjeruar me rreth 8.1% në nivel vjetor. Ai u vlerësua në nivelin 15.1% ndaj PBB-së nominale, rreth 0.7 pikë përqindje më të lartë se në të njëjtin tremujor të një viti më parë. Sipas zërave përbërës të llogarisë korrente, kontribut në kahun zgjerues dhanë përkeqësimi i deficitit tregtar në mallra e në shërbime dhe zvogëlimi i fluksit hyrës të të ardhurave dytësore. Eksportet e mallrave dhe të shërbimeve shënuan rënie me rreth 0.7%, ndërsa importet u rritën me rreth 1.4% në terma vjetorë. Bilanci neto i llogarisë së të ardhurave dytësore u zvogëlua me 2.1% në nivel vjetor. Nënzëri i remitançave ishte përcaktuesi kryesor i kësaj ecurie. Në terma vjetorë, flukset hyrëse të remitançave vazhduan rënien për të dytin tremujor rradhazi, duke u pakësuar me 10.5%. Deficiti i të ardhurave parësore u ngushtua, duke dhënë kontribut të kahut ngushtues mbi ecurinë vjetore të deficitit të llogarisë korrente.

Tabelë 6. Tregues të bilancit të pagesave

	T3 '14	T4 '14	T1 '15	T2 '15	T3 '15	T4 '15
Llogaria korrente (në mil euro)	-313.2	-377.5	-239.5	-174.4	-327.1	-413.4
vmv (%)	55.5	13.9	-17.7	-45.1	10.5	8.1
/ PBB-së (%)	-11.8	-14.5	-10.6	-6.4	-12.6	-15.1
Mallra dhe shërbime	-470.2	-540.8	-372.9	-360.5	-476.3	-564.2
vmv (%)	18.9	4.3	-7.2	-24.8	1.3	4.3
Eksporte, f.o.b.	803.7	720.0	593.5	705.9	785.0	714.8
vmv (%)	-3.6	-7.0	2.9	-1.0	-2.3	-0.7
Importe, f.o.b.	1273.9	1260.8	966.4	1066.5	1261.4	1279.0
vmv (%)	3.7	-2.5	-1.2	-10.5	-1.0	1.4
Udhëtime neto	32.0	66.0	43.6	76.4	64.5	51.6
Të ardhura parësore	-24.1	-47.1	-47.4	-24.1	-27.2	-50.3
Kredi	34.7	30.5	27.2	24.6	30.3	32.0
Debi	58.8	77.6	74.6	48.7	57.6	82.3
Të ardhura nga IHD-neto	-31.6	-38.7	-49.9	-27.7	-32.5	-36.0
Të ardhura dytësore	198.3	205.4	180.7	210.2	176.4	201.0
Kredi	230.6	244.1	211.9	243.3	219.1	247.2
Debi	32.3	38.8	31.2	33.0	42.6	46.2
Dërgesa nga emigrantët -neto	165.1	171.0	141.8	161.7	139.7	153.9
vmv (%)	8.3	22.1	19.9	17.6	-15.4	-10.0
Llogaria Kapitale	20.7	21.1	26.0	21.3	45.6	32.8
Huamarrje neto/Huadhënie neto	-275.3	-361.3	-213.6	-153.1	-281.5	-380.6
Llogaria financiare	-183.2	-292.5	-167.3	-191.9	-114.4	-291.0
vmv (%)	131.5	17.5	-31.2	-11.1	-37.5	-0.5
/ PBB-së (%)	-7.3	-11.1	-7.4	-7.0	-4.4	-10.7
Investime direkte	-242.3	-222.8	-257.7	-211.3	-234.0	-167.7
vmv (%)	-21.1	-3.6	22.2	55.9	-3.4	-24.7
Investime portofoli	-12.0	105.1	-74.7	-66.8	-11.2	-172.1
Derivatë financiare	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Investime të tjera	-83.0	-135.9	53.3	70.0	-181.7	-120.3
Mjetet e rezervës	154.0	-38.9	111.8	16.2	312.5	169.1
Gabime dhe haresa	92.0	68.9	46.2	-38.8	167.1	89.6

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Në terma strukturorë, i matur sipas hendekut kombëtar midis kursimeve dhe investimeve, sektori privat luajti rol kryesor në formimin e deficitit korrent. Rritja e investimeve private dhe kontributin pozitiv në zgjerim të deficitit korrent. Nga ana tjetër, kontributi i investimeve publike ka qenë në drejtim të kundërt ndikuar kjo nga pakësimi i tyre krahasuar me një vit më parë.

Flukset hyrëse neto në llogarinë kapitale shënuan vlerën e 32.8 milionë eurove dhe rezultuan rreth 11.7 milionë euro më të larta kundrejt të njëjtit tremujor të një viti më parë. Pozicioni neto në llogarinë financiare, tregon për një ngushtim të deficitit me rreth 0.5% në nivel vjetor. Flukset neto hyrëse në llogaritë kapitale e financiare arritën të mbulojnë 78.3% të deficitit të llogarisë korrente. Investimet e huaja direkte neto u zvogëluan me rreth 24.7% në terma vjetorë. Investimet e tjera neto u vlerësuan në një rritje të detyrimeve me rreth 48 milionë euro. Mjetet neto të zotëruara në formën e investimeve të portofolit shënuan vlera deficitare, si rrjedhojë e rritjes së detyrimeve me rreth 127 milionë euro. Në ndarjen e financimit të deficitit korrent, kontributin më të lartë e kanë dhënë flukset borxhkrijuese. Në terma të përqindjes ndaj PBB-së, këto flukse janë rritur me 9.5 pikë përqindje në terma vjetorë.

Bilanci i përgjithshëm i pagesave rezultoi me zgjerim të mjeteve të rezervës valutore me 169.1 milionë euro. Në fund të vitit 2015, stoku i rezervës valutore ishte rreth 2.88 miliardë euro. Ky nivel ishte i mjaftueshëm për mbulimin me 7.5 muaj import mallrash dhe shërbimesh dhe për mbulimin e 197.8% të borxhit të jashtëm afatshkurtër.

4.3. GJENDJA CIKLIKE E EKONOMISË DHE PRESIONET E BRENDSHME INFLACIONISTE

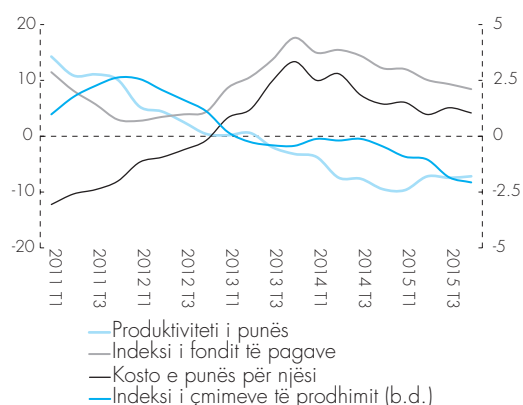
Ekonomia shqiptare vazhdon të ndodhet nën potencialin e saj, duke gjeneruar presione inflacioniste të ulëta nga krahuri i pagave, kostove të prodhimit e marzheve të fitimit, si dhe nivele të ulëta të inflacionit bazë. Niveli ende i lartë i shkallës së papunësisë dhe shfrytëzimi i kapaciteteve prodhuese me norma më të ulëta se mesatarja historike nga bizneset, tregojnë praninë e kapaciteteve të lira në tregjet e punës dhe të kapitalit. Projektionet tona sugjerojnë se hendeku i prodhimit do të vijojë të qëndrojë në kahun negativ gjatë vitit 2016 dhe presionet inflacioniste me origjinë nga zhvillimet në ekonominë reale vlerësohen të mbeten të dobëta.

Vlerësimet tona për praninë e hendekut negativ mbështeten edhe prej informacionit të marrë nga treguesit e tregut të punës dhe të dhënat e vërtetimeve. Shkalla e papunësisë shfaq një tendencë të lehtë rritëse gjatë vitit 2015, nga 17.3% në tremujorin e parë, në 17.7% në tremujorin e katërt. Pavarësisht rritjes së punësimit²⁹, shkalla e papunësisë vijoi të qëndrojë 1.5 pikë përqindje mbi nivelin mesatar të periudhës 2012-2014. Këto dinamika u pasqyruan në një hendek të vlerësuar negativ të papunësisë³⁰ gjatë vitit 2015 dhe në presione të dobëta për rritjen e pagave. Në një linjë me të është edhe rënia e normës së shfrytëzimit të kapaciteteve në ekonomi, gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015 e tremujorit të parë të këtij viti, si dhe luhatja e saj poshtë mesatares historike afatgjatë.

²⁹ Krahësuar me një vit më parë, shkalla mesatare e papunësisë për vitin 2015 rezultoi rreth 0.4 pikë përqindje më e ulët, e ndikuar kryesisht nga rritja e fortë e punësimit me 4.9% (mesatare vjetore) pas rritjes vjetore me 1.6% në vitin 2014.

³⁰ Hendeku i papunësisë i referuar është diferenca e shkallës mesatare të papunësisë me normën aktuale të saj.

Grafik 41. Ndryshimet vjetore mesatare të sheshuara të produktivitetit, të kostove të punës dhe të prodhimit*

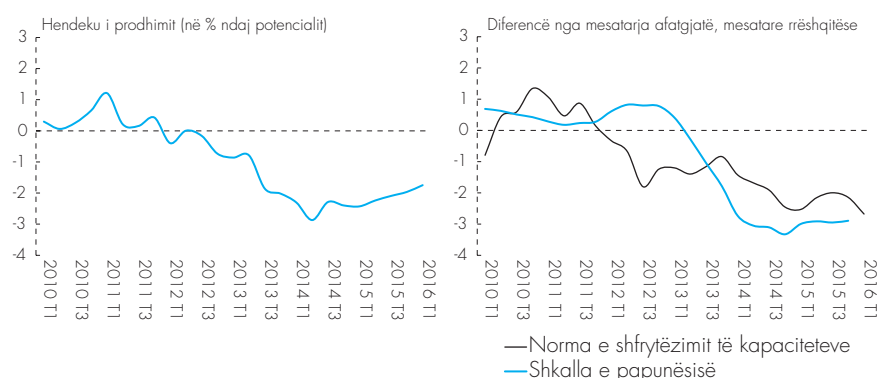

Shënim: *Mbi ndryshimet vjetore të treguesve, janë zbatuar mesataret lëvizëse me 4 terma, për të zbutur luhatjet e rastit.
Burimi: INSTAT dhe llogaritje të Bankës së Shqipërisë.

Treguesi i kostove të punës për njësi ngadalësoi në 4.2% ritmet e rritjes vjetore gjatë tremujorit të katërt të vitit 2015, nga 5.1% në tremujorin e mëparshëm. Zhvillimet në kostot e punës për njësi u përcaktuan kryesisht nga ecuria rënëse e produktivitetit të punës. Ndërkohë, indeksi i fondit të pagave vijoi të shënojë rritje, por me ritme më të zbutura, një tendencë e ndjekur gradualisht gjatë gjithë vitit. Në tremujorin e katërt, çmimet e prodhimit industrial, si në total ashtu edhe për prodhimin vendas, vijuan prirjen rënëse.

Sipas parashikimeve tona, rritja ekonomike do të vazhdojë të luhatet poshtë potencialit të saj edhe përgjatë vitit 2016. Vlerësimet tregojnë se hendeuku negativ i prodhimit do të ndjekë një tendencë drejt ngushtimit. Megjithatë, në kushtet e kapaciteteve të pashfrytëzuara në ekonomi dhe pritjeve të ulëta inflacioniste, presionet inflacioniste të përçuara nga zhvillimet në ekonominë reale vlerësohen të mbeten të dobëta edhe gjatë këtij viti.

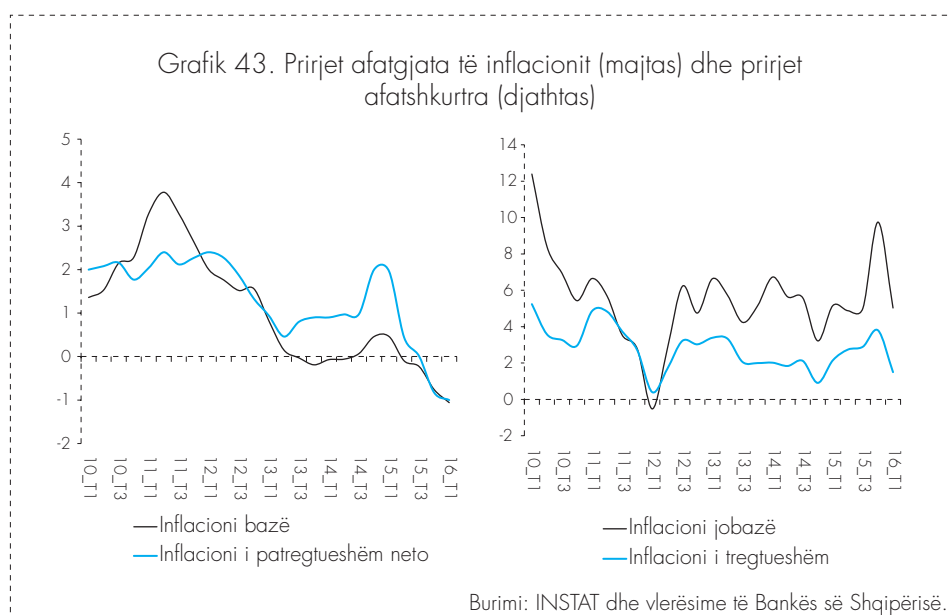
Grafik 42. Tregues të gjendjes ciklike të ekonomisë

*Hendeuku i prodhimit është mesatare e disa matjeve mbi të cilën është aplikuar metoda e mesatares lëvizëse (për vlerësimin në tremujorin e parë të vitit 2016 është përdorur parashikimi afatshkurtër i PBB-së). Hendeku i normës së shfrytëzimit të kapaciteteve dhe i shkallës së papunësisë është llogaritur si devijim i vlerës aktuale nga mesataret përkatëse historike.
Burimi: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë.

Dobësia ciklike e ekonomisë vijoi të reflektohet në nivelet e ulëta të inflacionit bazë. Në linjë me pritjet, ky tregues mbeti në terren negativ në tre muajt e parë të vitit, mesatarisht në nivelin -1%. Vlera të përafërta regjistroi edhe inflacioni i sektorit të patregtueshëm të shportës së IÇK-së (kryesisht i shërbimeve). Goditjet e ofertës kanë dhënë efekt në reduktimin e komponentëve kalimtarë të inflacionit, por ato janë reflektuar pjesërisht edhe në treguesin e inflacionit bazë. Analizat tona tregojnë se ky komponent i inflacionit nuk ka qenë plotësisht i izoluar nga zhvillimet globale dezinflacioniste gjatë muajve të parë të vitit 2016. Kështu, ai ka reflektuar pjesërisht rënien e çmimit të ushqimeve dhe ndikimin rënës të çmimeve të naftës në kostot e prodhimit në vend. Gjithashtu, vlerësimet

për inflacionin bazë dhe atë të patregtueshëm, kanë reflektuar pjesërisht edhe ndryshimet e shportës së mallrave të konsumit³¹.

Inflacioni jobazë shënoi një reduktim të shpejtë dhe përtej pritjeve tona. Ai u ngadalësua në vlerën 3.1% në muajin mars, nga 8.2% në muajin janar të këtij viti. Ky reduktim reflektoi efektin e bazës së lartë krahasuese, si edhe një veprim më të plotë direkt dhe indirekt të rënies së çmimeve të karburanteve. Vlerat e përbërëses afatshkurtër të inflacionit u ndikuan nga: koniunktuara botërore dhe rajonale e çmimeve të lëndëve të para, të ushqimeve bazë, e shprehur në vlerat edhe në reduktimin e inflacionit të tregtueshëm (1.5%); nga inflacioni më i ulët nga mallrat e akcizës; nga vlerat negative të inflacionit të kategorisë me çmime të rregulluara.

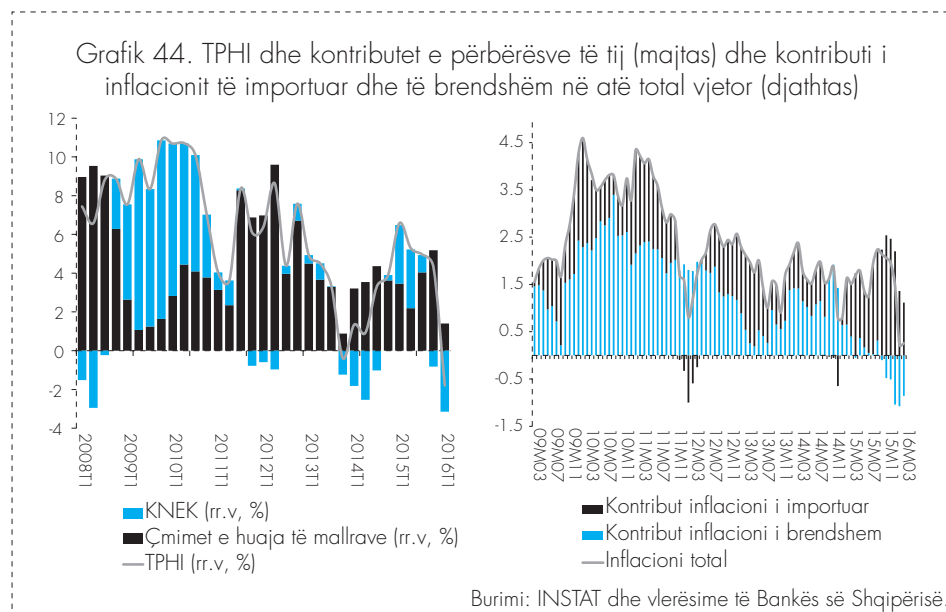
4.4. INFLACIONI I IMPORTUAR

Pakësimi i kontributit të inflacionit të importuar ka reflektuar efektin rënës të çmimeve të huaja dhe të mbiçmimit të monedhës vendase. Gjatë këtij fillimviti, presionet inflacioniste me prejardhje nga partnerët tanë tregtarë kanë ndjekur dukshëm kahun rënës. Në kushtet e presioneve të papërfillshme inflacioniste në vendet e Bashkimit Evropian, indksi i "Çmimeve të huaja"³² shënoi një rritje të lehtë me 1.4% në tremujorin e parë, nën ndikimin e çmimeve të larta në vendet si Turqia dhe Brazili. Për të njëjtën periudhë, mbiçmimi i lekut në terma

³¹ Pësia e nënshportës mbi të cilën matet inflacioni bazë është 71.5%, kundrejt 77% në shportën e kaluar.

³² Është një tregues përafërues mbi presionet e huaja inflacioniste, i krahasueshëm me inflacionin e sektorit të tregtueshëm të mallrave të shportës së IÇK-së vendase. Indksi i çmimeve të huaja bazohet në vlerat: e inflacionit të kategorisë "Ushqim, pije, duhan" për 18 shtete kryesore; dhe inflacionit të "Mallrave" (pra, jo vetëm Ushqime) për Bullgarinë, Gjermaninë, Greqinë, Italinë dhe Turqinë.

nominalë efektive (3.1%) ka frenuar transmetimin e plotë të presioneve të huaja inflacioniste në ekonomi. Si rrjedhim, rritja vjetore e Treguesit të Presioneve të Huaja Inflacioniste (TPHI)³³ rezultoi negative në 1.8%, nga 4.3% që shënonte në tremujorin pararendës.

Zhvillimet e mësipërme janë materializuar në reduktimin e kontributit të inflacionit të importuar në atë total gjatë tremujorit të parë të vitit. Bazuar në të dhënat e IÇK-së, ky kontribut vlerësohet rreth 1.5 pikë përqindje, ku evidentohet zvogëlimi i shpejtë i tij në muajt shkurt e mars, përkatësisht me 1.3 pikë përqindje dhe 1.1 pikë përqindje.

4.5. PRITJET PËR INFLACIONIN³⁴

Pritjet inflacioniste për periudhën afatshkurtër dhe afatmesme janë rishikuar për poshtë nga agjentët ekonomikë gjatë tremujorit të parë të vitit 2016³⁵. Rënien më të theksuar e kanë shënuar pritjet e konsumatorëve. Norma vjetore e inflacionit të pritur prej tyre pas një viti ka rënë në 1.3% nga 1.7% një tremujor më parë. Rishikimi i pritjeve inflacioniste të bizneseve ka qenë më i ulët. Ata presin që inflacioni vjetor pas një viti të jetë 1.5%, duke u reduktuar me rreth 0.1 pikë përqindje nga tremujori i kaluar. Pritjet afatshkurtra dhe afatmesme të agjentëve financiarë, megjithëse në nivel më të lartë se pritjet e bizneseve dhe të konsumatorëve, shfaqin prirje rënëse në tremujorin e parë. Pritjet inflacioniste afatshkurtra ranë në nivelin 2% (krahasuar me 2.3% një tremujor më parë)

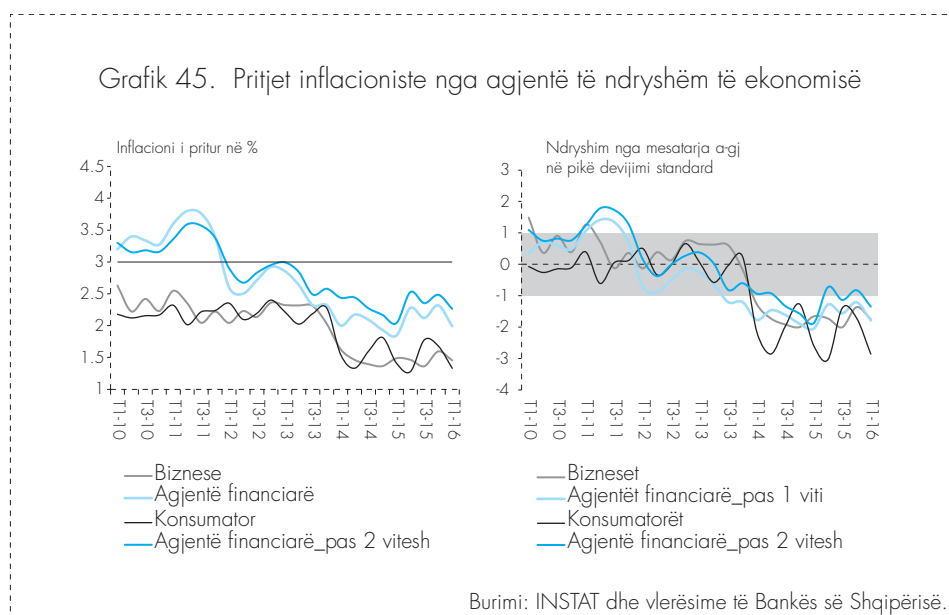
³³ TPHI-ja llogaritet si rritja vjetore e indeksit të çmimeve të huaja dhe indeksit KNEK për muajin përkatës. Presionet inflacioniste me origjinë të huaj vlerësohet që ndikojnë inflacionin me 1-3 muaj vonesë.

³⁴ Analiza mbi pritjet inflacioniste bazohet në rezultatet e vërtetimit të besimit të bizneseve dhe të konsumatorëve, me frekuencë tremujore, si dhe në vërtetimin e pritjeve të agjentëve financiarë, me frekuencë mujore.

³⁵ Pritjet inflacioniste maten nëpërmjet pyetjeve të drejtpërdrejta drejtuar bizneseve, konsumatorëve dhe agjentëve financiarë nëpërmjet vërtetimeve të organizuara nga Banka e Shqipërisë.

dhe pritjet inflacioniste afatmesme ranë në nivelin 2.3% (krahasuar me 2.5% tremujorin e mëparshëm).

Shkalla e ankorimit të pritjeve inflacioniste analizohet nëpërmjet ndryshimit të nivelit të tyre nga mesatarja përkatëse afatgjatë. Shkallën më të lartë të ankorimit e shfaqin pritjet afatmesme të agjentëve financiarë dhe shkallën më të ulët të ankorimit, konsumatorët³⁶.

³⁶ Niveli aktual i pritjeve të konsumatorëve është rreth 3 devijime standard poshtë mesatares historike të serisë.

PËRMBAJTJA		CONTENTS
SHTOJCA STATISTIKORE	Fq.	STATISTICAL APPENDIX
TREGUES TË PËRGJITHSHËM MAKROEKONOMIKË	62	MAIN MACROECONOMIC INDICATORS
	62	
1. Zhvillimet monetare dhe normat e interesit	62	Monetary developments and interest rates 1.
2. Prodhimi i brendshëm bruto, indekset e çmimeve dhe tregu i punës	62	Gross domestic product, price indexes and labor market 2.
3. Bilanci i pagesave, rezerva dhe kursi i këmbimit	63	Balance of payments, reserves and exchange rate 3.
4. Bilanci fiskal, stoku i borxhit të brendshëm dhe borxhi i jashtëm	63	Fiscal balance, domestic debt stock and external debt 4.
	63	
1 SEKTORI FINANCIAR	64	FINANCIAL SECTOR 1
1-1 Bilanci sektorial i Bankës së Shqipërisë	64	Sectoral balance sheet of Bank of Albania 1-1
1-2 Paraqitja monetare e Bankës së Shqipërisë	65	Monetary survey of Bank of Albania 1-2
1-3.a Bilanci sektorial i bankave paradedepozituese/ Mjetet	66	Sectoral balance sheet of deposit money banks/ Assets 1-3.a
1-3.b Bilanci sektorial i bankave paradedepozituese/ Detyrimet	67	Sectoral balance sheet of deposit money banks/ Liabilities 1-3.b
1-4 Paraqitja monetare e bankave paradedepozituese	68	Monetary survey of deposit money banks 1-4
1-5 Bilanci sektorial i shoqërive të kursim-kreditit	69	Sectoral balance sheet of savings and loan associations 1-5
1-6 Paraqitja monetare e korporatave të tjera depozituese	70	Monetary survey of other depository corporations 1-6
1-7 Paraqitja monetare e korporatave depozituese	71	Monetary survey of depository corporations 1-7
1-8.a Agregatët monetarë dhe përbërësit e tyre	72	Monetary aggregates and their components 1-8.a
1-8.b Kundërpartitë e agregatëve monetarë	73	Counterparts of monetary aggregates 1-8.b
1-9 Depozitat në lekë sipas sektorëve	74	Lek denominated deposits by sectors 1-9
1-10 Depozitat në valutë sipas sektorëve	74	Foreign currency denominated deposits by sectors 1-10
1-11 Kredia për ekonominë sipas sektorit	75	Credit to economy by sector 1-11
1-12 Kredia sipas aktivitetit ekonomik	75	Loans by economic activity 1-12
1-13 Kredia për bizneset sipas qëllimit të përdorimit dhe monedhës	76	Business loans by purpose and currency 1-13
1-14 Kredia për individët sipas qëllimit të përdorimit dhe monedhës	77	Household loans by purpose and currency 1-14
1-15 Kredia sipas rretheve	78	Loans by districts 1-15
1-16 Normat e interesit të Bankës së Shqipërisë	78	Bank of Albania interest rates 1-16
1-17 Normat e interesit për depozitat e reja sipas monedhave	79	Interest rates on new deposits by currency 1-17
1-18 Normat e interesit për kreditë e reja sipas monedhave	80	Interest rates on new loans by currency 1-18
1-19 Normat e interesit për bonot e thesarit sipas afatit	81	Maturity breakdown of Treasury bills yields 1-19
1-20 Sistemi i pagesave ndërbankare	82	Interbank payment system 1-20
1-21 Shpërndarja rajonale e terminaleve të ATM & POS	82	Number of ATM & POS terminals by region 1-21
1-22 Numri i llogarive të klientëve në banka	82	Number of customers accounts with banks 1-22
	82	
2 SEKTORI I JASHTËM	83	EXTERNAL SECTOR 2
2-1 Bilanci i Pagesave	83	Balance of payments 2-1
2-2 Kurset e këmbimit të lekut kundrejt monedhave kryesore	84	Exchange rate 2-2
2-3 Eksporti sipas grup mallrave	84	Export by commodity groups 2-3
2-4 Importi sipas grup mallrave	85	Import by commodity groups 2-4
2-5 Borxhi i jashtëm bruto	85	Gross external debt 2-5
	85	
3 SEKTORI FISKAL		FISCAL SECTOR 3
3-1 Treguesit fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar	86	Fiscal indicators regarding consolidated budget 3-1
3-2 Stoku i borxhit të brendshëm sipas instrumenteve	86	Domestic debt stock by instruments 3-2
	86	
4 SEKTORI REAL	87	REAL SECTOR 4
4-1 Prodhimi i brendshëm bruto sipas klasifikimit të aktivitetit ekonomik, (Metoda e Prodhimit NVE Rev 2)	87	Gross domestic product by economic activities, (Production Method NACE Rev 2) 4-1
4-2 Indeksi i çmimeve të prodhimit dhe indeksi i kushtimit në ndërtim (për banesa)	88	Producer price index and construction cost index 4-2 (for dwellings)
Ndryshimet në % të indeksit të çmimeve të prodhimit dhe të indeksit të kushtimit në ndërtim (për banesa) 3)	88	Change in % of producer price index and construction cost index (for dwellings) 3)
4-3 Indeksi i çmimeve të konsumit	89	Consumer price index 4-3
4-4 Punësimi, papunësia dhe pagat	90	Employment, unemployment and wages 4-4

TREGUES TË PËRGJITHSHËM MAKROEKONOMIKË

MAIN MACROECONOMIC INDICATORS

1. ZHVILLIMET MONETARE DHE NORMAT E INTERESIT
Në miliardë lekë, përveç rasteve kur shënohet ndryshe, fund periudhe

MONETARY DEVELOPMENTS AND INTEREST RATES 1.
In billions ALL, unless otherwise indicated, end of period

	Agregatët monetarë / Monetary aggregates			Depozitat ¹ / Deposits ¹	Kredita ² / Credit ²	NORMAT E INTERESIT 12m / 12m interest rates (%)		Norma e marrëveshjes së riblejës rëptore ⁴ / Weekly repurchase agreement rate ⁴
	M1		M2			Depozita ³ / Deposits ³	Kredita ³ / Loans ³	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2012	281.2	669.6	1,123.4	930.7	554.7	5.38	10.28	6.37
2013	295.9	693.2	1,149.0	950.1	547.9	4.17	9.52	3.66
2014	353.3	722.4	1,195.1	977.4	560.0	1.92	7.66	3.33
2015*	384.1	724.0	1,218.1	987.5	546.5	1.35	7.77	2.40

Burimi: Banka e Shqipërisë.

*Ie dhënat e vitit 2015 për treguesit 1-5 janë paraprake.

Source: Bank of Albania.

*The 2015 data for items 1-5 are preliminary.

2. PRODHIMI I BRENDSHËM BRUTO5, INDEKSET E ÇMIMEVE DHE TREGU I PUNËS

GROSS DOMESTIC PRODUCT5, PRICE INDEXES AND LABOR MARKET 2.

	Rritja reale vjetore e PBB me çmime konstante (%) / Annual real growth of GDP at constant prices (%)	Me çmime korrente, në milionë lekë 6 / At current prices, in million ALL 6			Të Adhura nga pronat, neto / Property income, net	Të Adhura Kombëtare Bruto / Gross National Income	Ndryshimet vjetore të Indeksit të Çmimeve të konsumit (%) / Yearly changes in CPI (%)	Ndryshimet Mesatare Vjetore të Indeksit të Çmimeve të Prodhimit (NACE Rev.2) / Average Annual Changes of Producer Price Index (NACE Rev.2) %		Tregu i punës6 / Labor market6	
		Produkti Brendshëm Bruto (PBB) / Gross domestic product (GDP)		Pagat e të punësuarve, neto / Compensation of employees, net				Ndryshimet Mesatare Vjetore të Indeksit të Çmimeve të Prodhimit (NACE Rev.2) / Average Annual Changes of Producer Price Index (NACE Rev.2) %	Tregu i punës6 / Labor market6	Shkalla e punësimit / Employment rate (%)	Shkalla e papunësisë / Unemployment rate (%)
		1	2	3	4	5=2+3+4					
2012	1.4	1,332,811.0	12,441.5	12,441.5	-22,369.0	1,322,883.5	2.4	1.1	55.9	13.8	
2013	1.1	1,350,554.8	1,793.9	1,793.9	1,165.6	1,353,514.3	1.9	-0.4	49.9	16.4	
2014	2.0	1,400,549.4	1,224.9	1,224.9	-17,930.9	1,383,843.5	0.7	-0.5	50.5	17.9	

Burimi: INSTAT.

Source: INSTAT.

3. BILANCI I PAGESAVE, REZERA DHE KURSI I KËMBIMIT Në milionë euro, përveç rasteve kur shënohet ndryshe

	Bilanci i llogaritës korrente / Current account	Nga të cilat: Bilanci tregtar / Of which: Trade balance (3+4)			Nga të cilat: Remittance / Of which: Remittances		Investimet direkte neto / Direct investments, net	Rezervat vlerore (stock)/ Reserves (stock)	Rezervat në muaj importe / Reserves in months of import	Kursi i këmbimit / Exchange rate		
		1	2	Elksporti / Export	Importi / Import	5				Mesatare e periudhës / Period average		
										ALL / EUR	ALL / USD	10
2012	-978.0		-1,999.2	1,525.6	3,524.8	675.3	647.9	1,972.5	4.7	8	9	108.2
2013	-1,049.1		-1,840.5	1,743.7	3,584.2	543.8	923.2	2,015.3	4.8	4.8	139.0	105.7
2013 ⁷	-1,049.1		-1,979.3	1,050.6	3,029.9	543.8	-923.2	2,015.3	5.4	5.4	140.3	105.7
2014	-1,287.2		-2,215.6	931.7	3,147.3	591.9	-811.5	2,191.7	5.6	5.6	140.0	105.5
2015	-1,154.5		-2,298.7	771.1	3,069.9	597.1	-870.6	2,880.0	7.6	7.6	139.7	126.0

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Source: Bank of Albania.

BALANCE OF PAYMENTS, RESERVES AND EXCHANGE RATE 3. In millions EUR, unless otherwise indicated

4. BILANCI FISKAL, STOKU I BORXHIT TË BRENDSHËM DHE BORXHI I JASHTËM Në miliardë lekë

	Të Ardhura / Revenue		Shpenzime / Expenditure		Shpenzime kapitale / Capital expenditure		Deficiti / Deficit	Financim i brendshëm / Domestic financing		Financim i huaj / Foreign financing		Sku i borxhit të Qeverisë Qëndrore / Central government debt stock		Sku i borxhit të jashtëm / External debt stock
	1	Nga të cilat: Të ardhura tatimore / Of which: Tax revenue	3	4	5	6		7	8	9				
2012	330.4	300.9	376.2	61.7	-45.9	26.5	19.4	470.4	357.6					
2013	327.2	299.9	394.1	65.5	-66.9	56.1	10.8	520.8	363.9					
2014	366.7	335.9	438.8	60.7	-72.1	42.2	29.9	564.7	412.4					
2015	380.3	343.3	437.4	62.5	-57.1	-6.8	63.9	551.4	490.8					

Burimi: Ministria e Financave, sipas publikimeve "Statistikat fiskale mujore, viti 2016" dhe Treguesit e Borxhit, viti 2015".

Publikimi: "Statistika fiskale Janar-Shkurt 2016" tabelat:

Treguesit fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar (Vjetor).

Shënimet:

1) Përfshihen vetëm llogaritë dhe depozitat që janë pjesë e parës së gjerë.

2) Përfshihen kreditë për ekonominë.

3) Norma mesatare e pondeurave vjetore e depozitave dhe kredive të reja 12 mujore në lekë për sistemin bankar.

4) Të dhënat i referohen namës në fund të periudhës.

5) Të dhënat sipas INSTAT: Llogaritë Kombëtare Vjetore (Metoda e prodhimit), sipas NIVE Rev 2 (tabelat 1);

Llogaritë Kombëtare Vjetore (Metoda e Shpenzimeve) (tabelat gji); 2013 gjyeshmërinë, 2014 paraprake.

6) Të dhënat sipas informacionit në faqen e internetit të INSTAT datë 13.04.2016.

Temat / Tëq: Punës / Anketat e Forcave të Punës / Vjetore / Shkalla e punësimit 2007-2014 (grupmosha 15-64 vjeç); Shkalla e

punësimit 2007-2014 (grupmosha 15-64 vjeç).

7) Të dhënat janë hartuar sipas manualit të gjashtë të bilancit të pagesave.

Source: Ministry of Finance, according to "fiscal statistics monthly, year 2016" and "Debt Indicators, as of Dec 31, 2015"

Publications: "Fiscal statistics January-February 2016" table:

"Consolidated general budget (Annual)".

Footnote:

1) Deposits included in broad money;

2) Credit to economy;

3) The annual weighted average rate of the 12 months new deposits and loans in ALL for the banking system.

4) End of period data;

5) The data as of INSTAT: Annual National Accounts (Production Method), by NACE Rev 2 (table 1);

Annual National Accounts (Expenditure Method) (table); 2013 semi final, 2014 preliminary;

6) Data as of INSTAT web page tables: date 13.04.2016; Figures by theme / labour market / Labour Force Survey /

Yearly / Unemployment rate 2007-2014 (age group 15-64 years);

7) Data presented are compiled according to BPM6 IMF Manual.

1 SEKTORI FINANCIAR
1-1 BILANCI SEKTORIAL I BANKËS SË SHQIPËRISË
Në milionë lekë, fund periudhë

FINANCIAL SECTOR 1
SECTORAL BALANCE SHEET OF BANK OF ALBANIA 1-1
In millions ALL, end of period

	mijetë/Total assets (2+ 3+ 4+ 5+ 8+ 12+ 13+ 14)	Tutur i	Ari monetar dhe mbajtjet e SDR / Monetary gold and SDR holdings*	Aksi në valutë/ Foreign currency	Depozita/ Deposits	Lendrat me vlerë më të ndryshme nga aksionet / Securities other than shares (6+7)	Qeveria Qëndrore/ Central Government			Huatë/ Loans (9+ 10+ 11)	Qeveria Qëndrore/ Central Government	Korporata të tjera depozituese/ Other depository corporations	Sektore të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Derivatet financiare/ Financial derivatives	Llogaritë arkëteshme/ Receivable accounts	Mjetet jo-financiare/ Nonfinancial assets
							Jezidentët/ Nonresidents	Qëndrore/ Central	Gjendore/ Government							
2013/12	398,813.6	16,701.5	57.3	23,892.8	308,387.0	243,178.6	6	65,208.4	7	23,333.2	9	10	11	12	13	14
2014/12	433,878.0	19,299.7	56.2	32,524.0	320,744.6	256,796.7	6	63,947.9	7	27,286.3	-	21,502.3	1,830.9	31.5	11,994.1	14,416.4
2015/12**	516,357.9	30,578.8	84.9	95,722.4	323,679.0	270,453.6	6	53,225.5	7	14,641.1	-	25,547.8	1,738.5	17.4	18,197.8	15,752.1
2015/09	527,073.2	32,287.8	28.4	66,987.6	341,281.9	277,413.0	6	63,868.9	7	37,926.4	-	12,987.1	1,654.0	27.7	32,741.6	18,882.5
10	528,965.8	32,768.3	7.8	78,850.9	330,704.5	266,732.3	6	63,972.2	7	37,337.8	-	36,249.0	1,677.4	30.0	33,133.5	15,397.7
11	532,248.7	31,404.6	17.4	90,410.0	329,833.1	268,121.3	6	61,731.8	7	31,955.8	-	30,294.6	1,661.2	34.3	33,748.7	15,514.6
12**	516,357.9	30,578.8	84.9	95,722.4	323,679.0	270,453.6	6	53,225.5	7	14,641.1	-	12,987.1	1,654.0	27.7	32,741.6	18,882.5
2016/01**	516,795.0	31,022.2	24.9	89,715.1	330,979.7	277,673.6	6	53,256.1	7	13,884.5	-	12,237.0	1,647.5	17.0	32,812.4	18,389.2
02**	535,438.7	28,058.6	24.6	91,080.2	330,093.3	276,817.2	6	53,276.1	7	10,697.3	-	9,057.2	1,640.1	25.0	57,096.2	18,363.5

Detyrimet totale/ Total liabilities (1+ 3+ 4+ 10+ 15+ 16)	Paraqitja në qarkullim/ Currency in circulation	Depozita të përfshira në paratë të gjerë/ Deposits included in broad money	Depozita të përfshira në paratë të gjerë/ Deposits excluded from broad money (5+6+7+8+9)	Jezidentët/ Nonresidents	Qeveria Qëndrore/ Central Government	Korporata të tjera depozituese/ Other depository corporations	Korporata të tjera jo-financiare/ Other nonfinancial corporations	Sektore të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Huatë/ Loans (11+ 12+ 13)	Jezidentët/ Nonresidents	Qeveria Qëndrore/ Central Government	Korporata të tjera depozituese/ Other depository corporations	Llogaritë arkëteshme/ Receivable accounts	Llogaritë arkëteshme/ Receivable accounts payable	Aksione dhe instrumente të tjerë të kapitalit/ Shares and other equity
2013/12	398,813.6	207,792.7	249.7	132,764.9	9,706.5	22,239.2	100,031.3	725.4	2,919.3	2,919.3	-	-	1,828.3	7,287.5	45,971.3
2014/12	433,878.0	226,434.1	154.2	140,569.3	16,564.1	16,600.5	106,310.9	1,008.8	2,294.2	2,294.2	-	-	889.8	7,753.2	55,783.2
2015/12**	516,357.9	239,218.1	1,787.9	201,585.6	31,826.2	26,340.8	142,966.8	364.4	1,809.6	1,809.6	-	-	461.3	8,104.4	63,391.1
2015/09	527,073.2	235,535.1	262.7	219,120.2	31,837.6	68,682.6	118,117.4	390.7	1,846.1	1,846.1	-	-	281.0	8,107.6	61,920.5
10	528,965.8	234,678.1	802.3	218,023.8	31,807.7	71,812.2	113,923.3	388.8	1,830.1	1,830.1	-	-	1,172.9	8,182.8	64,275.7
11	532,248.7	234,461.3	1,701.7	219,847.8	31,834.7	80,757.2	106,781.3	387.0	1,831.2	1,831.2	-	-	464.2	8,168.8	65,625.8
12**	516,357.9	239,218.1	1,787.9	201,585.6	31,826.2	26,340.8	142,966.8	364.4	1,809.6	1,809.6	-	-	461.3	8,104.4	63,391.1
2016/01**	516,795.0	235,588.8	1,442.4	202,351.3	31,754.5	26,769.0	143,652.1	87.7	1,784.9	1,784.9	-	-	407.6	8,159.9	67,060.2
02**	535,438.7	234,131.6	314.9	222,832.6	52,414.9	40,647.9	129,598.7	83.5	1,688.7	1,688.7	-	-	677.9	8,164.9	67,628.1

Burimi: Banka e Shqipërisë
* Për periudhën Dhjetor 2002-April 2014 është bërë riklasifikimi i arit monetar nga zëni "Depozita" në zërin "Ari monetar dhe mbajtjet e SDR".
**Të dhënat e nuajve Dhjetor 2015-Shkurt 2016 janë paraprake.
Source: Bank of Albania.
* The data of December 2002-April 2014 reflect a reclassification of monetary gold from "Deposits" to "Monetary gold and SDR holdings".
**The data of December 2015- February 2016 are preliminary.

MONETARY SURVEY OF BANK OF ALBANIA 1-2
In millions ALL, end of period

1-2 PARAQITJA MONETARE E BANKËS SË SHQIPËRISË
Në milionë lekë, fund periudhe

	Mjetet e neto/ Net foreign assets (2-3)	Pretendime ndaj jorezidentëve/ Claims on nonresidents		Mjetet e brendshme/ Domestic assets (5+ 8+ 9+ 10+ 11+ 12)	Pretendime neto ndaj Qeverisë Gjendore/ Net claims on Central Government (6-7)	Pretendime ndaj Qeverisë Gjendore/ Claims on Cen- tral Government	Minus: Detyrime ndaj Qeverisë Gjendore/ Less Li- abilities to Central Government	Pretendime ndaj korporatave të jetera depozituese/ Claims on other de- pository corporations	Pretendime ndaj korporatave të jetera financiare/ Claims on other fi- nancial corpora- tions	Pretendime ndaj korporatave jofin- anciare publike/ Claims on pub- lic nonfinancial corporations	Pretendime ndaj korporatave të jetera jofinanciare/ Claims on other nonfinancial corporations	Pretendime ndaj sektoreve të jetera rezidentë/ Claims on other resident sectors
		1	2									
2013/12	274,198.2		294,111.3		44,503.1	66,768.8	22,265.7	21,502.9		10	11	12
2014/12	292,098.3		318,940.2		55,198.3	71,831.3	16,633.0	25,547.8			37.3	1,741.7
2015/12*	365,663.3		407,654.7		63,394.2	75,143.9	26,391.9	12,987.1				1,655.1
2015/09	346,119.5		388,035.5		54,899.9	85,695.3	68,725.7	36,249.0				1,681.4
10	347,508.6		390,339.9		51,232.9	85,760.3	71,869.1	35,666.6				1,675.1
11	359,222.2		401,531.3		34,695.0	83,534.5	80,797.2	30,294.6				1,663.1
12*	365,663.3		407,654.7		63,394.2	75,143.9	26,391.9	12,987.1				1,655.1
2016/01*	367,089.2		409,046.3		62,282.7	75,218.0	26,821.2	12,237.0				1,648.9
02*	357,778.4		420,591.2		55,537.0	85,530.7	40,692.5	9,057.2				1,641.6

	Baza monetare/ Monetary base (14+15+16)	Para në qarkullim/ Currency in circulation	Detyrime ndaj korporatave të jetera depozituese/ Liabilities to other depository corporations	Depozita të përfshira në paranë e gjerë/ Deposits included in broad money	Huatë/ Loans	Llogari të pagueshme/ Other accounts payable	Të jetera neto/ Other items net	Aksiore dhe instrumente të jetera të kapitalit/ Shares and other equity
2013/12	308,073.7	207,792.7	100,031.3	249.7	17	19	20	21
2014/12	332,899.3	226,434.1	106,310.9	154.2	1,093.8	1,309.8	-14,102.8	45,971.3
2015/12*	383,972.8	239,218.1	142,966.8	1,787.9	451.8	14.8	-15,167.6	55,783.2
2015/09	353,915.2	235,535.1	118,117.4	262.7	482.5	34.2	-18,792.4	63,391.1
10	349,403.7	234,678.1	113,923.3	802.3	480.6	30.7	-15,329.5	61,920.5
11	342,944.2	234,461.3	106,781.3	1,701.7	474.6	19.4	-15,438.0	64,275.7
12*	383,972.8	239,218.1	142,966.8	1,787.9	451.8	10.0	-15,137.3	65,625.8
2016/01*	380,683.3	235,588.8	143,652.1	1,442.4	451.8	34.2	-18,792.4	63,391.1
02*	364,045.3	234,131.6	129,598.7	314.9	171.1	11.3	-18,558.6	67,060.2
						10.5	-18,539.5	67,628.1

Burimi: Banka e Shqipërisë.

*Të dhënat e muajve Dhjetor 2015-Shkurt 2016 janë paraprake.

*The data of December 2015 - February 2016 are preliminary.

Source: Bank of Albania.

1-3.A BILANCI SEKTORIAL I BANKAVE PARADEPOZITUESE/ MIJETET
Në milionë lekë, fund periudhe
In millions ALL, end of period

	Totali i mjeteve/ Total assets (2+3+4+8+11+21+24+25+26)	Arla në lekë/ National currency		Arla në valutë/ Foreign currency		Depozita/Deposits (5+6+7)		Jezidentët/ Nonresidents		Banka Qëndrore/ Central Bank		Bankat paradepozituese/ Deposit money banks		Letra me vlerë të ndryshme nga aksionet/ Securities others than shares (9+10)		Jezidentët/ Nonresidents		Qeveria Qëndrore/ Central Government	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10								
2013/12	1,300,471.2	8,890.4	11,328.9	249,448.4	103,932.0	6,069.6	390,569.2	66,157.5	324,411.7										
2014/12	1,354,708.0	8,765.4	11,055.4	245,965.9	106,632.0	9,150.1	424,283.6	87,349.5	336,934.2										
2015/12	1,365,674.2	8,610.0	10,650.1	301,970.7	144,218.9	10,188.5	378,180.1	64,759.9	313,420.3										
2015/09	1,380,674.6	9,749.3	12,333.7	285,672.0	118,109.1	6,540.1	412,023.4	70,318.3	341,705.1										
10	1,383,413.2	9,643.3	11,853.5	288,153.7	115,588.6	4,802.3	406,148.7	64,105.7	342,042.9										
11	1,377,573.9	10,661.7	11,764.1	273,172.8	110,546.3	6,049.2	408,357.0	65,960.8	342,396.1										
12	1,365,674.2	8,610.0	10,650.1	301,970.7	144,218.9	10,188.5	378,180.1	64,759.9	313,420.3										
2016/01	1,380,050.6	10,160.3	10,043.5	303,562.6	143,407.9	9,709.0	385,375.2	67,087.2	318,288.0										
02	1,373,349.1	10,388.0	11,273.3	283,357.3	130,670.9	7,661.7	394,621.5	78,125.5	316,496.0										

	Huatë/ Loans (12+ 13+14+ 15+16+ 17+ 18+19 +20)	Banka Qëndrore/ Central Bank	Bankat para-depozituese/ Deposit money banks	Korporata lejetare financiare/ Other financial corporations	Qeveria Qendrore/ Central Government	Gjeveshja Qendrore/ Local government	Korporata financiare publike/ Public nonfinancial corporations	Korporata lejetare financiare/ Other nonfinancial corporations	Sektore tjeter rezident/ Other resident sectors	Aktione dhe instrumente tjeter te kapitalit / Shares and other equity (22+23)			Rezidentë/ Residents	Jezidentë/ Nonresidents	Derivatet financiare/ Financial derivatives	Llogaritë e akteve/ Other accounts receivable	Mjetet financiare/ Nonfinancial assets
										21	22	23					
2013/12	593,625.3	43,698.9	-	6,787.2	9,578.2	1,404.4	256.0	143,398.5	5,123.1	4,753.0	370.1	-	8,138.8	33,347.1			
2014/12	614,230.0	53,447.7	-	6,011.6	8,270.3	1,263.2	777.7	144,964.8	5,858.9	5,020.0	838.9	-	7,551.9	36,997.0			
2015/12	613,432.4	68,177.5	-	3,700.1	9,537.7	1,099.5	887.7	146,885.0	7,309.7	6,606.0	703.7	-	8,102.2	37,418.9			
2015/09	609,032.5	64,942.4	-	3,160.7	8,207.0	1,116.5	888.9	147,793.1	6,955.2	6,255.3	699.8	-	8,072.6	36,836.0			
10	615,404.4	69,739.0	-	2,889.3	8,092.2	1,116.0	883.9	146,546.4	7,010.0	6,310.4	699.6	-	8,191.0	37,008.7			
11	621,221.6	74,970.0	-	2,494.5	8,504.2	1,105.4	887.1	146,963.3	7,095.7	6,397.4	698.3	-	8,009.5	37,291.6			
12	613,432.4	68,177.5	-	3,700.1	9,537.7	1,099.5	887.7	146,885.0	7,309.7	6,606.0	703.7	-	8,102.2	37,418.9			
2016/01	617,754.1	70,731.9	-	9,108.8	8,434.0	1,111.8	880.2	147,035.6	7,211.5	6,506.1	705.4	-	8,916.9	37,026.4			
02	620,927.8	72,890.1	-	8,980.3	8,763.3	1,106.1	878.5	147,234.6	7,437.1	6,732.3	704.7	-	8,655.0	36,689.0			

Source: Bank of Albania.

SECTORAL BALANCE SHEET OF DEPOSIT MONEY BANKS/ LIABILITIES 1-3.B
In millions ALL, end of period

	Letrat me vlerë pëvesç akcione/ Securities other than shares	Huatë/ Loans (19 + 20 + 21 + 22 + 23 + 24 + 25)	Investimentë/ Nonresidents	Banka Qëndrore/ Central Bank	Korporata të tjera depozituese/ Other depository corporations	Qeveria Qëndrore / Central Government	Korporata të tjera ligjvare/ Other financial corporations	Korporata të tjera pëlligjvare/ Other nonfinancial corporations	Sektore të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Derivatet financiare/ Financial derivatives	Illogaritë pagueshme/ Other accounts payable	Aksione dhe instrumente të tjerë kapitali/ Shares and other equity
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
2013/12	-	54,824.2	25,535.2	21,503.6	5,480.0	670.5	1.1	-	1,633.9	-	104,946.1	111,330.0
2014/12	-	59,855.4	25,672.3	25,549.4	4,114.3	730.6	661.9	-	3,126.9	-	106,273.4	117,653.2
2015/12	-	45,533.6	21,589.7	12,987.7	4,096.5	750.0	1,797.3	-	4,312.4	-	93,084.5	134,812.6
2015/09	-	71,075.8	26,555.0	36,250.9	2,566.3	705.3	699.0	-	4,299.2	-	102,387.6	129,321.0
10	-	70,470.8	25,066.9	35,670.6	2,390.8	729.4	2,277.8	-	4,335.2	-	102,371.5	131,254.3
11	-	60,230.2	20,306.2	30,300.7	2,734.1	724.2	1,812.1	-	4,353.0	-	104,460.3	133,100.7
12	-	45,533.6	21,589.7	12,987.7	4,096.5	750.0	1,797.3	-	4,312.4	-	93,084.5	134,812.6
2016/01	-	47,795.2	21,852.6	12,238.7	6,822.3	757.9	1,801.8	-	4,321.9	-	94,597.1	136,880.6
02	-	44,811.9	21,860.2	9,057.6	7,008.5	755.8	1,796.4	-	4,333.3	-	95,545.6	137,151.9

Source: Bank of Albania.

MONETARY SURVEY OF DEPOSIT MONEY BANKS 1-4
In millions ALL, end of period

1-4 PARAQITJA MONETARE E BANKAVE PARADEPOZITUESE
Në milionë lekë, fund periudhe

	Mjetet valutore neto / Net foreign assets (2-3)	Pretendime ndaj prezidentëve/ Claims on nonresidents	Minus: Detyrime ndaj prezidentëve/ Less: Liabilities to nonresidents	Mjetet e brendshme/ Domestic assets (3+ 6+ 9+ 10+ 11+ 12+ 13)	Pretendime ndaj Bankës Qendrore/ Claims on Central Bank	Pretendimet neto ndaj Qendrës Qendrore/ Net claims on Central Government (7-8)	Pretendimet ndaj Qendrës Qendrore/ Claims on Central Government	Minus: Detyrime ndaj Qendrës Qendrore/ Less: Liabilities to Central Government	Pretendime ndaj korporatave të tjera financiare/ Claims on other financial corporations	Pretendimet ndaj qeverisë lokale / Claims on local governments	Pretendimet ndaj korporatave publike / Claims on public nonfinancial corporations	Pretendimet ndaj korporatave të tjera financiare/ Claims on other nonfinancial corporations	Pretendime ndaj sektorëve të tjerë rezidentë/ Claims on other resident sectors
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2013/12	204,663.0	265,385.2	60,722.1	975,287.1	112,822.5	320,359.8	325,816.1	5,456.3	9,948.3	256.0	24,961.0	363,541.1	143,398.5
2014/12	232,898.6	287,056.4	54,157.8	1,000,582.8	115,397.3	330,839.0	338,197.3	7,358.3	9,109.2	777.7	27,328.2	372,166.6	144,964.8
2015/12	251,392.5	297,756.7	46,364.2	999,259.1	152,828.9	305,271.2	314,519.8	9,248.6	10,241.4	887.7	27,419.7	355,725.2	146,885.0
2015/09	262,495.1	314,872.6	52,377.6	1,001,839.8	127,858.4	333,468.6	342,821.5	9,353.0	8,906.9	888.9	26,370.2	356,553.7	147,793.1
10	267,844.6	319,771.5	51,926.8	1,002,266.1	125,231.9	334,674.6	343,158.9	8,484.4	8,791.8	883.9	25,780.2	360,357.3	146,546.4
11	269,394.7	315,669.7	46,275.0	999,674.8	121,208.0	335,116.8	343,501.5	8,384.8	9,202.5	887.1	27,132.7	359,164.4	146,963.3
12	251,392.5	297,756.7	46,364.2	999,259.1	152,828.9	305,271.2	314,519.8	9,248.6	10,241.4	887.7	27,419.7	355,725.2	146,885.0
2016/01	258,871.2	304,814.4	45,943.2	995,522.0	153,568.2	304,446.7	319,399.8	14,953.1	9,139.4	880.2	27,419.6	353,032.2	147,035.6
02	268,092.9	314,045.9	45,952.9	983,923.8	141,058.9	304,208.7	317,602.1	13,393.4	9,468.1	878.5	27,612.1	353,463.0	147,234.6

	Detyrime ndaj Bankës Qendrore/ Liabilities to Central Bank	Depozita të përfshira në parantë e gjerë/ Deposits included in broad money (16+17)	Depozita të transferueshme / Transferable deposits	Depozita të tjera / Other deposits	Depozita të pa përfshira në parantë e gjerë/ Deposits not included in broad money	Huatë / Loans	Aksione dhe instrumente të tjera të kapitalit / Shares and other equity	Nga të cilat: Rezerva rregullimi / Of which: Valuation adjustment	Detyrime të tjera neto / Other net liabilities	Ajustimi i konsolidimit/ Consolidation adjustment
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2013/12	25,784.1	947,233.4	157,309.5	789,923.9	38,812.8	1,634.9	111,330.0	893.9	52,359.4	2,795.5
2014/12	26,564.2	973,776.8	219,472.2	754,304.6	54,148.7	3,788.8	117,653.2	2,359.1	54,803.5	2,746.2
2015/12	14,880.5	981,977.3	283,952.8	698,024.5	73,015.1	6,109.7	134,812.6	5,345.2	37,733.7	2,122.7
2015/09	36,610.2	969,198.9	248,801.9	720,397.1	74,181.3	4,998.3	129,321.0	5,414.8	46,752.4	3,272.7
10	37,571.0	967,527.7	253,208.5	714,319.2	77,304.7	6,613.1	131,254.3	6,546.2	46,335.9	3,504.1
11	34,190.8	968,784.0	265,188.2	703,595.8	76,351.0	6,165.1	133,100.7	7,173.4	46,893.5	3,584.4
12	14,880.5	981,977.3	283,952.8	698,024.5	73,015.1	6,109.7	134,812.6	5,345.2	37,733.7	2,122.7
2016/01	12,366.4	981,166.6	281,717.8	699,448.9	74,757.8	6,123.7	136,880.6	6,177.5	38,318.8	4,779.2
02	10,757.7	978,421.5	284,281.7	694,139.7	75,739.9	6,129.7	137,151.9	6,024.0	39,994.2	3,821.9

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Source: Bank of Albania.

1-5 BILANCI SEKTORIAL I SHOQËRIVE TË KURSIM-KREDITIT
Në milionë lekë, fund periudhe

SECTORAL BALANCE SHEET OF SAVINGS AND LOAN ASSOCIATIONS 1-5
In millions ALL, end of period

	Total i mjetëve/ Total assets (2+ 3+ 4+ 7+ 8+ 11+ 12)	Monedha dhe kartëmonedha në lekë/ Notes and coins in national currency	Monedha dhe kartëmonedha në valutë/ Notes and coins in foreign currency	Depozita/ Deposits (3+6)	Bankat paradepozitues/ Deposit money banks	Korporatat e tjera financiare/ Other financial corporations	Letra me vlerë/ Securities	Huatë/ Loans (9+ 10)	Sektorë të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Korporatat e tjera financiare/ Other nonfinancial corporations	Mjetë të tjera/ Other financial assets	Mjetë jofinanciare/ Nonfinancial assets
2013/IV	5,769.9	9.6	0.6	1,159.1	830.7	328.4	-	4,361.9	4,361.9	-	11	12
2014/IV	6,680.5	3.2	0.0	1,787.6	249.0	1,538.6	-	4,740.8	4,740.8	-	222.8	15.9
2015/IV	6,595.0	6.6	0.0	1,723.8	280.6	1,443.2	9.9	4,764.1	4,764.1	-	124.4	24.5
2015/I	6,827.7	4.4	0.0	1,759.7	267.2	1,492.5	-	4,911.3	4,911.3	-	66.4	24.1
2015/II	6,594.8	6.2	0.1	1,700.5	307.3	1,393.2	-	4,786.2	4,786.2	-	128.2	24.1
2015/III	6,705.9	6.3	0.1	1,774.3	331.2	1,443.2	9.8	4,809.9	4,809.9	-	76.3	25.7
2015/IV	6,595.0	6.6	0.0	1,723.8	280.6	1,443.2	9.9	4,764.1	4,764.1	-	74.4	31.1
											66.4	24.1

	Detyrimet totale / Total liabilities (2+ 5+ 8+ 12+ 13)	Depozita të përfshira në parane e gjerë/ Deposits included in broad money (3+4)	Sektorë të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Korporatat e tjera financiare/ Other nonfinancial corporations	Depozita të papërfshira në parane e gjerë/ Deposits excluded from broad money (6+7)	Sektorë të tjerë rezidentë/ Other resident sectors	Korporatat e tjera financiare/ Other nonfinancial corporations	Huatë/ Loans (9+ 10+ 11)	Korporatat e tjera financiare/ Other financial corporations	Bankat paradepozitues/ Deposit money banks	Qeveria/ qëndrore/ Central Government	Detyrimet të tjera/ Other liabilities	Aksione dhe instrumente të tjera të kapitalit/ Shares and other equity
2013/IV	5,769.9	2,605.2	2,605.2	-	92.7	92.7	-	2,081.8	1,911.2	170.6	11	12	859.6
2014/IV	6,680.5	3,489.7	3,489.7	-	161.1	161.1	-	1,933.3	1,723.6	209.6	-	130.6	936.8
2015/IV	6,595.0	3,734.6	3,734.6	-	152.6	152.6	-	1,550.7	1,308.3	242.4	-	159.7	1,009.9
2015/I	6,827.7	3,607.4	3,607.4	-	161.6	161.6	-	1,955.5	1,742.9	212.6	-	147.2	1,009.9
2015/II	6,594.8	3,536.1	3,536.1	-	146.5	146.5	-	1,756.7	1,527.8	228.9	-	148.2	997.5
2015/III	6,705.9	3,656.6	3,656.6	-	154.8	154.8	-	1,723.6	1,486.9	236.7	-	158.0	1,026.6
2015/IV	6,595.0	3,734.6	3,734.6	-	152.6	152.6	-	1,550.7	1,308.3	242.4	-	144.3	1,026.6
												147.2	1,009.9

Source: Bank of Albania.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

1-6 PARAQITJA MONETARE E KORPORATAVE TË TJERA DEPOZITUESE
Në milionë Lekë, fund periudhe

MONETARY SURVEY OF OTHER DEPOSITORY CORPORATIONS 1-6
In millions ALL, end of period

	Mjetet e vlerore neto/ Net foreign assets (2-3)	Mjetet e brendshme/ Domestic assets (5+ 6+ 9+ 10+ 11 + 12+ 13)		Pretendimet ndaj ndaj Bankës Qëndrore/ Claims on Central Bank	Pretendimet neto ndaj Qeverisë Qëndrore/ Net claims on Central Government (7-8)	Pretendimet ndaj Qeverisë Qëndrore/ Less: Claims on Central Government		Minus: Detyrime ndaj Qeverisë Qëndrore/ Less: Liabilities to Central Government	Pretendime ndaj korporatave të tjera financiare/ Claims on other financial corporations	Pretendimet ndaj qeverisë lokale/ Claims on local government	Pretendimet ndaj korporatave jo financiare publike/ Claims on public nonfinancial corporations	Pretendimet ndaj korporatave të tjera jo financiare/ Claims on other nonfinancial corporations	Pretendime ndaj shtetërisë të tjerë resident/ Claims on other residents	
		1	2			3	4							5
2013/12	204,663.6	265,385.7	60,722.1	979,987.0	112,832.1	320,359.8	325,816.1	5,456.3	10,276.7	256.0	363,541.1	24,961.0	363,541.1	147,760.3
2014/12	232,898.7	287,056.4	54,157.8	1,006,865.4	115,400.5	330,839.0	338,197.3	7,358.3	10,647.8	777.7	372,166.6	27,328.2	372,166.6	149,705.7
2015/12*	251,392.5	297,756.7	46,364.2	1,005,482.9	152,835.5	305,281.1	314,529.7	9,248.6	11,684.6	887.7	355,725.2	27,419.7	355,725.2	151,649.1
2015/09	262,495.1	314,872.7	52,377.6	1,008,108.9	127,864.7	333,478.4	342,831.4	9,353.0	10,350.0	888.9	356,553.7	26,370.2	356,553.7	152,603.0
10	267,844.7	319,771.5	51,926.8	1,008,535.3	125,238.2	334,684.4	343,168.7	8,484.4	10,235.0	883.9	360,357.3	25,780.2	360,357.3	151,356.3
11	269,394.7	315,669.7	46,275.0	1,005,943.9	121,214.3	335,126.6	343,511.3	8,384.8	10,645.7	887.1	359,164.4	27,132.7	359,164.4	151,773.2
12*	251,392.5	297,756.7	46,364.2	1,005,482.9	152,835.5	305,281.1	314,529.7	9,248.6	11,684.6	887.7	355,725.2	27,419.7	355,725.2	151,649.1
2016/01	258,871.2	304,814.4	45,943.2	1,001,745.7	153,574.8	304,456.6	319,409.7	14,953.1	10,582.6	880.2	353,032.2	27,419.6	353,032.2	151,799.7
02	268,093.0	314,045.9	45,952.9	990,147.5	141,065.5	304,218.6	317,612.0	13,393.4	10,911.3	878.5	353,463.0	27,612.1	353,463.0	151,998.7

	Detyrime ndaj Bankës Qëndrore/ Liabilities to Central Bank	Depozita të përfshira në paranë e gjerë/ Deposits included in broad money (16+17)	Depozita të transferueshme/ Transferable deposits	Depozita të tjera/ Other deposits	Depozita të pa përfshira në paranë e gjerë/ Deposits not included in broad money	Huajtë/ Loans	Aksione dhe instrumente të tjera të kapitalit/ Shares and other equity	Nga të cilat: Rezerva rvlerësimi/ Of which: Valuation adjustment	Detyrime të tjera neto/ Other net liabilities	Ajustimi i konsolidimit/ Consolidation adjustment
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2013/12	25,784.1	949,838.6	157,309.5	792,529.1	38,905.5	3,546.1	112,189.6	893.9	52,251.3	2,135.4
2014/12	26,564.2	977,266.4	219,472.2	757,794.3	54,309.8	5,512.5	118,590.0	2,359.1	54,814.3	2,706.8
2015/12*	14,880.5	985,711.9	283,952.8	701,759.1	73,167.6	7,418.0	135,822.5	5,345.2	37,790.4	2,084.5
2015/09	36,610.2	972,855.6	248,801.9	724,053.7	74,852.1	6,485.2	130,347.5	5,414.8	46,791.2	3,178.2
10	37,571.0	971,184.3	253,208.5	717,975.8	77,459.5	8,100.0	132,280.9	6,546.2	46,374.7	3,409.6
11	34,190.8	972,440.6	265,188.2	707,252.4	76,505.8	7,652.0	134,127.2	7,173.4	46,932.3	3,489.9
12*	14,880.5	985,711.9	283,952.8	701,759.1	73,167.6	7,418.0	135,822.5	5,345.2	37,790.4	2,084.5
2016/01	12,366.4	984,901.2	281,717.8	703,183.5	74,910.4	7,432.0	137,890.5	6,177.5	38,375.4	4,741.1
02	10,757.7	982,156.1	284,281.7	697,874.3	75,892.4	7,438.0	138,161.8	6,024.0	40,050.9	3,783.7

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Përditësuar të dhënat e SHKK-ve për TIV 2015.

Source: Bank of Albania.
*Updated the SIAs data for QIV 2015.

1-7 PARAQITJA MONETARE E KORPORATAVE DEPOZITUESE
Në milionë lekë, fund periudhe

MONETARY SURVEY OF DEPOSITORY CORPORATIONS 1-7
In millions ALL, end of period

	Mjetet volumet neto/ Net foreign assets (2-3)	Pretendime ndaj prezidentëve/ Claims on nonresidents	Minus: Detyrime ndaj prezidentëve/ Less: Liabilities to nonresidents	Mjetet e brendshme/ Domestic assets (5+8)	Pretendimet neto ndaj Qeverisë/ Net claims on Central Government (6-7)			Minus: Detyrime ndaj Qeverisë/ Less: Liabilities to Central Government	Pretendime ndaj sektorëve të tjerë/ Claims on other sectors (9+ 10+ 11+ 12+ 13)	Pretendime ndaj korporatave të tjerë financiare/ Claims on other financial corporations	Pretendimet ndaj korporatave publike / Claims on public nonfinancial corporations	Pretendimet ndaj korporatave të tjerë financiare/ Claims on other nonfinancial corporations	Pretendime ndaj sektorëve të tjerë rezidentë/ Claims on other resident sectors
					Pretendime ndaj prezidentëve/ Claims on nonresidents	Pretendime ndaj Qeverisë/ Claims on Central Government	Pretendime ndaj Qeverisë/ Claims on Central Government						
2013/12	478,861.7	559,497.0	80,635.3	913,493.8	364,862.8	392,584.8	27,722.0	548,630.9	10,276.7	256.0	24,961.0	363,541.1	149,596.1
2014/12	524,997.0	605,996.7	80,999.7	948,442.2	386,037.3	410,028.6	23,991.3	562,404.9	10,647.8	777.7	27,328.2	372,203.9	151,447.4
2015/12*	616,970.6	705,326.3	88,355.7	903,088.3	354,033.1	389,673.5	35,640.5	549,055.2	11,684.6	887.7	27,419.7	355,759.1	153,304.2
2015/09	608,614.6	702,908.1	94,293.5	898,895.2	350,448.0	428,526.6	78,078.6	548,447.2	10,350.0	888.9	26,370.2	356,553.7	154,284.3
10	615,353.2	710,111.4	94,758.2	898,863.4	348,575.6	428,929.1	80,353.4	550,287.8	10,235.0	883.9	25,780.2	360,357.3	153,031.4
11	628,617.0	717,201.0	88,584.0	889,130.1	337,863.9	427,045.9	89,182.0	551,266.2	10,645.7	887.1	27,132.7	359,164.4	153,436.3
12*	616,970.6	705,326.3	88,355.7	903,088.3	354,033.1	389,673.5	35,640.5	549,055.2	11,684.6	887.7	27,419.7	355,759.1	153,304.2
2016/01	626,020.3	713,920.6	87,900.3	898,250.4	352,853.4	394,627.7	41,774.3	545,397.0	10,582.6	880.2	27,419.6	353,066.1	153,448.5
02	626,207.6	734,973.3	108,765.8	895,596.1	349,056.8	403,142.7	54,085.9	546,539.3	10,911.3	878.5	27,612.1	353,497.2	153,640.3

	Detyrimet e parës së gjërë/ Broad money liabilities (15+16)	Paraja jashtë korporatave depozituese/ Money outside depository corporations	Depozita të përfshira në parësë e gjërë/ Deposits included in broad money (17+18)		Depozita të transferueshme/ Transferable deposits	Depozita të tjera/ Other deposits	Depozita të pa përfshira në parësë e gjërë/ Deposits excluded from broad money	Huatë/ loans	Llogarit të pagueshme/ Other accounts payable	Aksione dhe instrumente të tjerë të kapitalit/ Shares and other equity	Nga të cilat: rezerva rindërtimi/ Of which: valuation adjustment	Detyrime të tjera neto/ Other liabilities net	Ajustimi i konsolidimit/ Consolidation adjustment
			14	15									
2013/12	1,148,980.9	198,892.7	950,088.3	157,351.6	792,736.7	39,693.5	3,546.1	1,309.8	158,160.9	13,065.4	40,283.9	380.5	
2014/12	1,195,086.3	217,665.6	977,420.7	219,578.4	757,842.3	55,403.6	5,512.5	14.8	174,373.2	25,998.3	42,353.5	695.3	
2015/12*	1,218,101.2	230,601.5	987,499.7	283,990.6	703,509.2	73,619.4	7,418.0	34.2	195,577.9	32,417.4	24,666.9	641.3	
2015/09	1,198,897.8	225,779.5	973,118.3	248,846.4	724,271.9	74,818.6	6,485.2	30.7	192,268.0	34,887.2	34,639.9	369.6	
10	1,197,015.1	225,028.5	971,986.6	253,285.6	718,701.0	77,940.1	8,100.0	19.4	196,556.6	38,509.9	34,346.3	239.1	
11	1,197,935.5	223,793.3	974,142.3	265,232.1	708,910.2	76,980.4	7,652.0	10.0	199,753.0	40,216.7	35,284.9	131.2	
12*	1,218,101.2	230,601.5	987,499.7	283,990.6	703,509.2	73,619.4	7,418.0	34.2	195,577.9	32,417.4	24,666.9	641.3	
2016/01	1,211,765.5	225,421.8	986,343.6	281,763.3	704,580.3	75,086.1	7,432.0	11.3	201,515.0	36,794.3	28,087.4	373.6	
02	1,206,208.0	223,737.0	982,471.0	284,328.2	698,142.8	76,063.5	7,438.0	10.5	206,081.7	40,649.9	25,373.7	628.3	

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Përditësuar të dhënat e SHKK-ve për TIV 2015.

Source: Bank of Albania.

*Updated the SIAs data for Q IV 2015.

MONETARY AGGREGATES AND THEIR COMPONENTS 1-8.A

1-8.A AGREGATËT MONETARË DHE PËRBËRËSIT E TYRE

	M3 (2+7)		M2 (3+6)		M1 (4+5)		Paraja jashtë korporatave depozituese/ Currency outside depository corporations		Llogari rrjedhëse dhe depozitat pa afat në lekë/ Current accounts and nonterm deposits in national currency		Depozitat me afat në lekë/ Time deposits in national currency		Depozitat në valutë/ Deposits in foreign currency			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
			Gjendja në fund të periudhës (në milionë Lekë)/ Stock at end of period (in millions ALL)													
2013/12	1,148,980.9	693,172.2	295,876.5	198,892.7	96,983.9	397,295.6							455,808.8			
2014/12	1,195,086.3	722,356.7	353,321.7	217,665.6	135,656.1	369,035.0							472,729.6			
2015/12*	1,218,101.2	723,975.7	384,106.9	230,601.5	153,505.4	339,868.8							494,125.5			
2015/09	1,198,897.8	716,995.6	368,225.2	225,779.5	142,445.7	348,770.4							481,902.2			
10	1,197,015.1	713,395.0	367,286.3	225,028.5	142,257.8	346,108.7							483,620.1			
11	1,197,935.5	710,899.4	367,178.7	223,793.3	143,385.5	343,720.7							487,036.1			
12*	1,218,101.2	723,975.7	384,106.9	230,601.5	153,505.4	339,868.8							494,125.5			
2016/01*	1,211,765.5	712,512.5	374,876.5	225,421.8	149,454.7	337,635.9							499,253.0			
02	1,206,208.0	708,255.5	375,147.8	223,737.0	151,410.8	333,107.7							497,952.5			
			Ndryshimi vjetor në përqindje/ Annual percentage changes													
2013/12	2.3	3.5	5.2	3.2	9.5	2.3							0.4			
2014/12	4.0	4.2	19.4	9.4	39.9	-7.1							3.7			
2015/12*	1.9	0.2	8.7	5.9	13.2	-7.9							4.5			
2015/09	2.8	3.2	15.4	9.5	26.2	-7.2							2.3			
10	2.9	2.6	15.2	10.3	23.8	-8.1							3.5			
11	2.8	1.5	13.0	8.3	21.1	-8.4							4.6			
12*	1.9	0.2	8.7	5.9	13.2	-7.9							4.5			
2016/01*	2.0	-0.3	8.3	4.8	13.9	-8.3							5.4			
02	1.2	-1.4	7.3	3.0	14.4	-9.6							5.0			

Burimi :Banka e Shqipërisë.

*Të dhënat e muajve dhjetor 2015 -shturt 2016 janë paraprake.

*The data of December 2015 - February 2016 are preliminary.

Source: Bank of Albania.

1-8.B KUNDËRPARTITË E AGREGATËVE MONETARË

COUNTERPARTS OF MONETARY AGGREGATES 1-8.B

	Mjetet valutore neto / Net Foreign Assets		Mjetet e brendshme / Domestic assets (3+4)		Pretendimet ndaj Qeverisë Qëndrore neto / Net claims on Central Government		Pretendime ndaj sektorëve të tjerë 1 / Claims on other sectors 1		Të tjera neto / Other items net	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2013/12	478,861.7	913,493.8	364,862.8	548,630.9	40,283.9					
2014/12	524,997.0	948,442.2	386,037.3	562,404.9	42,353.5					
2015/12*	616,970.6	903,088.3	354,033.1	549,055.2	24,666.9					
2015/09	608,614.6	898,895.2	350,448.0	548,447.2	34,639.9					
10	615,353.2	898,863.4	348,575.6	550,287.8	34,346.3					
11	628,617.0	889,130.1	337,863.9	551,266.2	35,284.9					
12*	616,970.6	903,088.3	354,033.1	549,055.2	24,666.9					
2016/01*	626,020.3	898,250.4	352,853.4	545,397.0	28,087.4					
02	626,207.6	895,596.1	349,056.8	546,539.3	25,373.7					

	Ndryshimi vjetor në përqindje / Annual percentage changes				Pretendime ndaj sektorëve të tjerë 1 / Claims on other sectors 1			
	Mjetet valutore neto / Net foreign assets		Mjetet e brendshme / Domestic assets (3+4)		Pretendimet ndaj Qeverisë Qëndrore neto / Net claims on Central Government		Pretendime ndaj sektorëve të tjerë 1 / Claims on other sectors 1	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2013/12	6.1	0.5	3.1	3.1	4			
2014/12	9.6	3.8	5.8	5.8	2.5			
2015/12*	17.5	-4.8	-8.3	-8.3	-2.4			
2015/09	15.8	-1.4	-0.9	-0.9	-1.8			
10	18.6	-1.7	-1.6	-1.6	-1.7			
11	21.1	-3.7	-6.0	-6.0	-2.2			
12*	17.5	-4.8	-8.3	-8.3	-2.4			
2016/01*	15.2	-4.4	-6.9	-6.9	-2.6			
02	14.3	-5.1	-9.3	-9.3	-2.3			

Burimi: Banka e Shqipërisë

1) Përfshin kredinë për ekonominë dhe pretendime të tjera ndaj sektorëve mbajtës së parasë së gjrë.

*Të dhënat e muajve dhjetor 2015-shtator 2016 janë paraprake.

Source: Bank of Albania.
1) Include credit to economy and other claims on broad money holding sectors.
*The data of December 2015-February 2016 are preliminary.

LEK DENOMINATED DEPOSITS BY SECTORS¹ 1-9
Në milionë lekë, fund periudhë
In millions ALL, end of period

	Totali i depozitave/ Total deposits (2+8)	Llogarit rritëdhëse dhe depozita pa afat/ Current account and sight deposits (3+ 4+ 5+ 6+ 7)	Depozitat me afat/ Time deposits (9+ 10+ 11+ 12+ 13)						Qeveria lokale/ Local government			Korporatat jo-financiare/ Public nonfinancial corporations			Korporatat tjera financiare/ Other financial corporations			Korporatat jo-financiare/ Other nonfinancial corporations			Sektorë të tjerë rezidentë/ Other resident sectors		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
2013/12	494,279.5	96,983.9	1,305.0	6,108.2	937.0	24,244.0	64,389.7	397,295.6	57.1	1,257.8	2,556.5	14,523.4	378,900.8										
2014/12	504,691.1	135,656.1	2,047.5	9,799.5	1,919.8	38,198.6	83,690.6	369,035.0	7.8	1,167.9	1,730.1	11,772.0	354,357.3										
2015/12*	493,374.2	153,505.4	1,473.8	8,736.2	1,258.9	40,993.6	101,043.0	339,868.8	29.9	815.0	3,573.4	11,292.1	324,158.3										
2015/09	491,216.1	142,445.7	1,584.8	8,412.3	1,348.6	35,575.8	95,524.2	348,770.4	29.0	1,257.9	2,112.9	11,326.1	334,044.6										
10	488,366.5	142,257.8	1,473.0	8,953.9	1,399.5	34,192.4	96,239.1	346,108.7	29.4	1,466.8	2,519.8	11,666.9	330,425.9										
11	487,106.2	143,385.5	1,490.1	9,097.3	1,540.0	33,056.0	98,202.1	343,720.7	29.7	1,043.8	3,432.3	11,288.0	327,926.9										
12*	493,374.2	153,505.4	1,473.8	8,736.2	1,258.9	40,993.6	101,043.0	339,868.8	29.9	815.0	3,573.4	11,292.1	324,158.3										
2016/01*	487,090.6	149,454.7	1,530.5	7,847.6	1,439.3	35,767.0	102,870.4	337,635.9	19.3	850.0	3,221.7	12,324.0	321,221.0										
02	484,518.5	151,410.8	1,488.6	8,641.6	1,431.9	35,096.9	104,751.8	333,107.7	19.4	910.5	2,118.4	12,080.1	317,979.4										

1-9 DEPOZITAT NË LEKË SIPAS SEKTORËVE¹
Në milionë lekë, fund periudhë

FOREIGN CURRENCY DENOMINATED DEPOSITS BY SECTORS¹ 1-10
Në milionë lekë, fund periudhë
In millions ALL, end of period

	Totali i depozitave/ Total deposits (2+8)	Llogarit rritëdhëse dhe depozita pa afat/ Current account and sight deposits (3+ 4+ 5+ 6+ 7)	Depozitat me afat/ Time deposits (9+ 10+ 11+ 12+ 13)						Qeveria lokale/ Local government			Korporatat jo-financiare/ Public nonfinancial corporations			Korporatat tjera financiare/ Other financial corporations			Korporatat jo-financiare/ Other nonfinancial corporations			Sektorë të tjerë rezidentë/ Other resident sectors		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
2013/12	455,808.8	109,627.6	372.6	1,972.2	982.3	35,865.9	70,434.6	346,181.2	-	2,514.0	5,690.8	13,516.4	324,460.1										
2014/12	472,729.6	147,856.9	231.3	4,104.4	1,733.2	44,806.0	96,982.0	324,872.7	-	2,995.2	3,139.7	11,028.2	307,709.6										
2015/12*	494,125.5	193,918.4	209.5	3,645.4	2,641.2	53,618.9	133,803.4	300,207.1	-	1,989.0	3,494.3	12,764.5	281,959.4										
2015/09	481,902.2	175,732.6	256.6	3,396.6	1,244.0	48,903.7	121,931.7	306,169.6	-	2,068.2	3,636.9	12,022.2	288,442.3										
10	483,620.1	179,288.5	103.3	3,241.6	1,195.4	50,279.2	124,469.1	304,331.6	-	2,135.0	3,517.6	11,991.8	286,687.3										
11	487,036.1	183,901.2	170.9	3,255.0	842.7	51,855.3	127,777.4	303,134.8	-	2,097.8	3,462.9	12,348.9	285,225.3										
12*	494,125.5	193,918.4	209.5	3,645.4	2,641.2	53,618.9	133,803.4	300,207.1	-	1,989.0	3,494.3	12,764.5	281,959.4										
2016/01*	499,253.0	195,881.0	249.0	2,653.7	1,256.1	52,541.6	139,180.7	303,372.0	-	2,009.8	3,462.0	13,694.9	284,205.3										
02	497,952.5	197,702.2	274.1	2,662.9	1,598.9	52,759.0	140,407.3	300,250.3	-	1,958.6	3,298.6	14,146.2	280,847.0										

Burimi: Banka e Shqipërisë
1) Përfshihen vetëm llogaritë dhe depozitat që janë pjesë e parës së gjelër.
*Të dhënat e muajve afëjlor 2015-shtori 2016 janë paraprake.

Source: Bank of Albania,
1) Deposits included in broad money.
*The data of December 2015-February 2016 are preliminary.

1-11 KREDIA PËR EKONOMINË SIPAS SEKTORIT¹
Në milionë lekë, fund periudhë

CREDIT TO ECONOMY BY SECTOR¹ 1-11
In millions ALL, end of period

	Totali i kredisë / Total credit in national currency (2+8)		Kredia në lekë / Credit in foreign currency (9+10+11+12+13)		Sektorë të tjerë rezidentë / Other resident sectors		Korporatat jo-financiare / Other nonfinancial corporations		Korporatat jo-financiare publike / Public nonfinancial corporations		Korporatat jo-financiare / Other financial corporations		Sektorë të tjerë rezidentë / Other resident sectors	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2013/12	547,927.6	219,933.0	256.0	20,251.4	122,944.7	4,238.4	72,242.5	327,994.5	-	4,709.6	240,596.5	5,339.8	77,348.7	
2014/12	559,986.9	233,443.0	777.7	22,402.3	129,429.4	3,436.9	77,396.7	326,543.9	-	4,925.8	242,737.1	4,833.4	74,047.5	
2015/12*	546,873.3	240,803.4	887.7	22,326.1	129,233.7	5,036.2	83,319.7	306,070.0	-	5,093.6	226,491.5	4,501.5	69,983.4	
2015/09	546,300.3	239,447.3	888.9	22,636.2	129,978.6	3,685.4	82,238.1	306,853.0	-	3,734.0	226,575.1	4,521.6	72,022.2	
10	548,141.1	237,561.7	883.9	21,846.2	129,006.1	3,596.7	82,228.9	310,579.4	-	3,934.0	231,351.2	4,495.6	70,798.6	
11	549,122.7	238,518.3	887.1	22,437.1	128,893.9	3,576.5	82,723.7	310,604.4	-	4,695.6	230,270.4	4,927.7	70,710.7	
12*	546,873.3	240,803.4	887.7	22,326.1	129,233.7	5,036.2	83,319.7	306,070.0	-	5,093.6	226,491.5	4,501.5	69,983.4	
2016/01*	543,213.2	237,472.8	880.2	22,258.0	127,448.2	3,744.7	83,141.6	305,740.4	-	5,161.6	225,584.0	4,689.3	70,305.5	
02	544,355.5	238,377.0	878.5	22,469.5	127,494.4	3,983.0	83,551.6	305,978.5	-	5,142.6	225,968.5	4,780.2	70,087.2	

Burimi: Banka e Shqipërisë

1) Kredia dhënë nga korporatat depozituese (Banka Qëndrore, bankat paradepozituese dhe shoqëritë e kursim-kreditit).

*Te dhënat e muajve dhjetor 2015 - shkurt 2016 janë paraprake.

Source: Bank of Albania
1) Credit granted by depository corporations (Central Bank, deposit money banks and savings and loan associations).
*The data of December 2015 - February 2016 are preliminary.

1-12 KREDIA SIPAS AKTIVITETIT EKONOMIK *
Në milionë lekë, fund periudhë

LOANS BY ECONOMIC ACTIVITY* 1-12
In millions ALL, end of period

	Totali i kredisë për bizneset / Total loans to business (2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17)		Bujësi, gjëbimësi dhe pyllësi / Agriculture, hunting and forestry		Peshkimi / Fishing		Industria nxjerrëse / Mining and quarrying		Industria përpunuese / Manufacturing		Prodhimt, shpërndarja dhe energji elektrike, e gazit dhe ujë / Electricity, gas and water supply		Ndërtimi / Construction		Tregtia, riparimi i automjeteve dhe artikujve shtëpiakë / Trade, repair of motor vehicles and household goods		Hotelit dhe restorantet / Hotels and restaurants		Transporti, magazinimi dhe telekomunikacioni / Transport, storage and telecommunications		Ndërmjetësim financiar / Financial intermediation		Pasuritë e paladshme, qira, etj. / Real estate, renting, etc.		Administrimi publik / Public administration		Arsimi / Education		Shërbime kolektive, sociale dhe individuale / Other community, social and personal service activities		Të tjera / Other		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17																
2013/12	394,660.3	6,201.7	825.4	7,515.5	57,112.9	49,943.6	53,784.0	133,676.5	16,069.8	12,486.9	13,555.7	2,545.3	989.1	5,177.0	5,219.5	20,369.6	9,187.7																
2014/12	404,513.6	6,738.0	348.1	7,982.7	59,466.9	53,882.8	53,372.1	140,009.3	15,229.1	12,181.9	12,279.7	2,417.0	887.9	4,969.6	4,138.0	21,576.8	9,033.5																
2015/12	388,783.3	7,080.4	546.3	9,861.9	55,309.9	49,806.6	49,281.8	132,349.1	14,581.3	11,101.7	12,539.9	4,690.0	592.0	5,630.9	3,554.8	21,659.2	10,197.6																
2015/09	388,086.0	6,336.7	574.6	11,028.0	56,428.0	48,310.7	49,613.7	134,727.1	14,332.1	12,210.9	12,298.0	2,154.5	749.6	5,156.5	3,893.4	21,924.3	8,347.8																
10	390,869.0	6,951.2	547.0	9,926.9	57,378.8	48,036.6	50,319.2	135,238.8	15,001.9	11,740.5	12,241.2	2,212.7	1,058.6	5,110.6	4,014.6	22,694.9	8,395.7																
11	391,193.4	7,258.5	544.7	10,800.4	55,665.7	48,028.5	49,598.0	136,173.1	14,955.8	11,815.1	12,611.7	2,446.2	920.6	5,411.7	3,686.5	22,369.7	9,907.2																
12	388,783.3	7,080.4	546.3	9,861.9	55,309.9	49,806.6	49,281.8	132,349.1	14,581.3	11,101.7	12,539.9	4,690.0	592.0	5,630.9	3,554.8	21,659.2	10,197.6																
2016/01	385,526.0	6,740.0	545.4	10,117.6	56,240.9	48,929.8	49,474.9	129,171.0	14,600.6	11,143.4	12,429.6	4,764.6	817.4	5,547.0	3,514.6	21,249.9	10,239.4																
02	386,264.4	6,694.6	544.1	10,042.6	55,634.7	49,526.5	49,150.7	130,065.8	14,651.1	11,070.7	12,568.2	4,686.2	629.6	5,569.7	3,578.5	21,442.6	10,408.8																

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Te dhënat e kredisë nuk përfshijnë interesat e përlogarit.

Source: Bank of Albania
*Data on loans do not include accrued interests.

BUSINESS LOANS BY PURPOSE AND CURRENCY* 1-13
In millions ALL, end of period

1-13 KREDIA PËR BIZNESET SIPAS QËLLIMIT TË PËRDORIMIT DHE MONEDHËS*
Në milionë lekë, fund periudhe

	Kredita për bizneset / Business loans (2+7+12+17)					
	1	2	3	4	5	6
Në lekë / In ALL (3+ 4+ 5+6)						
2013/12	394,660.3	145,978.4	49,815.8	39,508.7	23,935.2	32,718.7
2014/12	404,513.6	154,107.3	55,385.4	33,778.2	26,185.9	38,757.8
2015/12	388,783.3	154,441.3	54,735.1	34,860.4	28,402.6	36,443.2
2015/09	388,086.0	155,203.8	54,026.0	35,478.8	27,381.6	38,317.5
10	390,869.0	153,286.9	52,746.7	35,007.1	27,361.1	38,172.1
11	391,193.4	153,628.0	53,657.6	34,839.6	27,982.4	37,148.4
12	388,783.3	154,441.3	54,735.1	34,860.4	28,402.6	36,443.2
2016/01	385,526.0	152,071.2	53,554.4	34,267.3	28,046.1	36,203.4
02	386,264.4	152,581.5	54,061.2	34,315.3	28,011.9	36,193.1

	Në dollarë amerikanë / In USD (8+9+10+11)					
	7	8	9	10	11	11
Në dollarë amerikanë / In USD (8+9+10+11)						
2013/12	31,784.4	15,449.0	4,107.5	8,337.9	3,890.1	3,890.1
2014/12	39,588.8	16,633.2	10,665.7	8,757.0	3,533.0	3,533.0
2015/12	38,423.3	19,164.9	8,387.3	7,454.3	3,416.9	3,416.9
2015/09	40,212.0	20,761.3	8,218.2	7,557.1	3,675.4	3,675.4
10	39,678.3	20,482.2	8,451.3	7,317.4	3,427.4	3,427.4
11	39,463.4	19,522.5	8,914.7	7,577.3	3,448.9	3,448.9
12	38,423.3	19,164.9	8,387.3	7,454.3	3,416.9	3,416.9
2016/01	35,033.0	16,625.6	8,575.3	6,499.6	3,332.5	3,332.5
02	35,095.8	17,319.8	8,353.2	6,444.1	2,978.7	2,978.7

	Në euro / In EUR (13+14+15+16)					Kredita në monedha të tjera / In other currencies
	12	13	14	15	16	
		Overdraft / Overdraft	Kapital qarkullues / Working capital	Blerje politjesh / Machineries and appliances	Pasuri të paluajtshme / Real estate	
2013/12	216,839.5	60,019.9	29,554.8	59,328.0	67,936.8	58.0
2014/12	210,779.8	54,675.9	30,564.8	59,067.2	66,471.8	37.7
2015/12	195,887.6	49,283.8	27,854.2	59,187.1	59,562.5	31.1
2015/09	192,636.8	46,561.2	28,983.0	54,127.1	62,965.6	33.4
10	197,871.0	47,285.2	29,040.3	57,121.6	64,423.9	32.8
11	198,070.1	48,505.0	28,751.3	58,418.0	62,395.9	31.8
12	195,887.6	49,283.8	27,854.2	59,187.1	59,562.5	31.1
2016/01	198,392.0	51,000.9	28,380.1	58,402.7	60,608.3	29.9
02	198,557.7	49,745.5	28,587.6	58,269.2	61,955.4	29.4

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Te dhënat e kredisë nuk përfshijnë interesat e përilogarit.

Source: Bank of Albania.
*Data on loans do not include accrued interest.

1-14 KREDIA PËR INDIVIDËT SIPAS QËLLIMIT TË PËRDORIMIT DHE MONEDHËS*
Në milionë lekë, fund periudhe

HOUSEHOLD LOANS BY PURPOSE AND CURRENCY* 1-14
In millions ALL, end of period

	Kredia për individët / Household loans (2+8+ 14+20)		Në lekë / In ALL (3+4+5+6+7)		Ovërdraft / Overdraft		Mallra jo të qëndrueshëm / Nondurable goods		Mallra të qëndrueshëm / Durable goods		Pasuri të paluajtshme / Real estate		Ushtrim aktiviteti / Business activity	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2013/12	142,716.7	65,588.1	5,571.9	14,345.7	6,052.7	36,148.8	3,469.1	14,345.7	6,052.7	36,148.8	3,469.1	36,148.8	3,469.1	3,469.1
2014/12	144,594.3	70,607.4	5,943.6	15,406.2	7,413.6	38,556.4	3,287.5	15,406.2	7,413.6	38,556.4	3,287.5	38,556.4	3,287.5	3,287.5
2015/12	146,099.4	76,297.5	6,271.4	16,665.9	8,339.8	41,711.3	3,309.1	16,665.9	8,339.8	41,711.3	3,309.1	41,711.3	3,309.1	3,309.1
2015/09	147,039.3	75,214.0	6,369.2	16,139.8	8,112.8	40,696.9	3,895.3	16,139.8	8,112.8	40,696.9	3,895.3	40,696.9	3,895.3	3,895.3
10	145,767.5	75,161.9	6,310.5	16,219.2	8,248.3	41,003.3	3,380.7	16,219.2	8,248.3	41,003.3	3,380.7	41,003.3	3,380.7	3,380.7
11	146,141.7	75,632.3	6,248.2	16,415.0	8,300.8	41,318.1	3,350.2	16,415.0	8,300.8	41,318.1	3,350.2	41,318.1	3,350.2	3,350.2
12	146,099.4	76,297.5	6,271.4	16,665.9	8,339.8	41,711.3	3,309.1	16,665.9	8,339.8	41,711.3	3,309.1	41,711.3	3,309.1	3,309.1
2016/01	146,199.1	76,322.4	6,216.8	16,794.6	8,468.2	41,581.1	3,261.8	16,794.6	8,468.2	41,581.1	3,261.8	41,581.1	3,261.8	3,261.8
02	146,398.3	76,720.8	6,266.2	16,895.7	8,561.3	41,760.0	3,237.6	16,895.7	8,561.3	41,760.0	3,237.6	41,760.0	3,237.6	3,237.6

	Në dollarë amerikanë / In USD (9+10+11+12+13)		Ovërdraft / Overdraft		Mallra jo të qëndrueshëm / Nondurable goods		Mallra të qëndrueshëm / Durable goods		Pasuri të paluajtshme / Real estate		Ushtrim aktiviteti / Business activity	
	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2013/12	1,325.5	60.2	59.8	41.1	965.4	199.0	1,325.5	60.2	59.8	41.1	965.4	199.0
2014/12	1,293.0	77.9	89.2	45.4	893.4	187.1	1,293.0	77.9	89.2	45.4	893.4	187.1
2015/12	1,408.3	88.1	133.8	111.1	806.5	268.9	1,408.3	88.1	133.8	111.1	806.5	268.9
2015/09	1,328.3	119.4	134.3	26.4	825.2	223.0	1,328.3	119.4	134.3	26.4	825.2	223.0
10	1,342.6	126.7	131.6	24.7	816.8	242.8	1,342.6	126.7	131.6	24.7	816.8	242.8
11	1,481.9	124.8	138.1	112.7	824.5	281.8	1,481.9	124.8	138.1	112.7	824.5	281.8
12	1,408.3	88.1	133.8	111.1	806.5	268.9	1,408.3	88.1	133.8	111.1	806.5	268.9
2016/01	1,353.7	86.0	136.3	111.2	798.0	222.3	1,353.7	86.0	136.3	111.2	798.0	222.3
02	1,248.0	87.8	111.8	186.5	827.2	34.7	1,248.0	87.8	111.8	186.5	827.2	34.7

	Në euro / In EUR (15+16+17+18+19)		Ovërdraft / Overdraft		Mallra jo të qëndrueshëm / Nondurable goods		Mallra të qëndrueshëm / Durable goods		Pasuri të paluajtshme / Real estate		Ushtrim aktiviteti / Business activity		Kreda në monedha të tjera / In other currencies	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
2013/12	75,433.5	2,595.6	1,991.7	2,956.1	65,436.0	2,454.2	369.6	75,433.5	2,595.6	1,991.7	2,956.1	65,436.0	2,454.2	369.6
2014/12	72,354.3	2,225.7	1,799.1	2,891.2	63,039.0	2,399.3	339.7	72,354.3	2,225.7	1,799.1	2,891.2	63,039.0	2,399.3	339.7
2015/12	68,074.8	2,051.7	1,865.7	3,251.5	58,838.5	2,067.5	318.9	68,074.8	2,051.7	1,865.7	3,251.5	58,838.5	2,067.5	318.9
2015/09	70,158.0	2,127.9	1,744.6	2,989.7	60,479.0	2,816.8	339.1	70,158.0	2,127.9	1,744.6	2,989.7	60,479.0	2,816.8	339.1
10	68,924.9	2,135.1	1,827.6	2,552.1	60,434.3	1,975.9	338.1	68,924.9	2,135.1	1,827.6	2,552.1	60,434.3	1,975.9	338.1
11	68,706.2	2,041.9	1,851.5	2,485.4	60,305.6	2,021.8	321.3	68,706.2	2,041.9	1,851.5	2,485.4	60,305.6	2,021.8	321.3
12	68,074.8	2,051.7	1,865.7	3,251.5	58,838.5	2,067.5	318.9	68,074.8	2,051.7	1,865.7	3,251.5	58,838.5	2,067.5	318.9
2016/01	68,210.9	1,796.0	1,823.1	2,993.9	59,503.9	2,094.1	312.1	68,210.9	1,796.0	1,823.1	2,993.9	59,503.9	2,094.1	312.1
02	68,116.7	1,796.2	1,788.5	2,964.3	59,479.1	2,088.6	312.8	68,116.7	1,796.2	1,788.5	2,964.3	59,479.1	2,088.6	312.8

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Të dhënat e kredisë nuk përfshijnë interesat e përlogarit.

Source: Bank of Albania.
*Data on loans do not include accrued interests.

1-15 KREDIA SIPAS RRETHEVE*
Në milionë lekë, fund periudhe

LOANS BY DISTRICTS* 1-15
In millions ALL, end of period

	Totali i kredisë / Total loans (2+3+4+5+6+7+8+9+10)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tiranë / Tirana	Durrës / Durrës	Elbasan / Elbasan	Shkodër / Shkodra	Korçë / Korça	Vlorë / Vloja	Fier / Fier	Lezhë / Lezha	Të tjera / Other		
2013/IV	537,377.0	385,356.1	42,538.0	15,964.8	12,664.2	9,003.5	15,731.6	12,859.3	9,263.8	33,995.7
2014/IV	549,107.9	399,050.2	41,520.8	16,504.0	12,630.8	9,145.3	13,691.4	13,831.6	9,025.1	33,708.9
2015/IV	534,882.7	394,242.6	38,395.0	15,859.8	12,152.0	8,185.0	12,607.4	13,379.8	7,811.7	32,249.5
2015/I	546,196.9	397,862.0	41,000.5	16,097.2	12,590.1	8,780.9	13,739.2	14,077.1	8,855.7	33,194.4
2015/II	541,150.2	397,594.2	38,887.9	15,344.5	12,388.5	8,231.0	13,245.7	14,056.1	8,641.2	32,761.2
2015/III	535,125.3	392,314.4	39,016.7	15,340.0	12,265.1	8,307.9	12,927.3	13,896.1	8,458.0	32,599.8
2015/IV	534,882.7	394,242.6	38,395.0	15,859.8	12,152.0	8,185.0	12,607.4	13,379.8	7,811.7	32,249.5

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Të dhënat e kredisë nuk përfshijnë interesat e pëllëgjaritur.

1-16 NORMAT E INTERESIT TË BANKËS SË SHQIPËRISË¹⁾
Në përqindje

BANK OF ALBANIA INTEREST RATES¹⁻¹⁶
In percentage

	Depozita njëditore / Overnight deposit		Marrëveshje riblejse njëjavore / Weekly repurchase agreement		Kredia njëditore / Overnight credit		Kredia për mbështetje me likuiditet* / Liquidity supporting loan*	
	Vlera / Level	Ndryshimi / Change	Vlera / Level	Ndryshimi / Change	Vlera / Level	Ndryshimi / Change	Vlera / Level	Ndryshimi / Change
2004	1	2	3	4	5	6	7	8
29/04	3.25	-	6.25	-	8.75	-	12.25	-
12/05	3.00	-0.25	6.00	-0.25	8.50	-0.25	12.00	-0.25
24/06	2.75	-0.25	5.75	-0.25	8.25	-0.25	11.75	-0.25
28/07	2.50	-0.25	5.50	-0.25	8.00	-0.25	11.50	-0.25
04/11	2.25	-0.25	5.25	-0.25	7.75	-0.25	11.25	-0.25
31/03	2.00	-0.25	5.00	-0.25	7.50	-0.25	11.00	-0.25
27/07	3.25	1.25	5.00	-	6.75	-0.75	11.00	-
12/07	3.50	0.25	5.25	0.25	7.00	0.25	11.25	0.25
30/11	3.75	0.25	5.50	0.25	7.25	0.25	11.50	0.25
28/06	4.00	0.25	5.75	0.25	7.50	0.25	11.75	0.25
27/09	4.25	0.25	6.00	0.25	7.75	0.25	12.00	0.25
30/11	4.50	0.25	6.25	0.25	8.00	0.25	12.25	0.25
24/12	4.50	-	6.25	-	7.00	-1.00	12.25	-
28/01	4.50	-	6.25	-	7.00	-	12.25	-
29/01	4.00	-0.50	5.75	-0.50	6.50	-0.50	11.75	-0.50
28/10	3.50	-0.50	5.25	-0.50	6.00	-0.50	11.25	-0.50
29/07	3.25	-0.25	5.00	-0.25	5.75	-0.25	11.00	-0.25
03/01	3.25	-	5.00	-	6.75	1.00	11.00	-
24/03	3.50	0.25	5.25	0.25	7.00	0.25	11.25	0.25
30/09	3.25	-0.25	5.00	-0.25	6.75	-0.25	11.00	-0.25
01/12	3.00	-0.25	4.75	-0.25	6.50	-0.25	10.75	-0.25
26/01	2.75	-0.25	4.50	-0.25	6.25	-0.25	10.50	-0.25
29/03	2.50	-0.25	4.25	-0.25	6.00	-0.25	10.25	-0.25
10/05	2.50	-	4.25	-	6.00	-	8.25	-0.20
25/07	2.25	-0.25	4.00	-0.25	5.75	-0.25	8.00	-0.25
31/01	2.00	-0.25	3.75	-0.25	5.50	-0.25	7.75	-0.25
01/08	1.75	-0.25	3.50	-0.25	5.25	-0.25	7.50	-0.25
02/12	1.50	-0.25	3.25	-0.25	5.00	-0.25	7.25	-0.25
16/12	1.25	-0.25	3.00	-0.25	4.75	-0.25	7.00	-0.25
27/02	1.00	-0.25	2.75	-0.25	4.50	-0.25	6.75	-0.25
02/06	0.75	-0.25	2.50	-0.25	4.25	-0.25	6.50	-0.25
27/11	0.50	-0.25	2.25	-0.25	4.00	-0.25	6.25	-0.25
29/01	0.25	-0.25	2.00	-0.25	3.75	-0.25	6.00	-0.25
05/11	0.00	-0.25	1.75	-0.25	3.50	-0.25	5.75	-0.25

Burimi: Banka e Shqipërisë

¹⁾ Tabela paraqet ndryshimin e normave bazë të interesit sipas vendimit të politikës monetare.

* Me hyrjen në fuqi të vendimit nr. 16 datë 13.03.2012, për miratimin e rregullores "Për kreditin për mbështetje me likuiditet", instrumenti "Kredia lombard" do të pasohet nga "Kredia për mbështetje me likuiditet".

Source: Bank of Albania
1) The table presents the change of key interest rates according to the monetary policy decisions on interest rates.
* Upon the entry into force of Decision No. 16, dated 13 March 2012, on the approval of the Regulation "On the liquidity supporting loan", the instrument "lombard loan" will be followed by the "liquidity supporting loan".

1-17 NORMAT E INTERESIT PËR DEPOZITAT E REJA SIPAS MONEDHAVE *

Në përqindje

INTEREST RATES ON NEW DEPOSITS BY CURRENCY * 1-17
In percentage

	Llogaritë rritëdhëse / Current accounts	1 mujore / 1 months	Në lekë / In ALL		6 mujore / 6 months	12 mujore / 12 months	24 mujore / 24 months
			3 mujore / 3 months				
2013	0.05	2.79	2.72		3.40	4.17	5.67
2014	0.05	2.04	1.11		1.53	1.92	3.27
2015	0.05	1.44	0.74		1.12	1.35	2.38
2015/09	0.05	1.32	0.69		1.01	1.27	2.43
10	0.05	1.38	0.67		1.05	1.34	2.27
11	0.05	1.00	0.61		1.09	1.44	2.31
12	0.03	0.88	0.54		1.17	1.27	2.51
2016/01	0.03	1.14	0.50		0.90	1.18	2.41
02	0.03	0.56	0.51		0.74	1.15	2.01
Në dollarë amerikanë / In USD							
2013	0.04	1.38	1.06		1.25	1.84	2.03
2014	0.04	0.63	0.47		0.71	0.96	1.18
2015	0.04	0.24	0.20		0.33	0.46	1.06
2015/09	0.04	0.21	0.20		0.33	0.41	1.19
10	0.03	0.20	0.11		0.34	0.54	1.05
11	0.04	0.20	0.17		0.33	0.34	1.21
12	0.03	0.19	0.17		0.23	0.49	0.93
2016/01	0.03	0.23	0.13		0.61	0.45	0.56
02	0.02	0.27	0.13		0.18	0.36	1.12
Në Euro / In EUR							
2013	0.04	1.27	1.30		1.58	2.12	2.97
2014	0.05	0.60	0.44		0.65	0.86	1.63
2015	0.05	0.16	0.13		0.22	0.35	0.77
2015/09	0.05	0.16	0.14		0.18	0.27	0.76
10	0.05	0.15	0.08		0.18	0.33	0.67
11	0.05	0.17	0.08		0.31	0.33	0.58
12	0.04	0.14	0.10		0.20	0.40	0.69
2016/01	0.04	0.11	0.09		0.14	0.29	0.84
02	0.04	0.11	0.08		0.11	0.33	0.71

Burimi: Banka e Shqipërisë

*NORMAT vjetore përfaqësojnë normat mesatare të pondëruara vjetore, ndërsa normat mujore përfaqësojnë normat mesatare të pondëruara mujore.

*Yearly data present the annual weighted average rate, while the monthly data present the monthly weighted average rate.

Source: Bank of Albania.

1-18 NORMAT E INTERESIT PËR KREDITË E REJA SIPAS MONEDHAVE¹
Në përqindje

INTEREST RATES ON NEW LOANS BY CURRENCY¹ 1-18
In percentage

	Deri në 6 muaj / Up to 6 months		6 muaj - 1 vit / 6 months - 1 year		1-3 vjet / 1-3 years		3 - 5 vjet / 3 - 5 years		Mbi 5 vjet / Over 5 years	
	Në lekë / In ALL		Në dollarë amerikanë / In USD		Në Euro / In EUR		Në lekë / In ALL			
2013*	9.59	6.62	6.33	6.60	7.32	7.03	11.65	9.65	9.65	9.65
2014	8.55	6.50	6.14	5.47	7.17	6.88	10.35	8.09	8.09	8.09
2015	8.91	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	8.83	6.92	6.92	6.92
2015/09	8.11	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	9.27	6.93	6.93	6.93
10	9.81	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	9.49	7.19	7.19	7.19
11	8.38	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	9.01	5.53	5.53	5.53
12	8.35	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	8.11	6.98	6.98	6.98
2016/01	9.24	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	9.40	6.53	6.53	6.53
02	9.48	6.50	5.18	5.66	6.52	5.79	8.91	6.36	6.36	6.36
2013*	6.62	6.62	6.33	6.60	7.32	7.03	6.33	7.45	7.45	7.45
2014	6.50	6.50	6.14	5.47	7.17	6.88	6.89	6.94	6.94	6.94
2015	4.84	4.84	5.18	5.66	6.52	5.79	6.07	4.58	4.58	4.58
2015/09	4.29	4.29	4.37	11.90	6.52	5.79	5.57	5.16	5.16	5.16
10	5.06	5.06	5.26	10.29	6.52	5.79	6.02	5.79	5.79	5.79
11	4.23	4.23	6.48	3.94	6.52	5.79	4.41	3.95	3.95	3.95
12	4.38	4.38	6.68	14.38	6.52	5.79	7.86	6.86	6.86	6.86
2016/01	3.30	3.30	5.41	5.14	6.52	5.79	6.86	4.25	4.25	4.25
02	5.73	5.73	5.51	5.13	6.52	5.79	7.24	5.72	5.72	5.72
2013*	6.67	6.67	6.82	7.32	7.32	7.03	7.03	6.95	6.95	6.95
2014	7.11	7.11	6.61	7.17	7.17	6.88	6.88	6.25	6.25	6.25
2015	6.64	6.64	5.71	6.52	6.52	5.79	5.79	5.21	5.21	5.21
2015/09	7.28	7.28	5.74	5.76	5.76	5.79	6.08	5.48	5.48	5.48
10	6.26	6.26	5.41	5.96	5.96	5.79	4.07	4.01	4.01	4.01
11	5.89	5.89	5.00	5.88	5.88	5.79	6.30	3.57	3.57	3.57
12	5.20	5.20	5.66	6.16	6.16	5.79	7.03	5.63	5.63	5.63
2016/01	7.29	7.29	6.27	6.34	6.34	5.79	6.30	4.38	4.38	4.38
02	5.43	5.43	6.28	5.08	5.08	4.70	4.70	4.95	4.95	4.95

Burimi: Banka e Shqipërisë

* Përfaqësojnë normat mesatare të përdorura të periudhës.

1) Normat vjetore përfaqësojnë normat mesatare të përdorura vjetore, ndërsa normat mujore përfaqësojnë normat mesatare të përdorura mujore.

Source: Bank of Albania.
* Weighted average interest rates.
1) Yearly data presents the annual weighted average rate, while the monthly data presents the monthly weighted average rate.

1-19 NORMAT E INTERESIT PËR BONOT E THESARIT SIPAS AFATIT *
Në përqindje

MATURITY BREAKDOWN OF TREASURY BILLS YIELDS * 1-19
In percentage

	Normal e interesit për bonot e thesarit / Maturity breakdown of Treasury bill yields		
	3 mujor / 3 months	6 mujor / 6 months	12 mujor / 12 months
2009/12	6.30	7.52	9.14
2010/12	5.29	6.41	7.09
2011/12	5.31	6.23	6.95
2012/12	5.03	5.65	6.37
2013/01	5.08	6.08	6.56
02	5.05	6.00	6.38
03	5.04	5.99	6.18
04	-	5.94	6.11
05	4.80	5.80	5.87
06	4.63	5.51	5.55
07	-	5.30	5.35
08	3.85	4.52	4.85
09	3.44	3.99	4.18
10	3.43	3.68	3.81
11	-	3.49	3.73
12	3.40	3.54	3.66
2014/01	3.36	3.71	3.82
02	3.24	3.52	3.79
03	3.14	3.40	3.66
04	-	3.32	3.56
05	3.05	3.27	3.40
06	3.02	3.14	3.26
07	2.95	3.16	3.23
08	3.05	3.14	3.20
09	3.08	3.13	3.20
10	3.08	3.13	3.25
11	3.11	3.15	3.29
12	3.15	3.16	3.33
2015/01	3.23	3.23	3.50
02	3.19	3.23	3.58
03	3.11	3.25	3.59
04	3.00	3.14	3.50
05	2.90	3.11	3.42
06	2.79	3.04	3.29
07	2.71	2.97	3.24
08	2.66	2.90	3.22
09	2.61	2.87	3.21
10	2.57	2.82	3.18
11	-	2.82	2.97
12	-	2.46	2.40
2016/01	1.45	1.99	2.10
02	-	1.36	1.78

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Përfaqësojnë normat mesatare të ponderuara të periudhës.

Source: Bank of Albania.
*Weighted average interest rates.

1-20 SISTEMI I PAGESAVE NËR BANKARE

INTERBANK PAYMENT SYSTEM 1-20

	Volumi i transaksioneve / Volume of transactions		Vlera e transaksioneve (në milionë lekë) / Value of transactions (in millions ALL)	
	AIPS	AECH	AIPS	AECH
	1	2	3	4
	Totali i periudhës / Total of period			
2013	86,350	363,507	6,871,611	72,768
2014	86,430	443,977	7,253,748	83,133
2015	123,578	466,708	6,329,598	84,405
	Flukse mujore / Monthly flows			
2015/09	10,302	36,793	493,028	6,579
10	10,691	39,897	465,100	6,908
11	9,749	40,322	411,927	7,099
12	12,113	61,900	509,867	11,274
2016/01	9,796	27,910	545,812	5,384
02	9,749	33,960	614,433	6,016

1-21 SHPËRNDARJA RAJONALE E TERMINALEVE TË ATM & POS

NUMBER OF ATM & POS TERMINALS BY REGION 1-21

Fund periudhe

End of period

	Shpërndarja rajonale e ATM / Number of ATM by regions						
	Tirana	Shkoder	Korca	Gjirakastra	Elbasani	Lushnja	
	1	2	3	4	5	6	7
2013	822	462	87	55	57	40	121
2014	811	471	85	57	47	39	112
2015	826	469	93	54	53	44	113
	Shpërndarja rajonale e terminaleve POS/ Number of POS terminals by regions						
2013	5,668	4,438	243	240	215	122	410
2014	6,540	5,090	321	197	297	189	446
2015	6,689	5,331	320	146	211	222	459

1-22 NUMRI I LLOGARIVE TË KLIENËVE NË BANKA

NUMBER OF CUSTOMERS ACCOUNTS WITH BANKS 1-22

Fund periudhe

End of period

	Llogaritë totale / Total accounts (2+5)		Llogaritë rezidente / Resident accounts		Individe / Individuals (3+4)		Kompani / Companies		Llogaritë jo rezidente / Non resident accounts (6+7)		Individe / Individuals		Kompani / Companies	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2013	2,919,352	2,898,455	2,737,938	160,517	20,897	19,731	1,166							
2014	3,161,650	3,140,591	2,953,580	187,011	21,059	19,422	1,637							
2015	3,307,663	3,287,990	3,094,995	192,995	19,673	18,347	1,326							

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Source: Bank of Albania.

2 SEKTORI I JASHTËM

EXTERNAL SECTOR 2

2-1 BILANCI I PAGESAVE*

BALANCE OF PAYMENTS* 2-1

Në milionë euro

In millions EUR

	Llogaria korrente / Current account** (2+5+8+11)	Mallrat / Goods (3+4)	Kredi / Credit	Debit / Debit	Shërbimet / Services (6+7)	Kredi / Credit	Debit / Debit	Të ardhura parësore / Primary income (9+10)	Kredi / Credit	Debit / Debit	Të ardhura dytësore / Secondary income (12+13)	Kredi / Credit	Debit / Debit	Llogaria kapitale / Capital account
2013	-1049.1	-1979.3	1050.6	3029.9	225.7	1714.9	1489.1	24.5	137.8	113.3	679.9	810.4	130.5	47.8
2014	-1287.2	-2215.6	931.7	3147.3	323.2	1881.4	1558.2	-119.4	125.6	245.0	724.6	851.7	127.1	86.7
2015	-1154.5	-2298.7	771.1	3069.9	524.8	2028.1	1503.3	-149.0	114.3	263.2	768.4	921.5	153.1	125.7
2015/I	-239.5	-488.9	172.0	660.9	116.0	421.5	305.4	-47.4	27.2	74.6	180.7	211.9	31.2	26.0
2015/II	-174.4	-488.4	250.5	739.0	127.9	455.4	327.5	-24.1	24.6	48.7	210.2	243.3	33.0	21.3
2015/III	-327.1	-616.0	177.2	793.2	139.7	607.9	468.2	-27.2	30.3	57.6	176.4	219.1	42.6	45.6
2015/IV	-413.4	-705.4	171.4	876.8	141.2	543.4	402.2	-50.3	32.0	82.3	201.0	247.2	46.2	32.8

	Llogaria financiare** Financial account** (16+19+22+28)	Investimet direkte / Direct investment (17+18)	Mjete / Assets	Detyrimet / Liabilities	Investime portfoli / Portfolio investment (20+21)	Mjete / Assets	Detyrimet / Liabilities	Investime të tjera*** / Other investment*** (23+24)	Mjete / Assets	Detyrimet**** / Liabilities	Gabime dhe harrresa neto / Net errors and omissions	Mjete e rezervës dhe të lidhura me to / Reserve assets and related items (27+28)	Mjete e rezervës/ Reserve assets	Kredi dhe hua nga FMN / Credit and loans from the IMF
2013	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
2013	-911.8	-923.2	21.6	944.8	115.4	127.4	12.0	-111.9	210.5	322.4	193.8	112.2	104.4	-7.8
2014	-1031.7	-811.5	57.7	869.2	122.1	130.2	8.1	-295.8	-35.3	260.5	265.9	50.7	97.2	46.5
2015	-1374.1	-870.6	11.1	881.8	-324.8	-180.6	144.2	-88.7	216.1	304.8	264.1	519.6	609.5	89.9
2015/I	-279.1	-257.7	3.5	261.3	-74.7	-66.8	7.9	109.2	118.9	9.7	46.2	55.9	111.8	55.9
2015/II	-208.1	-211.3	6.2	217.4	-66.8	-55.4	11.3	106.1	99.2	-6.9	-38.8	-19.9	16.2	36.1
2015/III	-426.9	-234.0	0.2	234.1	-11.2	-16.5	-5.2	-183.5	75.3	258.8	167.1	314.3	312.5	-1.8
2015/IV	-460.1	-167.7	1.3	168.9	-172.1	-41.9	130.2	-120.6	-77.3	43.2	89.6	169.3	169.1	-0.3

Burimi: Banka e Shqipërisë.

* Të dhënat janë hartuar sipas manualit të gjashtë të bilancit të pagesave.

** Nuk përfshihen zërat që janë klasifikuar në kategorinë e llogarisë 26.

*** Në kategorinë 22 përfshihen edhe derivatit financiarë.

**** Nuk përfshihen zërat 28.

Për detaje referohuni tek "Shpjegues për ndryshimet në statistikat e sektorit të jashtëm sipas BPM6 (Qershor 2014)".

* Data presented in the table are compiled according to BPM6 IMF Manual.

** Excludes components that have been classified in the categories of group 26.

*** Other investment (22) include financial derivatives.

**** Excluding Credit and loans from the IMF 28.

For details refer to: "Commentary for changes in the publication of external sector statistics according to BPM6 (June 2014)".

EXCHANGE RATE 2-2
ALL per unit of foreign currencies

2-2 KURSET E KËMBIMIT TË LEKUT KUNDREJT MONEDHAVE KRYESORE
Lekë për njësi të monedhës së huaj

Monedhat kryesore/ Main foreign currencies	Mesataria e periudhës / Average of period					Fundi i periudhës / End of period						
	Dollari amerikan/ US dollar (USD)	Monedha evropiane/ European currency (EUR)	Poundi britanik/ British pound sterling (GBP)	Franga zvicereze/ Swiss franc (CHF)	Jeni Japonez/ Japanese yen 100 (JPY)	Dollari Kanadez/ Canadian dollar (CAD)	Dollari amerikan/ US Dollar (USD)	Monedha evropiane/ European currency (EUR)	Poundi britanik/ British pound sterling (GBP)	Franga zvicereze/ Swiss franc (CHF)	Jeni Japonez/ Japanese yen 100 (JPY)	Dollari Kanadez/ Canadian dollar (CAD)
2013	105.67	140.26	165.19	114.00	108.50	102.65	101.86	140.20	168.39	114.41	96.98	95.70
2014	105.48	139.97	173.62	115.26	99.78	95.49	115.23	140.14	179.48	116.52	96.49	99.55
2015	125.96	139.74	192.54	131.09	104.12	98.72	125.79	137.28	186.59	126.74	104.50	90.53
2015/09	124.19	139.52	190.69	127.78	103.40	93.73	124.24	139.39	188.65	127.69	103.30	92.72
10	124.21	139.53	190.43	128.23	103.50	95.03	126.43	139.18	194.03	128.09	105.01	96.21
11	128.50	138.18	195.46	127.56	104.89	96.93	130.35	138.15	196.08	126.49	106.33	97.80
12	126.64	137.65	189.85	127.15	104.08	92.47	125.79	137.28	186.59	126.74	104.50	90.53
2016/01	127.37	138.35	183.14	126.48	107.88	89.42	127.06	138.68	181.61	125.01	105.32	90.27
02	124.70	138.33	178.48	125.55	108.69	90.34	126.59	138.24	175.48	126.56	112.11	93.40

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Source: Bank of Albania.

EXPORT BY COMMODITY GROUPS * 2-3
In millions ALL

2-3 EKSPORTI SIPAS GRUP MALLRAVE *
Në milionë lekë

	Gjithësi / Total (2+3+4+5+6+7+8+9+10)										Të tjera/ Others			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
2013	246,397.4	14,651.4	99,417.5	2,887.3	3,194.8	7,999.9	69,373.9	36,190.6	8,245.9	4,436.0				
2014	255,759.0	16,746.6	85,884.5	3,393.6	3,076.3	9,180.9	85,935.9	37,102.5	9,235.0	5,203.7				
2015	243,183.0	21,066.3	64,505.1	3,961.3	2,897.3	8,336.4	90,091.0	35,279.5	10,789.0	6,256.9				
2015/09	20,403.1	1,430.1	5,065.6	399.7	284.7	715.8	8,365.7	2,832.1	841.5	468.0				
10	20,204.4	2,641.6	4,285.0	362.4	189.9	822.9	7,843.9	2,744.9	758.3	555.6				
11	19,468.3	2,490.9	4,002.9	262.4	279.7	864.0	7,945.8	2,413.3	692.7	516.6				
12	17,817.1	1,979.4	3,897.1	279.0	315.3	636.1	7,407.0	2,010.7	740.4	552.1				
2016/01	16,379.7	1,462.5	2,047.8	247.4	274.7	591.4	8,439.4	2,023.0	819.0	474.5				
02	17,360.0	1,659.9	2,330.8	289.5	243.0	629.2	8,860.3	2,111.2	892.2	544.0				

Burimi: INSTAT.

* Eksportet janë në vlerën F.O.B.

Të dhënat vjetore sipas tabelës "Tregtia e jashtme sipas produkteve (1 993-2015)", në faqen e internetit të INSTAT.

Annual data as of table "Foreign trade according to the products (1 993-2015)", INSTAT web page.

Të dhënat mujore sipas "Databaza Statistikore" tabela "Eksporti sipas grupmallrave 2005-01 - 2016-02" dhe "Tregtia e jashtme sipas grup mallrave" në faqen e internetit të INSTAT, datë 12.04.2016.

Monthly data as of "Statistical Database", table "Export by group of commodities 2005-01 - 2016-02" and "Foreign Trade by group commodities", INSTAT web page on 12.04.2016.

2-4 IMPORTI SIPAS GRUP MALLRAVE*
Në milionë lekë

IMPORT BY COMMODITY GROUPS* 2-4
In millions ALL

	Gjithësi/ Total (2+3+4+5+6+7+8+9+10)			Ushqim, pijë duhan/ Food, beverages, tobacco	Mineralë, lëndë djegëse, ener. elektr./ Minerals, fuels, electricity	Produkte kimike dhe plastike/ Chemical and plastic products	Lëkurë dhe artikuj prej lëkure/ Leather and leather manufactures	Prodime druri dhe letre/ Wood manufactures and articles of paper	Tekstile dhe këpucë/ Textile and footwear	Materiale ndërtimi dhe metale/ Construction materials and metals	Makinëri, pajisje dhe pjesë këmbimi/ Machinery, equipments and spare parts	Të tjera/ Others
	1	2	3									
2013		517,377.9	93,424.3		92,656.8	68,257.7	11,394.7	20,299.9	54,130.3	63,323.3	98,517.1	15,373.8
2014		552,278.9	93,970.7		90,225.1	72,919.1	14,319.8	22,921.7	63,003.8	70,805.1	105,692.4	18,421.2
2015		544,560.0	96,883.6		60,164.5	74,923.9	15,915.7	21,736.1	69,299.6	67,521.3	117,268.5	20,845.7
2015/09		44027.2	8139.8		5196.7	5848.9	1098.5	1817.7	5817.7	5655.7	8854.7	1597.4
10		50249.1	8152.5		5009.6	6768.9	1566.4	2020.5	6932.2	5889.5	12321.8	1587.5
11		49017.4	7832.9		5588.4	5572.3	1629.2	2184.5	6966.1	5623.0	11701.4	1919.5
12		53149.7	9006.9		5113.7	6785.8	1326.9	1757.7	6917.5	5998.5	13390.0	2852.8
2016/01		34876.4	6428.6		4540.7	3929.3	1018.1	1323.2	4874.6	3753.5	8034.7	953.6
02		41522.6	7129.0		3462.2	6479.3	1157.5	1661.1	6100.2	4979.1	9093.0	1461.1

Burimi: INSTAT.

* Importet janë në vlerën C.I.F.

Të dhënat vëlojnë sipas tabelës "Tregtia e jashtme sipas produkteve (1993-2015)" në faqen e internetit të INSTAT.

Të dhënat mujore sipas "Databaza Statistikore" tabela "Importi sipas grupmallrave 2005-01 - 2016-02" dhe "Tregtia e jashtme sipas grup mallrave" në faqen e internetit të INSTAT datë 12.04.2016.

Monthly data as of "Statistical Database", table "Import by group of commodities 2005-01 - 2016-02" and "Foreign trade by group commodities", INSTAT web page on 12.04.2016.

Annual data as of table "Foreign trade according to the products (1993-2015), INSTAT web page.

Source: INSTAT.

* Imports are valued in C.I.F.

Annual data as of table "Foreign trade according to the products (1993-2015), INSTAT web page.

2-5 BORXHI I JASHTËM BRUTO
Në milionë euro

GROSS EXTERNAL DEBT 2-5
In millions Eur

	Borxhi i jashtëm bruto/ Gross external debt (2+5+8+11+14)		Qeveria e përgjithshme/ General Government (3+4)		Autoriteti monetar/ Monetary authorities (6+7)		Bankat/ Banks (9+10)		Ataigjatë/ Longterm		Ataigjatë/ Shortterm		Sektorë të tjerë/ Other sectors (12+13)		Ataigjatë/ Longterm		Ataigjatë/ Shortterm		Investime direkte: hua ndërmjet kompanive/ Direct investment: intercompany lending	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2013	6,368.2	2,289.5	-	2,289.5	79.1	-	79.1	1,075.4	1,001.8	73.6	1,277.6	342.8	934.7	1,646.6						
2014	6,927.5	2,647.6	-	2,647.6	76.7	-	76.7	1,250.7	1,101.5	149.2	1,325.4	335.8	989.6	1,627.0						
2015	7,629.6	3,292.6	-	3,292.6	75.8	-	75.8	1,281.5	1,126.8	154.7	1,268.6	328.6	939.9	1,711.2						
2015/I	7,238.2	2,855.1	-	2,855.1	79.5	-	79.5	1,264.6	1,119.6	145.0	1,365.4	339.3	1,026.1	1,673.7						
2015/II	7,199.5	2,811.6	-	2,811.6	77.5	-	77.5	1,296.6	1,136.5	160.1	1,330.2	335.1	995.0	1,683.7						
2015/III	7,391.3	3,066.8	-	3,066.8	75.1	-	75.1	1,296.5	1,141.4	155.1	1,274.1	319.9	954.2	1,678.9						
2015/IV	7,629.6	3,292.6	-	3,292.6	75.8	-	75.8	1,281.5	1,126.8	154.7	1,268.6	328.6	939.9	1,711.2						

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Për detaje referohuni tek "Shpjegues për ndryshimet në statistikat e sektorit të jashtëm sipas BPM6 (Qershor 2014)".

For details refer to: "Commentary for changes in the publication of external sector statistics according to BPM6 (June 2014)".

Source: Bank of Albania, statistics according to BPM6 (June 2014)".

3 SEKTORI FISKAL

FISCAL SECTOR 3

3-1 TREGUESIT FISKALË SIPAS BUXHETIT TË KONSOLIDUAR*

Në milionë lekë, fund periudhe, të dhëna progresive

	Totali i të ardhurave/ Total revenue (2+3+4)	Të ardhura nga ndihmat/ Grants	Të ardhura tatimore/ Tax revenue	Të ardhura tatimore/ Non tax revenue	Totali i shpenzimeve/ Total expenditure (6+7+8)	Shpenzimet korentë/ Current expenditures	Shpenzime kapitale/ Capital expenditures	Shpenzime të tjera/ Other expenditure**	Deficiti/ Cash balance	Financimi i deficitit / Deficit financing	
										Financimi i brendshëm/ Domestic financing	Financimi i huaj / Foreign financing
2013	327,178	5,737	299,888	21,553	394,118	328,641	65,477	—	-66,940	56,129	10,811
2014	366,721	10,186	335,868	20,667	438,849	341,012	60,749	37,089	-72,128	42,237	29,891
2015	380,292	11,213	343,288	25,791	437,350	351,218	62,535	23,597	-57,058	-6,808	63,866
2015/09	278,891	6,294	251,474	21,123	298,598	249,471	34,028	15,099	-19,707	-23,659	43,366
10	311,287	7,298	281,401	22,588	331,545	276,987	38,745	15,813	-20,258	-22,110	42,368
11	342,874	8,496	310,207	24,171	369,032	308,204	43,910	16,918	-26,158	-36,604	62,762
12	380,292	11,213	343,288	25,791	437,350	351,218	62,535	23,597	-57,058	-6,808	63,866
2016/01	32,527	335	29,543	2,649	23,710	22,489	1,221	—	8,816.6	-8,853	36
02	61,620	1,592	55,745	4,284	51,413	48,531	2,882	—	10,207	-19,484	9,277

Burimi: Ministria e Financave.

* Të dhënat e muajit Shkurt 2016 sipas publikimit të Ministrisë së Financave: në datën 13.04.2016:

Raportime/ Programimi ekonomik/fiskal/ Raportet dhe statistika fiskale mujore/ Statistika fiskale mujore:

Publikimi "Statistika fiskale Janar-Shkurt 2016" tabelat:

*Treguesit fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar 2016 (Progresiv për çdo muaj).

Treguesit fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar (Vëloti në miliard lek).

** Në kolonën "Shpenzime të tjera" janë përfshirë zërat:

Fondi Rezervë, Kontigjenca/ Detyrimet e Parapambetura/ Transferita të tjera/ Fond Shpërndësimi/ Huadhënie për Energjinë.

Janar - Dhjetor 2015, Të dhëna paraprake.

Janar - Shkurt 2016, Të dhëna paraprake.

3-2 STOKU I BORXHIT TË BRENDSHËM SIPAS INSTRUMENTEVE

Në milionë lekë, fund periudhe, të dhëna progresive

	Stoku i borxhit të brendshëm / Domestic debt stock (2+9)	Borxhi shtetëror/ Public debt (3+4+5+6+7+8)		Bono Thesari / Treasury bills	Obligacione dy vjeçare / 2 years Note	Obligacione tre vjeçare / 3 years Note	Obligacione pesë vjeçare / 5 years Note	Obligacione shtatë vjeçare / 7 years Note	Obligacione dhjetë vjeçare / 10 years Note	Borxhi i garantuar / Publicly guaranteed debt	
		1	2	3	4	5	6	7	8	Garanci Treg.Brend. / Domestic Guarantees	Garanci Treg.Brend. / Domestic Guarantees
2013	520,786	500,868	245,782	81,731	32,655	32,655	93,910	38,517	8,274	19,918	19,918
2014	564,673	538,641	260,599	85,358	34,278	34,278	93,760	43,544	21,102	26,033	26,033
2015	551,374	520,935	223,824	80,983	36,677	36,677	90,851	54,927	33,673	30,439	30,439
2015/I	578,411	547,729	260,030	87,351	36,501	36,501	92,391	47,044	24,412	30,682	30,682
2015/II	582,754	552,078	254,850	88,028	37,272	37,272	93,891	50,827	27,210	30,676	30,676
2015/III	595,101	564,506	257,306	93,579	37,083	37,083	93,939	52,427	30,173	30,595	30,595
2015/IV	551,374	520,935	223,824	80,983	36,677	36,677	90,851	54,927	33,673	30,439	30,439

Burimi: Ministria e Financave.

Të dhënat janë sipas informacionit të publikuar në faqen e internetit të MF në 13.04.2016.

Raportime/ Borxhi/ Treguesit e borxhit:

-Treguesit e borxhit 3/M të 2015

-Treguesit e borxhit 6/M të 2015

-Treguesit e borxhit 9/M të 2015

-Treguesit e borxhit vitit 2015

-Bono e thesari janë raportuar me çmim blerje

Source: Ministry of Finance.

Data are as of MoF web page information on 13.04.2016.

Raports/ Debt/ Debt Indicators:

-Debt Indicators as of March 31, 2015;

-Debt Indicators as of June 30, 2015;

-Debt Indicators as of Sept. 30, 2015;

-Debt Indicators as of Dec 31, 2015

-The treasury bills are reported in discounted value

4 SEKTORI REAL

REAL SECTOR 4

4-1 PRODIMI I BRENDSHËM BRUTO SIPAS KLASIFIKIMIT TË AKTIVITETIT EKONOMIK,
(METODA E PRODIMIT NVE REV 2)

2011 – 2014 me çmime korrente, në milionë lekë

GROSS DOMESTIC PRODUCT BY ECONOMIC ACTIVITIES, (PRODUCTION
METHOD NACE REV 2) 4-1
2011 - 2014 at current prices, in millions ALL

Kodi Code	NVE Rev.2 Nace Rev.2	Aktiviteti ekonomik	Vitet/Years				Economic activities
			2011	2012	2013*	2014**	
A1	1-3	Bujqësi, pyje dhe peshkim	237,062	250,126	265,147	280,036	Agriculture, forestry and fishing
A2	5-9	Industria nxjerrëse	44,868	60,195	66,622	74,850	Mining and quarrying
A3	10-12	Prodhim i produkteve ushqimore, pijeve dhe duhanit	11,233	10,197	9,360	8,853	Manufacture of food products, beverages and tobacco products
A4	13-15	Prodhim i tekstilëve, veshjeve; industria e lëkurës dhe këpucëve	19,747	17,446	19,347	20,507	Manufacture of textiles, wearing apparel and leather products
A5	16-18	Prodhim i produkteve prej druri, lëre dhe të thyshkimit	6,954	6,286	5,213	5,490	Manufacture of wood and paper products, and printing
A6	19	Përpunimi i kalcit dhe produkteve të naftës së rafinuar	1,782	(2,140)	(2,311)	(2,791)	Manufacture of coke and refined petroleum products
A7	20-21	Industria kimike dhe e produkteve farmaceutike	1,943	1,679	1,610	1,846	Manufacture of chemical and pharmaceutical products
A8	22-23	Prodhim i produkteve prej kauçuku, plastike dhe produkte të tjera minerale	13,320	11,384	11,703	11,863	Manufacture of rubber and plastic products and other non-metallic mineral products
A9	24-25	Prodhim i produkteve metalike dhe me bazë metalike përveç makinerive	12,120	10,726	12,287	12,150	Manufacture of basic metals and fabricated metal products, except machinery and equipment
A10	26-28	Prodhim i makinerive dhe pajisjeve	1,665	1,522	1,887	1,368	Manufacture of machinery and equipment
A11	31-33	Të tjera industri prodhuese, riparime dhe instalime të makinerive dhe pajisjeve	4,876	4,400	4,518	4,938	Manufacture of furniture, repair and installation of machinery and equipment
A12	35	Energjia elektrike, furnizimi me gaz, avull dhe atër të kondicionuar	23,678	22,298	27,795	25,850	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
A13	36	Prodhim dhe furnizimi me ujë	5,333	4,953	5,054	4,736	Water supply
A14	37-39	Kandizime dhe menaxhimi e trashitimi i mbetjeve	5,553	4,720	4,970	4,623	Sewerage, waste management and remediation activities
A15	41-43	Ndërtimi	165,378	151,793	140,556	130,079	Construction
A16	45	Tregia me shumicë dhe pakicë dhe riparimi i automjeteve dhe motorcikleve	7,690	7,907	7,620	7,960	Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles
A17	46	Tregia me shumicë, përveç automjeteve dhe motorcikleve	76,821	83,543	85,237	92,076	Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
A18	47	Tregia me pakicë, përveç tregtisë së automjeteve dhe motorcikleve	54,112	52,120	54,228	55,757	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
A19	49	Transporti tokësor dhe me tubacione	27,712	26,637	22,120	21,895	Land transport and transport via pipelines
A20	50-52	Transporti ujor, ajror dhe magazinimi	20,438	24,199	17,214	16,638	Water and air transport; warehousing
A21	53	Aktiviteti të postës dhe korrierës	5,141	5,333	4,666	5,272	Postal and courier activities
A22	55-56	Akomodimi dhe shërbimi ushqimor	24,749	24,533	23,079	22,864	Accommodation and food service activities
A23	58-60	Aktiviteti të publikimit, audiovizuale dhe transmetimit	11,604	10,924	9,895	9,970	Publishing, audiovisual and broadcasting activities
A24	61	Telekomunikimi	30,706	27,249	24,807	23,136	Telecommunications
A25	62-63	IT dhe të tjera shërbime informacioni	1,647	3,561	2,500	3,170	Computer programming, consultancy and related activities; information service activities
A26	64-66	Aktiviteti financiar dhe të sigurancit	33,477	32,133	30,359	35,509	Financial and insurance activities
A27	68	Aktiviteti të Real estate (Dhënies/Marrjes me qera)	78,368	79,883	86,402	86,517	Real estate activities
A28	69-71	Aktiviteti ligjor dhe kontabiliteti, drejtimi, arkitektura dhe inxhinierie	16,421	22,144	24,022	26,692	Legal and accounting activities; management consultancy activities; architectural and engineering activities
A29	72-75	Kërkim dhe zhvillim shkencor dhe aktiviteti të tjera profesionale, shkencore e teknike	6,209	6,124	5,527	5,363	Scientific research and development; other professional, scientific and technical activities
A30	77-82	Aktiviteti administrative dhe shërbime mbështetëse	15,350	23,578	30,011	38,872	Administrative and support service activities
A31	84	Administrata publike dhe mbrojtja, sigurimi i detyruar social	51,502	53,716	54,086	57,149	Public administration and defence; compulsory social security
A32	85	Arsimi	50,763	57,694	61,256	60,930	Education
A33	86-88	Shëndësitë dhe aktiviteti të punës sociale	31,598	33,255	34,893	37,771	Human health activities
A34	90-93	Arte, argëtim dhe lojëve	13,938	11,809	10,080	13,992	Arts, entertainment and recreation
A35	94-98	Aktiviteti të tjera shërbimi dhe aktiviteti të familjeve	17,364	12,818	14,431	14,622	Other services and activities of households
		Vlera e Shuar Bruto me çmime bazë	1,131,121	1,154,747	1,178,271	1,223,063	GVA at basic prices
		Taksa mbi produktet	179,350	179,559	175,651	183,464	Taxes on products
		Subvencionet mbi produkte	(9,847)	(1,494)	(3,368)	(5,978)	Subsidies on products
		PBB ME ÇMIMET E TREGUT	1,300,624	1,332,811	1,350,555	1,400,549	GDP at market prices

Burimi: INSTAT.

Të dhënat janë sipas tabelave në faqen e internetit të INSTAT në datën 11.04.2016.

Temat / Llogaritë Kombëtare / Shifrat / Llogaritë Kombëtare Vjetore:

- Llogaritë Kombëtare Vjetore (Metoda e prodimit), sipas klasifikimit NVE Rev2

- Tabela 5: Prodhim i brendshëm bruto sipas aktivitetit ekonomik (me çmime korrente).

Shënime:

- **2013 Gjysëm-finale

- **2014 Paraprahe

Source: INSTAT.

Data as of INSTAT web page tables on 11.04.2016.

Themes / National account / Shifra / Annual National Account

- Annual National Accounts (Production Method), by NACE Rev 2

- Table 5: Gross domestic product by economic activities (at current prices).

Notes:

- **2013 Semi-Final.

- **2014 Preliminary.

4-2 INDEKSI I ÇMIMEVE TË PRODHIMIT DHE INDEKSI I KUSHTIMIT NË NDËRTIM (PËR BANESAT)
INDEX

Indeksi	ICP Indeksi Total 1 / PPI Total Index 1 2010=100	Indekset e grimeve të prodhimit duke përfshirur ndërtimin* / Producer price index, excluding construction*					Indeksi i kushtimit në ndërtim (për banesat)2 / Construction cost index (for dwellings)2 2011=100
		Industria nxjerrëse / Mining and quarrying	Industria përpunuese/ Manufacturing	Energjia elektrike, gaz, avull dhe ajër i kondicionuar / Electricity, gas, steam and air conditioning	Furnizimi me ujë, aktivitetet të trashëgimit dhe menaxhimi të mbeturave, mbetjeve / Water supply, treatment activities and waste management		
	1	2	3	4	5	6	
2013	103.3	103.7	104.7	100.1	103.3	101.8	
2014	102.9	101.6	104.3	100.2	103.8	102.0	
2015/I	101.5	94.1	104.9	99.4	102.4	102.1	
2015/II	101.8	95.7	104.5	99.4	104.7	102.4	
2015/III	100.0	88.6	104.7	99.4	104.8	102.5	
2015/IV	99.6	87.9	104.6	99.4	101.3	102.3	

NDRYSHIMET NË % TË INDEKSIT TË ÇMIMEVE TË PRODHIMIT DHE TË INDEKSIT TË KUSHTIMIT NË NDËRTIM (PËR BANESAT) ³⁾

Në përqindje	ICP Indeksi Total / PPI Total Index	Ndryshimet vjetore të indeksit të çmimeve të prodhimit duke përfshiruar ndërtimin / Annual changes of producer price index, excluding construction				Ndryshimet vjetore të indeksit të kushitimit në ndërtim (për banesat) / Annual changes of the construction cost index (for dwellings)	
		Industria nxjerrëse / Mining and quarrying		Industria përpunuese / Manufacturing			Furnizimi me ujë, aktivitetet të trashëgimit dhe menaxhimi të mbeturave, mbetjeve / Water supply, treatment activities and waste management
		2	3	4	5		
2013	-0.4	-0.9	-0.5	0.0	-0.3	0.98	
2014	-0.5	-2.1	-0.3	0.1	0.5	0.23	
2015/I	-1.8	-9.6	0.5	-0.8	-0.5	0.40	
2015/II	-1.2	-6.1	0.0	-0.9	1.0	0.40	
2015/III	-3.0	-13.9	0.5	-0.8	1.1	0.37	
2015/IV	-2.3	-9.5	0.3	-0.8	-1.9	0.03	

Burimi: INSTAT.
 * Indeksi i Çmimeve të Prodhitë, llogaritur nga INSTAT, është mbështetur në Nomenklaturën e Aktiviteteve Ekonomike, NVE Rev. 2, me periudhë referuese 2010=100.
 -Të dhënat tremujore të ICP sipas publikimit "Indeksi i Çmimeve të Prodhitë", INSTAT.
 -Seria kohore e ICP-së tremujore është revizionuar nga INSTAT sipas NVE Rev. 2. Rezultatet e llogaritura në nivel produkti 6 shifror dhe aplikimi i Nomenklaturës së re u realizua në nivel mikro. Kjo solli ndryshim të disa rezultateve të publikuara më parë në nivel të agreguar 2 shifror dhe në nivel sektori.
 1) Të dhënat vjetore të ICP përfaqësojnë indekse mesatare vjetore.
 2) Duke filluar nga T1 2011, INSTAT llogarit IKN (për banesat) me shportën e re të materialeve dhe shpenzimeve dhe me periudhë bazë T1 2011=100.
 3) Ndryshimi për të dhënat vjetore përfaqëson ndryshimin e çmimit të indekseve mesatare vjetore të vitit korrent me vitin e mëparshëm, ndërsa ndryshimi vjetor për të dhënat tremujore të indeksit mat ndryshimin e çmimit të tremujorit korrent me tremujorin e njëjtë të vitit të mëparshëm.

* Production Price Index by INSTAT, is based on the Nomenclature of Economic Activities, NACE Rev. 2, with the reference period 2010=100.
 - Quarterly data of PPI according to "Producer Price Index" publication, INSTAT.
 - The quarterly PPI time series is revised by INSTAT according to NACE Rev. 2.
 The results calculated at 6-digit product level and the application of the new Nomenclature, was realized at a micro level. This brought some changes to the previous published results at aggregated 2-digit level and at the sector's level.
 1) PPI annual data represent yearly average indexes.
 2) Starting from Q1 2011, INSTAT calculates CCI (for dwellings) referring to the new basket of materials and expenditures, with base period Q1 2011=100.
 3) Annual data change represents price changes of annual average indexes of the current year with the previous one, while the annual change for quarterly data measures the price changes of the current quarter with the same quarter of the previous year.

Banka e Shqipërisë

89

4-4 PUNËSIMI, PAPUNËSIA DHE PAGAT¹
Në mijë, ose në rast të kundërt, sikurse përcaktohet

EMPLOYMENT, UNEMPLOYMENT AND WAGES¹ 4-4
In thousands, unless otherwise indicated

	Të punësuar sipas sektorëve2,3 / Employed by sectors2,3		Punëkërkues të regjistruar / Registered jobseekers ²	Pagat3 (në lekë) / Wages3 (in ALL)		
	Në sektorin shtetëror / In public sector	Në sektorin privat / In private sector		Paga mesatare mujore në sektorin shtetëror / Average monthly wage in public sector	Paga minimale e miratuar / Approved minimum monthly wage	
2013	164	291	143	52,150	22,000	6
2014	164	319	142	53,025	22,000	
2015/I	164	326	145	53,800	22,000	
2015/II	164	326	151	53,950	22,000	
2015/III	164	394	152	53,980	22,000	
2015/IV	164	395	148	54,270	22,000	

Burimi: INSTAT

1 Të dhënat janë sipas informacionit të publikuar në faqen e internetit të INSTAT në datën 13.04.2016.

-Temat/ Tëgu i Punës/ Shifrat/ Të dhëna administrative të tëgu të punës/ Vjetore.

-Temat/ Tëgu i Punës/ Shifrat/ Të dhëna administrative të tëgu të punës/ Tëmuje.

-Temat/ Paga dhe Kosto e Punës/ Shifrat.

2. Mesatare vjetore (të dhënat vjetore)

3 Të dhëna administrative (të dhënat vjetore)

4 Punësimi në sektorin privat/bujqësor është vlerësim i marrë nga Anketat e Forcave të Punës e rishikuar, e cila reflekton ndryshimet që vijnë nga Census i popullsisë dhe banesave, 2011.

Source: INSTAT

1 The data are after the informations published in INSTAT web page on 13.04.2016.

-Themes/ Labour Market/ Figures/ Administrative data for Labour Market/ Yearly.

-Themes/ Labour Market/ Figures/ Administrative data for Labour Market/ Quarterly.

-Themes/ Wages and Labour Cost/ Figures.

2 Annual average (annual data)

3 Administrative data (annual data)

4 The employment in agricultural private sector was estimated from revised Labour Force Survey, which reflected the changes derived by the Population and Household Census 2011.

